

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

206/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb.,
o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: ministr školství
Doručeno poslancům: 27. května 2014 v 13:07

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne.....2014,

kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 422/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 198/2012 Sb. a zákona č. 333/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 6 odst. 1 písm. b) se slova „v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy nebo vychovatelství nebo pedagogiku volného času nebo studijního oboru pedagogika“ nahrazují slovy „studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času,“.

2. V § 7 odst. 1 písm. b) se slova „v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy nebo studijního oboru pedagogika“ nahrazují slovy „studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času,“.

3. V § 8 se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu druhého stupně základní školy odpovídajícího uměleckému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla nebo vykonává činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.“.

4. V § 9 se doplňuje odstavce 8, který zní:

„(8) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem, uznávaným odborníkem v oboru nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu střední školy odpovídajícího uměleckému nebo odbornému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost

školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla, vykonává činnost v oboru, v němž je uznávaným odborníkem, nebo činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.“.

5. V § 10 odstavec 2 zní:

„(2) U toho, kdo je nebo byl výkonným umělcem⁷⁾ nebo výtvarným umělcem, může ředitel základní umělecké školy, střední školy nebo konzervatoře v odůvodněných případech písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu odpovídajícího uměleckému zaměření zaměstnance pro účely tohoto zákona na dané škole za splněný.“.

6. V § 11 odstavec 4 zní:

„(4) U toho, kdo je nebo byl výkonným umělcem⁷⁾ nebo výtvarným umělcem, může ředitel vyšší odborné školy v odůvodněných případech písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu odpovídajícího uměleckému zaměření zaměstnance pro účely tohoto zákona na dané škole za splněný.“.

7. V § 11 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Zaměstnanci, který je uznávaným odborníkem v oboru nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu vyšší odborné školy odpovídajícího odbornému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy vykonává činnost v oboru, v němž je uznávaným odborníkem, nebo činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.“.

8. V § 17 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace pedagoga volného času pro aktivity zájmového vzdělávání odpovídající uměleckému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla nebo vykonává činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.“.

9. V § 22 v nadpisu paragrafu se slova „**získávání odborné kvalifikace**“ nahrazují slovy „**odborné kvalifikaci**“.

10. V § 22 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Pedagogický pracovník, pro kterého je příslušný cizí jazyk rodným jazykem nebo který jej ovládá na úrovni rodného jazyka, splňuje pro účely tohoto zákona předpoklad odborné kvalifikace pro výuku konverzace v tomto cizím jazyce, získal-li alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou, nebo pro výuku tohoto cizího jazyka, získal-li vysokoškolské vzdělání.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 6.

11. V § 22 se na konci odstavce 6 doplňuje věta „Větu první nelze uplatnit u pedagogického pracovníka, který má odbornou kvalifikaci pouze pro příslušný předmět nebo příslušnou aktivitu podle odstavce 5 nebo § 8 odst. 3, § 9 odst. 8, § 10 odst. 2, § 11 odst. 4 a 5 a § 17 odst. 3.“.

12. V § 22 se doplňuje odstavec 7, který včetně poznámky pod čarou č. 21 zní:

„(7) Právnícká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací. Tím není dotčena odpovědnost ředitele školy nebo školského zařízení za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb podle zvláštního právního předpisu²¹⁾“.

²¹⁾ § 164 odst. 1 písm. c) školského zákona.“.

13. V § 32 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) pokud ke dni 1. ledna 2015 dosáhla alespoň 55 let věku a pokud vykonávala přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy nejméně po dobu 20 let.“.

14. § 32a se zrušuje.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Na ředitele školy nebo školského zařízení, který byl jmenován na vedoucí pracovní místo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje § 32a zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Důvodová zpráva

Obecná část

Právní postavení pedagogických pracovníků upravuje samostatný zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon kromě dalšího upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka.

Současné znění zákona o pedagogických pracovnících neumožňuje pedagogickým pracovníkům, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, vykonávat přímou pedagogickou činnost po 1. lednu 2015, což by mohlo na části škol přinést problémy se zabezpečením vzdělávání. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) provedlo k problematice šetření, podle kterého působí v resortu školství 11 090 učitelů, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace anebo ještě nezačali studium, kterým tento předpoklad získají.

Novela umožní vykonávat přímou pedagogickou činnost po uvedeném datu rodilým mluvčím, učitelům některých předmětů pracujícím na zkrácený úvazek, pedagogickým pracovníkům s dostatečnou praxí, kteří dosáhli alespoň 55 let věku (u těchto osob se bude považovat předpoklad odborné kvalifikace při splnění určitých podmínek za splněný). Novela dále umožní školám zaměstnávat nekvalifikované pedagogické pracovníky, pokud nebude možné na jejich místa nalézt pracovníky kvalifikované.

I. Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Název právního předpisu, pro účely kterého se RIA předkládá

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zpracovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Předpokládaný termín nabytí účinnosti: 1. ledna 2015

Implementace práva EU: NE

2. Cíl návrhu zákona

Novela má při splnění určitých podmínek umožnit výkon přímé pedagogické činnosti osobám, které nesplňují předpoklad odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících.

3. Agregované dopady návrhu zákona

3.1. Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: NE

3.2. Dopady na podnikatelské subjekty: NE

3.3. Dopady na územní samosprávné celky:

Novela předchází problémům se zajištěním vzdělávání v obcích a krajích, kde přímou pedagogickou činnost vykonává vyšší množství pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace.

3.4. Sociální dopady: Novela umožní výkon přímé pedagogické činnosti pedagogickým pracovníkům bez odborné kvalifikace, kteří dosáhli věku 55 let a po 20 let vykonávali přímou pedagogickou činnost na daném druhu školy nebo školského zařízení. Tato skupina pedagogických pracovníků by nejpozději od 1. ledna 2015 představovala nárůst nezaměstnaných osob.

3.5. Dopady na životní prostředí: NE

II. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadu regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Definice problému

Zákon o pedagogických pracovnících upravuje mj. předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků. Jedním z těchto předpokladů je odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou pedagogický pracovník vykonává; jde přitom o stanovení požadavku na dosažení určitého formálního vzdělání, nikoliv o prokázání skutečných schopností potenciálního pedagogického pracovníka. Zákon o pedagogických pracovnících předpokládá, že po 1. lednu 2015 nebudou přímou pedagogickou činnost vykonávat pedagogičtí pracovníci bez odborné kvalifikace (kromě již v zákoně obsažených výjimek). K 27. únoru 2014 pracovalo v resortu školství 11 090 učitelů bez odborné kvalifikace z celkového počtu 145 838 učitelů (učitelé, kteří již zahájili studium, kterým odbornou kvalifikaci získají, nejsou započítáni), což představuje 8,2 % učitelů. Po přepočtení na plně zaměstnané se jedná o 8380 učitelů z celkového počtu 130 321 učitelů, což představuje 6,4%. Rozložení nekvalifikovaných učitelů (a lze předpokládat, že i pedagogických pracovníků) není v České republice rovnoměrné. Od 1. ledna 2015 by v některých krajích nebo okresech mohlo dojít k problémům se zabezpečením vzdělávání. Podrobné informace o počtu a struktuře učitelů bez odborné kvalifikace podává Analytická zpráva z mimořádného šetření týkajícího se počtu a vzdělání učitelů, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, jež je přílohou důvodové zprávy. Předmětem zkoumání mimořádného šetření nebyly příčiny současného počtu učitelů bez odborné kvalifikace. V rámci své dosavadní metodické a konzultační činnosti MŠMT (a spolu s ním i krajské úřady) upozorňovalo a vedlo školy a jejich zřizovatele k tomu, aby počítaly s tím, že po 1. lednu 2015 nebudou moci pedagogičtí pracovníci bez odborné kvalifikace přímou pedagogickou činnost vykonávat, přesto se problém eliminovat nebo alespoň minimalizovat nepodařilo.

Dalším problémem jsou specifika některých učitelů, u kterých bylo nutné zvolit zvláštní způsoby právní úpravy. Jedná se o učitele - rodilé mluvčí, kteří pracují v České republice a kteří zde mohou dosáhnout odborné kvalifikace jen obtížně, a dále učitelé, kteří jsou zároveň umělci, trenéry nebo odborníky z praxe, na školách pracují pouze na menší část úvazku a u kterých je pro vzdělávání přínosem právě jejich činnost mimo obor školství.

Zákon o pedagogických pracovnících dále neřeší situaci, jak zajistit vzdělávání po 1. lednu 2015, kdy nebude na konkrétní pracovní místo možné zaměstnat pedagogického pracovníka s odbornou kvalifikací.

Podrobnější identifikace problémů je uvedena v bodu 2.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podle ustanovení § 7 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve školách a školských zařízeních zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci. Postavení pedagogických pracovníků upravuje pouze zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Stávající právní úprava se jeví jako nedostatečná, neboť neřeší situaci, jak zabezpečit vzdělávání po 1. lednu 2015 v případě, že objektivně nebude možné zaměstnat pedagogické pracovníky s odbornou kvalifikací. Současná právní úprava dostatečně nereflektuje specifika některých učitelů.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Školy a školská zařízení. Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace. Děti, žáci a studenti škol a školských zařízení.

1.5 Popis cílového stavu

Novela má při splnění určitých podmínek umožnit výkon přímé pedagogické činnosti osobám, které nesplňují předpoklad odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících. Jednotlivé cíle jsou uvedeny v bodu 2.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě nepřijetí navrhované právní úpravy hrozí od 1. ledna 2015 riziko, že na některých školách v České republice nebude možné zabezpečit vzdělávání. Riziko představuje i stav, kdy není řešena situace, jak v budoucnu postupovat v případě, že na konkrétní pracovní místo nebude možné nalézt pedagogického pracovníka s odbornou kvalifikací. Toto riziko se teoreticky dotýká všech škol a školských zařízení v České republice.

2. Návrh variant řešení

A. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků pracujících na částečný úvazek

Definice problému

Zákon o pedagogických pracovnících stanovuje předpoklady k získání odborné kvalifikace pro jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků bez ohledu na to, zda jejich pracovní doba činí stanovenou týdenní pracovní dobu, nebo zda pracují na tzv. částečný (kratší) úvazek. Ve školách a některých školských zařízeních pracují někteří pedagogičtí pracovníci (učitelé a pedagogové volného času) na částečný úvazek (nepřesahující polovinu stanovené týdenní pracovní doby), přičemž zároveň pracují v jiném sektoru. Jedná se zejména o odborníky ve svých oborech (technické obory), dále umělce a trenéry. Vzhledem k jejich částečnému úvazku ve školství a hlavnímu příjmu z jiné činnosti nelze předpokládat, že odbornou kvalifikaci pro výkon činnosti pedagogického pracovníka získají, pro školství jsou však přínosem jejich odborné znalosti, či umělecké nebo sportovní schopnosti.

Cíl návrhu právního předpisu:

Umožnění výkonu přímé pedagogické činnosti některým pedagogickým pracovníkům, jejichž pracovní doba nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby, jestliže jsou výkonnými umělci, nebo výtvarnými umělci, nebo splňují odbornou kvalifikaci trenéra, nebo splňují odbornou kvalifikaci učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké

škole, střední škole nebo konzervatoři, nebo jsou uznávanými odborníky v oboru. V těchto případech je na místě požadovat, aby daná osoba mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy vykonávala danou uměleckou nebo odbornou činnost, popřípadě činnost trenéra nebo činnost učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole nebo konzervatoři, neboť pro vzdělávací proces je přínosem právě její aktivní činnost v této oblasti a přenos v ní získaných zkušeností a poznatků do vzdělávacího procesu ve škole.

Varianty přípravy legislativního návrhu:

Varianta 1 – „nulová“ – zachování stávající úpravy.

Varianta 2 – obsažená v návrhu

Varianta 3 – Bylo zvažováno, že by u dotčené skupiny pedagogických pracovníků bylo možné upuštění od předpokladu odborné kvalifikace bez ohledu na výši úvazku.

B. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků – rodilých mluvčích

Definice problému

Ve školství působí jako učitelé konverzace v cizím jazyce, příp. jako učitelé cizího jazyka, rodilí mluvčí. Pokud tyto osoby nesplňují odbornou kvalifikaci, je pro ně obtížné odborné kvalifikace dosáhnout, neboť studia k získání pedagogické způsobilosti se uskutečňují výhradně v českém jazyce. Pokud by rodilí mluvčí nemohli po 1. lednu 2015 přímou pedagogickou činnost vykonávat, mohlo by dojít k oslabení výuky cizích jazyků, neboť výuka rodilými mluvčími je považována za jeden z prvků k zefektivnění učení se cizím jazykům.

Cíl návrhu právního předpisu:

Umožnění výkonu přímé pedagogické činnosti učitelům – rodilým mluvčím bez požadované odborné kvalifikace.

Varianty přípravy legislativního návrhu:

Varianta 1 – „nulová“ – zachování stávající úpravy.

Varianta 2 - obsažená v návrhu.

Varianta 3 – Bylo zvažováno, že u dotčené skupiny pedagogických pracovníků bude možné upuštění od předpokladu odborné kvalifikace bez ohledu na dosažené vzdělání.

C. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků - zajištění vzdělávání pedagogickými pracovníky bez odborné kvalifikace v nezbytném rozsahu

Definice problému

V praxi se může stát, že v některých regionech nebo pro některé předměty nebo pro určitou výši úvazku se nepodaří zajistit pedagogické pracovníky s potřebnou odbornou kvalifikací. Podobná situace může nastat i v případě, že kvalifikovaný pedagogický pracovník své místo opustí (onemocnění, smrt, výpověď), aniž by za něj byla předem zajištěna kvalifikovaná náhrada.

Pokud by od 1. ledna 2015 nesměli ve školách a školských zařízeních vykonávat přímou pedagogickou činnost ve výše uvedených případech nekvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, mohlo by dojít k situaci, kdy by nebylo možné na konkrétních školách uskutečňovat vzdělávání v potřebném rozsahu.

Cíl návrhu právního předpisu:

Umožnit výkon přímé pedagogické činnosti pedagogickým pracovníkům bez odborné kvalifikace po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu.

Odůvodnění varianty přípravy legislativního návrhu:

Varianta 1 – „nulová“ – zachování stávající úpravy.

Varianta 2 - obsažená v návrhu.

Nebyla zvažována jiná varianta, protože možnost výkonu přímé pedagogické činnosti pedagogickým pracovníkem bez odborné kvalifikace buď lze, nebo nelze umožnit. V případě

umožnění výkonu přímé pedagogické činnosti pedagogickým pracovníkem bez odborné kvalifikace lze variantně upravit pouze podmínky takového výkonu. Vzhledem k rozmanitosti možných situací ve školské praxi byly zvoleny pouze podmínky nezbytné doby a nezbytného rozsahu.

D. Možnost výkonu přímé pedagogické činnosti osobami bez odborné kvalifikace při dosažení určitého věku a let praxe

Definice problému

Určitá část nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, dosáhla již věku, kdy se zahájení studia k získání odborné kvalifikace jeví jako neúčelné, neboť by krátce po jeho dokončení dosáhli důchodového věku. Pokud tyto osoby zároveň svou činnost vykonávají dostatečně dlouhou dobu, je pravděpodobné, že schopnost výkonu požadované činnosti prokázaly.

Cíl návrhu právního předpisu:

Umožnit po 1. lednu 2015 výkon přímé pedagogické činnosti osobám, které k tomuto datu dosáhnou 55 let věku a 20 let přímé pedagogické činnosti na příslušném druhu školy nebo školského zařízení.

Varianty přípravy legislativního návrhu:

Varianta 1 – „nulová“ – zachování stávající úpravy.

Varianta 2 - obsažená v návrhu.

Varianta 3 – Byla zvažována jiná věková hranice a/nebo délka výkonu přímé pedagogické činnosti.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.2. Náklady

S úpravou nejsou spojeny žádné bezprostřední finanční náklady – řeší se věcná podstata problému. Je možné, že někteří pedagogičtí pracovníci, kteří jsou nyní odměňováni jako nekvalifikovaní, budou po změně zákona přeřazeni mezi kvalifikované a zvýší se tak náklady na jejich odměňování, protože školy a školská zařízení někdy po nekvalifikovaných pedagogických pracovnících nevyžadují práce zařazené v katalogu prací ve vyšších platových třídách, příp. jim některé příplatky stanovují v nižší hranici rozpětí. Tyto možné zvýšené náklady pokryje MŠMT ze svého rozpočtu.

Žádné další náklady s navrhovanou právní úpravou spojeny nejsou.

3.3. Přínosy

S úpravou nejsou spojeny žádné bezprostřední finanční přínosy – řeší se věcná podstata problému.

Neměřitelné přínosy spojené s jednotlivými body navrhované právní úpravy jsou následující:

A. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků pracujících na částečný úvazek

Navrhovaná právní úprava se dotýká fyzických osob, které pracují, příp. pracovaly, mimo sektor školství, ve školství však pracují na kratší úvazek jako učitelé nebo pedagogové volného času. Jedná se o výkonné umělce, učící zejména hudební výchovu a vedoucí odpovídající zájmové činnosti, výtvarné umělce, učící zejména výtvarnou výchovu a vedoucí odpovídající zájmové činnosti, osoby splňující odbornou kvalifikaci učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři, učící umělecké předměty nebo odpovídající zájmové činnosti, osoby splňující odbornou kvalifikaci trenéra, učící tělesnou výchovu a odpovídající zájmové činnosti, a odborníky z praxe, kteří učí odborné předměty na středních a vyšších odborných školách. U těchto osob je přínosem pro

vzdělávání právě jejich činnost mimo oblast školství, které obohacují o znalosti a podněty z umělecké a sportovní činnosti, v případě odborníků z praxe pak navíc přispívají k většímu propojení teorie a praxe.

B. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků – rodilých mluvčích

Výuka konverzace cizího jazyka, příp. cizího jazyka samotného, rodilými mluvčími je považována za jeden z prvků k zefektivnění učení se cizím jazykům a rozvíjení zejména komunikativních dovedností.

C. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků - zajištění vzdělávání pedagogickými pracovníky bez odborné kvalifikace v nezbytném rozsahu

Přínosem navrhované právní úpravy je samotné řešení situace, kdy škola nebo školské zařízení nebude z objektivních důvodů moci zajistit vzdělávání pedagogickými pracovníky, kteří splňují předpoklad odborné kvalifikace. Nejedná se pouze o situaci současných pedagogických pracovníků bez potřebné odborné kvalifikace. Škola (nebo školské zařízení) bude v budoucnu moci zaměstnat po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu jako pedagogického pracovníka osobu, která nesplňuje příslušné požadavky k získání odborné kvalifikace, aniž by porušila zákon o pedagogických pracovnících.

D. Možnost výkonu přímé pedagogické činnosti osobami bez odborné kvalifikace při dosažení určitého věku a let praxe

Přínosem navrhované právní úpravy, jež stanoví, že pedagogičtí pracovníci, kteří dosáhli určitého věku a vykonávali přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy po určitou dobu, mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost i bez splnění předpokladu odborné kvalifikace, je skutečnost, že ve školství zůstanou zkušení pedagogičtí pracovníci, kteří dlouholetou praxí prokázali schopnost výkonu přímé pedagogické činnosti.

3.4. Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

A. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků pracujících na částečný úvazek

Varianta 1: Nepřináší žádné náklady ani přínosy. Zachování stávající právní úpravy může mít za následek negativní důsledek ve skutečnosti, že ze školství odejdou pedagogičtí pracovníci, jejichž hlavní finanční příjem plyne z jiné činnosti a kteří do procesu vzdělávání přinášejí cenné podněty ze svého oboru.

Varianta 2: Nepřináší žádné náklady, je však zdrojem významných přínosů popsaných v bodě 3.3.

Varianta 3: Nepřináší žádné náklady. Pokud by však bylo možné upustit od požadavku odborné kvalifikace u osob, které pracují jako pedagogičtí pracovníci na významnou část úvazku, nebo dokonce na celý úvazek, většinou by se nejednalo o osobu, jejímž hlavním přínosem pro školství jsou právě její činnosti vykonávané mimo tento resort.

B. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků – rodilých mluvčích

Varianta 1: Nepřináší žádné náklady ani přínosy. Zachování stávající právní úpravy může mít za následek méně efektivní výuku konverzace v cizím jazyce, příp. cizího jazyka, na školách, které zaměstnávají jako pedagogické pracovníky - učitele rodilé mluvčí.

Varianta 2: Nepřináší žádné náklady, je však zdrojem významných přínosů popsaných v bodě 3.3.

Varianta 3: Nepřináší žádné náklady, přínosy v bodě 3.3 zachovává, je však oslabena jejich efektivita vzhledem k tomu, že daná osoba by nemusela splňovat žádné požadavky na její vzdělání. Je sporné, zda rodilý mluvčí, který nedosáhl alespoň středního vzdělání s maturitou (v případě výuky konverzace v cizím jazyce), nebo vysokoškolského vzdělání (v případě výuky cizího jazyka) je zárukou (a tedy dostatečným přínosem) v případě výuky uvedených předmětů.

C. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků - zajištění vzdělávání pedagogickými pracovníky bez odborné kvalifikace v nezbytném rozsahu

Varianta 1: Nepřináší žádné náklady ani přínosy. Zachování stávající právní úpravy by mělo za následek odchod zkušených pedagogických pracovníků, kteří dlouholetou praxí prokázali schopnost výkonu přímé pedagogické činnosti.

Varianta 2: Nepřináší žádné náklady. Přínosem pro školy je jistota, že pokud zabezpečí po 1. lednu 2015 vzdělávání v nezbytném rozsahu a po nezbytnou dobu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, nebude tato skutečnost představovat porušení právních předpisů.

D. Možnost výkonu přímé pedagogické činnosti osobami bez odborné kvalifikace při dosažení určitého věku a let praxe

Varianta 1: Nepřináší žádné náklady ani přínosy. Jako negativní důsledek lze označit skutečnost, že by ve školství nemohli působit pedagogičtí pracovníci, kteří schopnost výkonu své přímé pedagogické činnosti prokázali jejím dlouhodobým výkonem a zároveň dosáhli věku, kdy již není efektivní, aby zahájili studium k získání požadované odborné kvalifikace.

Varianta 2: Nepřináší žádné náklady, přínosy jsou popsány v bodě 3.3.

Varianta 3: Nepřináší žádné náklady. Lze uvažovat o stejných přínosech jako u varianty 2, tyto jsou však v případě volby kratšího výkonu přímé pedagogické činnosti a/nebo věku méně jisté.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

A. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků pracujících na částečný úvazek

Navrhuje se přijmout variantu 2, obsaženou v návrhu. Uvedená varianta představuje - oproti variantě 1 - přínosy pro vzdělávací proces. Varianta 3 byla odmítnuta, protože v daném případě by se již většinou nejednalo o osobu, jejímž hlavním přínosem pro školství jsou právě její činnosti vykonávané mimo tento resort. Zaměstnanci pracující na stanovenou týdenní pracovní dobu (tzv. na plný úvazek) jako pedagogičtí pracovníci mají značně vyšší možnosti i motivaci odbornou kvalifikaci získat.

B. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků – rodilých mluvčích

Varianta 3 byla odmítnuta, neboť výuka konverzace v cizím jazyce a výuka cizího jazyka je specifická a zároveň důležitost kvality této výuky natolik vysoká, že je třeba trvat na určitém vzdělání učitele. Navrhuje se přijmout variantu 2, obsaženou v návrhu. Uvedená varianta představuje - oproti variantě 1 - přínosy pro vzdělávací proces a stanoví povinnost alespoň středního vzdělání s maturitou pro výuku konverzace v cizím jazyce a vysokoškolského vzdělání pro výuku cizího jazyka. Varianta 1 nepředstavuje pro vzdělávání žádné přínosy.

C. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků - zajištění vzdělávání pedagogickými pracovníky bez odborné kvalifikace v nezbytném rozsahu

Varianta 1 nepředstavuje žádné přínosy, nepřijetí nové právní úpravy znamená pro školy a školská zařízení riziko porušení zákona, pokud v nezbytných případech zajistí po nezbytnou dobu vzdělávání pedagogickým pracovníkem bez odborné kvalifikace. Navrhuje se proto přijmout variantu 2.

D. Možnost výkonu přímé pedagogické činnosti osobami bez odborné kvalifikace při dosažení určitého věku a let praxe

Varianta 1 nepředstavuje žádné přínosy. Jejím důsledkem může být odchod zkušených pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace ze školství, a tedy možné problémy se zajištěním vzdělávání v některých regionech České republiky a/nebo na některých školách. Lze předpokládat, že vzhledem k věku a typu dosaženého vzdělání těchto pedagogických pracovníků by mělo přijetí této varianty i negativní sociální dopady (viz dále). V případě, že by uvedení pedagogičtí pracovníci zahájili studium, které povede k získání předpokladu

odborné kvalifikace, jednalo by se o nepříliš efektivní krok, neboť by toto studium ukončili krátce před dosažením důchodového věku nebo dokonce až po jeho dosažení.

S děkany pedagogických fakult a Českomoravským odborovým svazem pracovníků školství byla diskutována varianta 2 (požadující dosažení 55 let věku a 20 let přímé pedagogické činnosti na příslušném druhu školy k 1. lednu 2015) a varianta 3 (představující nižší věkovou hranici a kratší délku výkonu přímé pedagogické činnosti). Uvedené subjekty souhlasně s návrhatelem vyslovily názor, že kratší délka výkonu pedagogické činnosti nepředstavuje záruku řádného výkonu této činnosti a zároveň nižší věk nepředstavuje neefektivnost započatého studia. Z uvedených důvodů se navrhuje přijmout variantu 2.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci regulace bude odpovědné MŠMT. MŠMT bude v rámci své činnosti poskytovat školám a školským zařízením poradenství a informace týkající se odborné kvalifikace pedagogických pracovníků a situací, kdy nebude možné přímou pedagogickou činnost zajistit prostřednictvím pedagogických pracovníků s příslušnou odbornou kvalifikací. Uvedené činnosti nepředstavují žádné náklady pro MŠMT ani pro adresáty právního předpisu, neboť jsou vykonávány i v současné době.

Orgánem, který bude kontrolovat a vynucovat navrhovanou právní úpravu, je Česká školní inspekce (dále jen "ČŠI"). ČŠI se v rámci své inspekční činnosti bude více zaměřovat na problematiku odborné kvalifikace pedagogických pracovníků a na posuzování, zda jsou splněny podmínky pro zaměstnávání pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace. Uvedené činnosti nepředstavují žádné náklady pro ČŠI ani pro adresáty právního předpisu, neboť jsou vykonávány i v současné době, po přijetí nové právní úpravy na ně však bude kladen vyšší důraz.

6. Přezkum účinnosti regulace

MŠMT bude pravidelně provádět šetření obdobná mimořádnému šetření, které provedlo o nekvalifikovaných pedagogických pracovnících - učitelích ve dnech 17. - 27. února 2014. Následující šetření by mělo proběhnout za 2, příp. 3 roky. Toto šetření ukáže, zda byla navrhovaná právní úprava účinná v kratším časovém horizontu. Další šetření za další 2, příp. 3 roky, ověří efektivitu přijaté právní úpravy v delším časovém horizontu a na jeho základě bude rozhodnuto o případné další právní úpravě předmětné problematiky. Teprve z následných šetření a na základě informací o přepočtených úvazcích (a také o přepočtených nekvalifikovaných pedagogických pracovnících), které mají školy a školská zařízení povinnost odeslat MŠMT vždy do 30. 9., bude možné analyzovat příčiny současného stavu (jaký podíl na něm má neochota stávajících učitelů si doplnit formální kvalifikaci, případně nesoulad mezi poptávkou nekvalifikovaných pedagogů a nabídkou studijních programů vysokých škol, teritoriální nedostupnost studia na vysokých školách, flexibilita studia - zejména dostatečné množství kombinovaných forem studia atd.).

7. Konzultace a zdroje dat

Konzultováno na jednáních se zástupci zaměstnavatelů ve školství, Českomoravským odborovým svazem pracovníků školství a zástupci pedagogických fakult a dále na setkání představitelů MŠMT s vedoucími odborů školství krajských úřadů. Připomínky výše uvedených zástupců byly vypořádány na vypořádací poradě konané dne 23. 4. 2014 nebo vysvětleny.

Ve dnech 17. - 27. února 2014 provedlo MŠMT mimořádné šetření o nekvalifikovaných pedagogických pracovnících - učitelích. V rámci tohoto šetření bylo osloveno 5531 respondentů (ředitelství škol - právnických osob vykonávajících činnost školy), kteří v zahajovacích výkazech ke školnímu roku 2013/2014 vykazali nekvalifikované učitele. Analytická zpráva, jež byla vytvořena na základě výkazů 95,4% oslovených respondentů, je přílohou této důvodové zprávy. Toto šetření nebylo primárně zaměřeno na zjištění příčin stávajícího stavu. Cílem šetření bylo zjistit, kolik nekvalifikovaných učitelů ve školách působí a jak „ohroženo“ je zajištění výuky na školách v jednotlivých krajích po 1. 1. 2015, kdy z nich budou muset odejít nekvalifikovaní učitelé.

III. Soulad s ústavním pořádkem, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

1. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je **v souladu** s ústavním pořádkem České republiky.

Zhodnocení souladu s Ústavou České republiky bylo provedeno ve vztahu k základním ustanovením – zejména čl. 1, čl. 2 odst. 3 a 4 a čl. 10. Navrhovaná úprava respektuje postavení České republiky jako demokratického právního státu založeného na úctě k právům a svobodám člověka a občana, jakož i závazky, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva (viz též část III. 3.).

Návrh zákona neupravuje působnost správních úřadů, nezasahuje do činnosti územních samosprávních celků a neupravuje zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu (čl. 79, čl. 99 n.).

Pokud jde o základní práva a svobody zaručená Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), byl soulad posuzován ve vztahu k následujícím ustanovením:

- **čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny** – předmětné ustanovení zaručuje základní práva a svobody - zde právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu - všem na základě rovného zacházení a bez jakékoli diskriminace. Navrhovaná úprava rozeznává některé kategorie osob, kterým umožňuje výkon pedagogické činnosti i bez splnění předpokladu odborné kvalifikace, a v tomto směru zohledňuje i okolnost věku. Rozdílné zacházení ovšem nelze označit za diskriminační, je-li podloženo přiměřenými, rozumnými a spravedlivými důvody. Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/02 konstatoval, že jako porušení principu rovnosti (a tedy jako protiprávní diskriminaci) lze kvalifikovat takové jednání, kdy se „... *s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup.*“.

Výslovnou oporu lze nalézt i v zákoně č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), dle něhož rozdílné zacházení není diskriminační v případě, že je odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné (ust. § 7 odst. 1). Diskriminací není rozdílné zacházení z důvodu věku v přístupu k zaměstnání nebo povolání, pokud je vyžadována podmínka minimálního věku, odborné praxe nebo doby zaměstnání, která je pro řádný výkon zaměstnání nebo povolání nezbytná, nebo pokud je pro řádný výkon zaměstnání nebo povolání potřebné odborné vzdělávání, které je nepřiměřeně dlouhé vzhledem k datu, ke kterému osoba ucházející se o zaměstnání nebo povolání dosáhne

důchodového věku podle zvláštního zákona.

- **čl. 26 odst. 1 a 2 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny** – návrh se dotýká práva na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, neboť zakotvuje podmínky pro výkon činnosti pedagogického pracovníka a upravuje případy, kdy lze od jejich splnění upustit (popř. od splnění některých z nich). V tomto ohledu je však plně v souladu s ústavním zmocněním, neboť zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. To je zdůrazněno skutečností, že práva na svobodnou volbu povolání se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka zákon upravuje s vědomím, že stát prostřednictvím vzdělávací soustavy garantuje nejen určitý obsah a úroveň vzdělávání, ale též odborné a další předpoklady osob, které výchovu a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zajišťují. Je-li připuštěna přímá pedagogická činnost osobou bez odborné kvalifikace, popř. umožněno uznat splnění odborné kvalifikace ze strany ředitele školy, je tak činěno za omezujících podmínek (zkrácený rozsah pracovní doby, odborné předpoklady vycházející ze souběžné umělecké či odborné činnosti dané osoby, posouzení splnění podmínek ředitelem školy) a s důvodným očekáváním, že účast těchto osob v pedagogickém procesu bude v zájmu kvality vzdělávání.

- **čl. 33 odst. 1 a 3 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny** – ač návrh upravuje právní poměry pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, nepřímě ovlivňuje i efektivní výkon práva na vzdělání ze strany dětí, žáků a studentů.

Dotčení práva na vzdělání ze strany dětí, žáků a studentů lze spatřovat ve dvou směrech. Tím prvním je zájem na zajištění kvality vzdělávání též prostřednictvím odborníků z praxe, jejichž účast v pedagogickém procesu je žádoucím obohacením výuky a prostředkem sbližení teoretické výuky s praxí.

Návrh dále upravuje možnost zajistit výchovu a vzdělávání ve škole či školském zařízení po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, nelze-li tyto činnosti zajistit pracovníkem s odbornou kvalifikací. V tomto směru cílí na ty případy, kdy by právnická osoba vykonávající činnost školy nebyla objektivně schopna zajistit vzdělávání prostřednictvím kvalifikovaných pedagogických pracovníků, a to např. z důvodu specifík daných umístěním školy (pohraničí, malé obce), specifík úvazku (jen obtížně se např. hledají pracovníci na místa na velmi krátké úvazky) nebo specifík předmětu (zejména u odborných předmětů je obtížné najít pracovníky splňující předpoklad odborné kvalifikace). Stát je však subjektem, který garantuje právo na vzdělání, popř. možnost plnění povinné školní docházky. Navrhované ustanovení tedy umožňuje škole či školskému zařízení zabezpečit z objektivních důvodů (a na nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu) vzdělávání prostřednictvím nekvalifikovaných pedagogických pracovníků. Tato výjimka se jeví jako akceptovatelná i s ohledem na současný právní stav, kdy byl dlouhodobě umožněn výkon pedagogické činnosti osobám bez odborné kvalifikace (např. pokud tyto zahájily do 10 let od účinnosti zákona studium potřebné k jejímu získání).

Úprava předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka je provedena ve vztahu ke všem školám a školským zařízením uvedeným ve školském rejstříku, a to bez ohledu na jejich zřizovatele. V tomto ohledu je v souladu s ústavní úpravou, dle které zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem.

2. Soulad navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Návrh zákona je s právem Evropské unie **plně slučitelný**.

Cílem návrhu zákona **není** zapracování práva Evropské unie do právního řádu České republiky.

V širších souvislostech se navrhované novely dotýkají tyto prameny práva Evropské unie:

- Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP A EKOS – se zaměstnanci na částečný úvazek nesmí být zacházeno méně příznivě než se srovnatelnými zaměstnanci na plný úvazek pouze z toho důvodu, že pracují na zkrácený úvazek. Navrhovaná úprava je v souladu s touto směrnicí, neboť sice stanoví některým pedagogickým pracovníkům se zkráceným pracovním úvazkem odlišné podmínky odborné kvalifikace, nikoli však znevýhodňujícím způsobem (odlišné podmínky jsou spjaty též s jinou způsobilostí těchto osob k výkonu pedagogické činnosti, která vychází z jejich postavení výkonného umělce výtvarného umělce nebo uznávaného odborníka v oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu).
- Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání – směrnice zavádí zásadu rovného zacházení též v oblasti přístupu k zaměstnání, tj. požadavek neexistence přímé či nepřímé diskriminace mj. na základě věku. Podle citované směrnice platí, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními předpisy objektivně a rozumně zdůvodněny legitimními cíli a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné. Tyto rozdíly mohou dle směrnice zahrnovat i stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo let služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním (čl. 6 odst. 1). Dále dle směrnice platí, že rozdíl v zacházení na základě vlastností souvisejících s věkem nepředstavuje diskriminaci, pokud z povahy pracovní činnosti nebo z podmínek jejího výkonu vyplývá, že tyto vlastnosti představují podstatný a určující profesní požadavek, je-li cíl legitimní a požadavek přiměřený (čl. 4 odst. 1).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací – činnost pedagogického pracovníka je regulovanou činností; uznávání odborné kvalifikace státních příslušníků členských států Evropské unie, případně jejich rodinných příslušníků, a státních příslušníků ostatních států, kteří jsou v členském nebo jiném státě oprávněni konat přímou pedagogickou činnost, se posuzuje v souladu s příslušnou národní legislativou, která zapracovává citovanou směrnicí (zákon č. 18/2004 Sb.).

Navrhované změny zákona o pedagogických pracovnících nejsou v rozporu s cíli sledovanými těmito sekundárními předpisy práva EU.

S návrhem nesouvisí konkrétní závěry jednání s orgány Evropské unie.

3. Soulad navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava **není v rozporu** s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu na mezinárodní úrovni upravuje

- čl. 6 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech,

- čl. 1 a 18 Evropské sociální charty,
- čl. 15 Listiny základních práv Evropské unie.

Návrh zprostředkovaně chrání i právo každého na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání, které je zakotveno v

- čl. 26 Všeobecné deklarace lidských práv,
- čl. 2 dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod,
- čl. 13 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- čl. 28 Úmluvy o právech dítěte,
- čl. 14 Listiny základních práv Evropské unie.

IV. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů a zhodnocení korupčních rizik

1. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Návrh neupravuje oblast ochrany soukromí a nakládání s osobními údaji. Navrhované změny se nijak nedotknou ochrany osobních údajů pedagogických pracovníků ani jiných subjektů. Zákon č. 563/2004 Sb. ve svém stávajícím znění upravuje zpracování osobních údajů pro účely vedení evidence fyzických osob coby žadatelů o akreditaci vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů (§ 25 odst. 1), tato oblast však není navrhovanou právní úpravou nikterak dotčena.

2. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Navrhovanou právní úpravou se nepředpokládá vyšší míra korupčních rizik, nežli je tomu obecně v pracovněprávních vztazích. Riziko může být spatřováno v rozšířené kompetenci ředitele školy uznat předpoklad odborné kvalifikace za splněný u výkonných umělců, výtvarných umělců, uznávaných odborníků v oboru, trenérů a osob splňujících odbornou kvalifikaci učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři. Toto uznání je však vázáno na objektivní skutečnosti (kratší pracovní úvazek a souběžný výkon umělecké nebo odborné činnosti danou osobu) a trvá pouze po dobu, po kterou osoba podmínku souběžného výkonu činností splňuje. Současně není zpochybněna odpovědnost ředitele školy za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání podle školského zákona (§ 164 odst. 1 písm. c)) a plnění povinností je kontrolovatelné ze strany zřizovatele či České školní inspekce.

II. Zvláštní část

K bodu 1 - § 6

Jedná se o legislativně-technickou úpravu daného ustanovení bez věcné změny v zájmu srozumitelnosti a formální bezvadnosti textu. Obdobně je formulován novelizovaný § 7 odst. 1 písm. b) zákona.

K bodu 2 - § 7:

Cílem doplnění předmětného ustanovení je umožnit absolventům magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na vychovatelství nebo pedagogiku volného času získat kvalifikaci učitele prvního stupně základní školy v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy. V předcházejícím období bylo vyhláškou č. 139/1997 Sb. umožněno získat kvalifikaci učitele základní školy speciální také absolventům magisterských studijních oborů zaměřených na vychovatelství pro speciální školy nebo na vychovatelství, bylo-li rozšířeno studiem speciální pedagogiky. V navazujícím období se některé speciální školy staly školami běžnými a tito učitelé v nich nadále působí. Je proto žádoucí umožnit těmto osobám získat odbornou kvalifikaci učitele prvního stupně základní školy podle § 7 odst. 1 zákona.

K bodu 3 - § 8:

Cílem tohoto návrhu je zajistit, aby mohli hudební, výtvarnou a tělesnou výchovu učit na základních školách i učitelé, kteří nesplňují zákonem předepsanou odbornou kvalifikaci, pokud jejich týdenní pracovní doba u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje jednu polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tito učitelé souběžně vykonávají příslušné umělecké nebo odborné činnosti, popřípadě činnost trenéra nebo činnost učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole nebo konzervatoři. Jedná se o učitele, kteří jsou výkonnými nebo výtvarnými umělci, nebo splňují odbornou kvalifikaci trenéra nebo učitele odborných uměleckých předmětů podle § 10 zákona, a jejich činnost je tak pro konkrétní školu přínosem. Užitím pojmu „výtvarný umělec“ se vytváří určitá analogie pojmu „výkonný umělec“. Tyto pojmy lze jen obtížně definovat pro účely právního předpisu. Rozumí se jimi osoby, které jsou pro své umělecké kvality přínosem ve výuce příslušných předmětů ve škole. Splnění předpokladu odborné kvalifikace může ředitel školy u dané osoby uznat za předpokladu dodržení podmínky nejvýše polovičního úvazku u právnické osoby vykonávající činnost školy a souběžného výkonu příslušné umělecké, odborné nebo pedagogické činnosti. Přímou ze zákona pak vyplývá omezená platnost uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace pouze po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje uvedené podmínky. Konkrétní učitel bude nadále na dané škole považován za kvalifikovaného za předpokladu, že bude vyučovat pouze konkrétní předmět, což znamená, že mu nebude možné dát výpověď podle § 52 písm. f) zákoníku práce, což posiluje jeho ochranu jako zaměstnance.

K bodu 4 a 7 - § 9 a 11:

Pro střední a vyšší odbornou školu se navrhuje stejná právní úprava jako v bodu 3 rozšířená o učitele, kteří jsou nebo byli uznávanými odborníky v oboru. Na středních a vyšších odborných školách působí, zejména jako učitelé odborných předmětů a odborného výcviku, učitelé, kteří zároveň pracují v různých společnostech a/nebo sami podnikají a přináší do školství významný prvek znalostí z praxe. Vzhledem k tomu, že pro tyto osoby není práce ve školství hlavním zdrojem příjmů, lze jen s těžší předpokládat, že by odbornou kvalifikaci získali, spíše lze očekávat, že by po 1. lednu 2015 školství opustili, čímž by zejména v oblasti odborného školství došlo ke ztrátě kontaktu s praxí.

K bodu 5 a 6 - § 10 a 11:

V souladu s body 3 a 4 se navrhuje rozšíření okruhu učitelů uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři o výtvarné umělce. V současné době může ředitel uvedených škol upustit od odborné kvalifikace pouze u výkonných umělců, nemůže tak však učinit u osob, které působí jako malíři nebo sochaři, jejichž činnost je však pro školu využitelná zcela srovnatelně s umělci výkonnými. Současně se zpřesňuje dosavadní znění zákona a spojení „pro pracovní právní účely“ se nahrazuje spojením „pro účely tohoto zákona“. Původní znění mohlo být vykládáno extenzivně, než jen umožnění výkonu pedagogické činnosti, zejména ve vztahu k úpravě odměňování.

K bodu 8 - § 17:

Navrhuje se, aby bylo možné uznat splnění požadavku odborné kvalifikace u pedagogů volného času za zcela stejných podmínek jako v bodech 3, 4 a 7. Pedagogové volného času působí ve střediscích volného času, kde vedou nejrůznější zájmové aktivity (tzv. kroužky). Nebylo by logické, aby u učitelů hudební, výtvarné a tělesné výchovy bylo možné upustit od předpokladu odborné kvalifikace a u pedagogů volného času vykonávajících příslušné aktivity zájmového vzdělávání nikoliv.

K bodu 9 - § 22:

Jedná se nutné terminologické zpřesnění, neboť předmětný paragraf bude nyní obsahovat ustanovení, která se netýkají jen získávání odborné kvalifikace

K bodu 10 - § 22 odst. 5:

Navrhuje se, aby pedagogičtí pracovníci, kteří vyučují konverzaci v cizím jazyce, kteří jsou rodilými mluvčími příslušného cizího jazyka a u kterých není pravděpodobné, že by v české republice získali odbornou kvalifikaci, nemuseli splňovat předpoklad odborné kvalifikace, pokud získali alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou. V případě výuky cizího jazyka se navrhuje vyžadovat vysokoškolské (tedy alespoň bakalářské) vzdělání. Prvek rodilých mluvčích je ve výuce cizích jazyků velmi významný a přispívá zejména k rozvíjení konverzačních kompetencí.

K bodu 11 - § 22 odst. 6:

Podle současné právní úpravy obsažené v ustanovení § 22 odst. 5 zákona o pedagogických pracovnících je pro pracovní právní účely považován za kvalifikovaného pedagogický pracovník, který vedle přímé pedagogické činnosti, pro kterou nemá odbornou kvalifikaci, vykonává také další přímou pedagogickou činnost v rámci druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě, pro kterou má odbornou kvalifikaci. Navrhovaná právní úprava vyloučí možnost aplikace na případy, kdy je od požadavku odborné kvalifikace upuštěno podle bodů 3 až 8 a 10 návrhu, tj. pedagogičtí pracovníci, u kterých bude uznán předpoklad odborné kvalifikace, budou moci vykonávat přímou pedagogickou činnost pouze v odpovídajících předmětech a aktivitách zájmového vzdělávání.

K bodu 12 - § 22 odst. 7:

Současné znění zákona o pedagogických pracovnících nepředpokládá (kromě několika případů), že by po 1. lednu 2015 mohli ve školství vykonávat přímou pedagogickou činnost pedagogičtí pracovníci bez odborné kvalifikace. V praxi se však může stát, že škola či školské zařízení nebude moci pracovní místo obsadit pedagogickým pracovníkem, který předpoklad odborné kvalifikace splňuje, a to z různých důvodů, které nelze vždy předvídat. Mohlo by se jednat např. o specifika daná umístěním školy (pohraničí, malé obce), specifika úvazku (jen obtížně se např. hledají pracovníci na místa na velmi krátké úvazky), specifika předmětu

(zejména u odborných předmětů je obtížné najít pracovníky splňující předpoklad odborné kvalifikace) a jejich kombinace. Navrhované ustanovení umožní škole zabezpečit vzdělávání také v případě předem nepředvídaných událostí jako je např. náhlé onemocnění (zejména dlouhodobé) pedagogického pracovníka, jeho smrt nebo okamžité zrušení pracovního poměru. Nebude-li možné ihned sehnat osobu splňující předpoklad odborné kvalifikace, bude moci škola zaměstnat po nezbytně nutnou dobu osobu bez odborné kvalifikace.

K bodu 13 - § 32:

Na základě tohoto ustanovení budou moci přímou pedagogickou činnost vykonávat osoby, které 1. 1. 2015 dosáhnou alespoň 55 let věku a na příslušném druhu školy nebo školského zařízení vykonávaly přímou pedagogickou činnost po dobu nejméně 20 let, přestože nesplňují předpoklad odborné kvalifikace. Uvedená věková hranice byla zvolena z toho důvodu, že pedagogický pracovník, který pracuje na místě, kde získá odbornou kvalifikaci magisterským vzděláním, by studium dokončil krátce před dosažením důchodového věku. Praxe v délce 20 let pak dává záruku, že dotyčná osoba získala kompetence k výkonu dané činnosti.

K bodu 14 - § 32a:

Vzhledem k tomu, že od 1. 1. 2015 již nebude pro pedagogické pracovníky aplikovatelná výjimka podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona, kdy se fyzickým osobám, které nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, umožňuje výkon přímé pedagogické činnosti, pokud zahájí studium, kterým potřebný předpoklad získají, a toto studium úspěšně ukončí, není důvodné, aby byl mírnější režim (a tedy možnost výkonu přímé pedagogické činnosti bez odborné kvalifikace) vztažen na ředitele školy.

K čl. II:

Navrhuje se přechodné ustanovení, podle kterého se na ředitele školy nebo školského zařízení jmenovaného na vedoucí pracovní místo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vztahuje § 32a ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. ředitelem školy bude i nadále moci být ten, kdo nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud získal vysokoškolské magisterské vzdělání a nejpozději do 2 let ode dne, kdy začal vykonávat činnost ředitele školy, zahájí studium, kterým potřebný předpoklad získá, a toto studium úspěšně ukončí.

K čl. III:

Účinnost novely zákona se navrhuje dnem 1. ledna 2015.

V Praze dne 21. května 2014

předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

PhDr. Marcel Chládek, MBA, v. r.

*Analytická zpráva z mimořádného šetření
o nekvalifikovaných pedagogických
pracovnících – učitelích*

Za MŠMT zpracovali:

Ing. Václav Jelen

Bc. Berenika Hradilová

Mgr. Michaela Maršíková

Obsah

<i>Základní informace o mimořádném šetření k tzv. nekvalifikovaným učitelům</i>	<i>3</i>
<i>Základní pojmy a zkratky používané ve zprávě</i>	<i>3</i>
<i>Respondenti šetření.....</i>	<i>3</i>
<i>Stručné shrnutí</i>	<i>4</i>
<i>Dopad zákona vzhledem k aktuálně vykázanému stavu doplnění kvalifikace u nekvalifikovaných učitelů – krajský a okresní pohled</i>	<i>6</i>
<i> Učitelé mateřských škol.....</i>	<i>11</i>
<i> Učitelé 1. stupně základních škol</i>	<i>13</i>
<i> Učitelé 2. stupně základních škol</i>	<i>15</i>
<i> Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů středních škol</i>	<i>17</i>
<i> Učitelé odborných předmětů středních škol</i>	<i>19</i>
<i> Učitelé odborného výcviku středních škol</i>	<i>21</i>
<i>Věkové složení nekvalifikovaných učitelů.....</i>	<i>23</i>
<i> Učitelé celkem</i>	<i>23</i>
<i> Učitelé podle kategorií pedagogických pracovníků (typ školy/předměty)</i>	<i>28</i>
<i>Nejvyšší dosažené vzdělání nekvalifikovaných učitelů</i>	<i>31</i>
<i>Četnosti úvazků</i>	<i>36</i>
<i>Pohled na jednotlivé školy.....</i>	<i>38</i>
<i>Nejčastější kombinace činností nekvalifikovaných pedagogů v rámci více stupňů (druhů) vzdělávání</i>	<i>39</i>

Základní informace o mimořádném šetření k tzv. nekvalifikovaným učitelům

Oslovení respondentů (ředitelství škol): 17. února 2014

Počet oslovených respondentů: 8 470

Počet cílených respondentů: 5 531

Sběr dat: 17. – 27. února 2014

Zpracování základních výstupů: 27. února – 3. března 2014

Podrobná analýza výsledků šetření: 4. března – 14. března 2014

Zpracování analytické zprávy: 15. – 17. března 2014

Počet zúčastněných respondentů: 7 336 (86,6 %)

Počet zúčastněných cílených respondentů: 5 275 (95,4 %)

Počet nezúčastněných respondentů: 1 134 (13,4 %)

Počet nezúčastněných cílených respondentů: 256 (4,6 %)

Základní pojmy a zkratky používané ve zprávě

Dotčená skupina – nekvalifikovaní učitelé, kteří si v okamžiku šetření nedoplňovali odbornou kvalifikaci studiem

Již studující – nekvalifikovaní učitelé, kteří si v okamžiku šetření již doplňovali odbornou kvalifikaci studiem

Možní studující – nekvalifikovaní učitelé, kteří byli ředitelstvím škol vykázáni jako ti, kteří do 1. ledna 2015 zahájí studium potřebné k získání odborné kvalifikace

Nekvalifikovaní – učitelé, kteří nesplňují podmínky odborné kvalifikace dle zákona (viz nekvalifikovaný učitel)

Nekvalifikovaný učitel – učitel, který nesplňuje podmínky odborné kvalifikace dle zákona

OP – odborné předměty

OV – odborný výcvik

Riziková – nekvalifikovaní učitelé, kteří byli ředitelstvím škol vykázáni jako ti, kteří do 1. ledna 2015 nezačnou studium potřebné k získání odborné kvalifikace

Ředitelství/Ředitelství školy – právnická osoba vykonávající činnost školy

VVP – všeobecně vzdělávací předměty

Zákon - zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Respondenti šetření

Cílenými respondenty šetření byla ředitelství škol, která v podzimních zahajovacích výkazech ke školnímu roku 2013/14 vykazala nekvalifikované učitele.

Oslovena byla všechna ředitelství MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoří a VOŠ, takže se šetření zúčastnila i některá další ředitelství, která tyto nekvalifikované učitele v zahajovacích výkazech nevykazala. Takových bylo celkem 2 061 ředitelství, nejvíce pak z Jihomoravského kraje (339). Z těchto necílených respondentů téměř čtvrtina ředitelství (514) vykazala nekvalifikované pedagogické pracovníky. To bylo částečně způsobeno tím, že ředitelství vykazovala všechny nekvalifikované pedagogické pracovníky, nejen učitele. Při bližší analýze dat však bylo zjištěno, že tato skutečnost nehrála významnou roli, neboť 423 těchto ředitelství vykazalo i nekvalifikované učitele, nejvíce pak v Moravskoslezském kraji, kde se jednalo o 46 škol. V ideálním případě by tento stav měl nastat pouze tehdy, kdy se u těchto ředitelství změnil počet zaměstnaných nekvalifikovaných učitelů v období mezi 30. září 2013 a 17. únorem 2014 z nulového počtu na kladný.

Ředitelství škol, která nebyla cíleně oslovena, v šetření uvedla 697 nekvalifikovaných učitelů (576,29 úvazků), což představuje 4 % celkově zjištěných hodnot.

Stručné shrnutí

V rámci mimořádného šetření bylo zjištěno, že kategorií pedagogických pracovníků-učitelů s největším počtem nekvalifikovaných jsou učitelé na středních školách. Jedná se o téměř 5,4 tis. učitelů (4,5 tis. úvazků). Dotčenou skupinu zde tvoří téměř 3,7 tis. učitelů (3,0 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 2,3 tis. učitelů (téměř 1,8 tis. úvazků). Tito učitelé byli dále analyzováni v rámci významných podkategorií, tj. jako učitelé všeobecně-vzdělávacích předmětů (dále jen VVP), učitelé odborných předmětů (dále jen OP) a učitelé odborného výcviku (dále jen OV). V případě učitelů OP se jedná o největší podmnožinu nekvalifikovaných na středních školách s více než 2,0 tis. nekvalifikovanými učiteli (1,5 tis. úvazky). Dotčenou skupinu zde tvoří téměř 1,4 tis. učitelů (1,0 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 0,95 tis. učitelů (téměř 0,65 tis. úvazků). V případě učitelů VVP se jedná o druhou největší podmnožinu nekvalifikovaných na středních školách s téměř 1,9 tis. nekvalifikovanými učiteli (1,5 tis. úvazky). Dotčenou skupinu zde tvoří 1,2 tis. učitelů (0,9 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 0,73 tis. učitelů (téměř 0,53 tis. úvazků). Učitelé OV představují třetí zásadní podmnožinu nekvalifikovaných na středních školách s téměř 1,5 tis. nekvalifikovanými učiteli (1,3 tis. úvazky). Dotčenou skupinu zde tvoří téměř 1,1 tis. učitelů (více než 0,9 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 0,64 tis. učitelů (0,52 tis. úvazků). Ostatní podmnožiny nekvalifikovaných učitelů na středních školách (učitelé praktického vyučování a učitelé uměleckých předmětů) nedosahují statisticky významných hodnot.

Druhou kategorií pedagogických pracovníků-učitelů s největším počtem nekvalifikovaných jsou učitelé na 1. stupni základní školy. Jedná se o téměř 5,1 tis. učitelů (3,3 tis. úvazků). Dotčenou skupinu zde tvoří více než 3,5 tis. učitelů (2,1 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 2,6 tis. učitelů (1,4 tis. úvazků).

Třetí kategorií pedagogických pracovníků-učitelů s největším počtem nekvalifikovaných jsou učitelé na 2. stupni základní školy. Jedná se o více než 4,3 tis. učitelů (3,0 tis. úvazků). Dotčenou skupinu zde tvoří více než 2,6 tis. učitelů (téměř 1,8 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 1,7 tis. učitelů (1,1 tis. úvazků).

Čtvrtou kategorií v pořadí, z hlediska největšího počtu nekvalifikovaných, jsou učitelé na mateřských školách. Jedná se o více než 3,5 tis. učitelů (téměř 3,0 tis. úvazků). Dotčenou skupinu zde tvoří více než 1,8 tis. učitelů (téměř 1,5 tis. úvazků). Při zohlednění možných studujících získáváme rizikové ve výši 0,95 tis. učitelů (0,7 tis. úvazků).

Ostatní kategorie pedagogických pracovníků-učitelů nedosahují statisticky významných hodnot. Jedná se o učitele přípravného stupně základní školy speciální, učitele přípravné třídy základní školy, učitele v konzervatořích, učitele na vyšších odborných školách a již výše zmíněné učitele praktického vyučování a učitele uměleckých předmětů na střední škole.

Konkrétní čísla ukazují následující tabulky.

Tab. 1: Nekvalifikovaní učitelé (fyzické osoby)

		Počet učitelů bez odborné kvalifikace			
		celkem	již studující	dotčená skupina	
				celkem	riziková
Celkem za Česká republika		17340	6250	11090	7160
učitelé mateřské školy		3520	1670	1850	960
učitelé přípravného stupně základní školy speciální		30	10	20	10
učitelé přípravné třídy základní školy		60	20	40	20
učitelé 1. stupně základní školy		5080	1570	3510	2550
učitelé 2. stupně základní školy		4310	1670	2640	1690
učitelé střední školy (SŠ)		5400	1710	3690	2320
učitelé SŠ kategorizovaně	učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů	1860	660	1200	730
	učitelé odborných předmětů	2010	620	1390	950
	učitelé praktického vyučování	210	70	140	90
	učitelé odborného výcviku	1470	390	1080	640
	učitelé uměleckých předmětů	100	40	60	50
učitelé v konzervatořích		10	0	10	0
učitelé vyšší odborné školy		100	40	60	30

Poznámky k tabulce:

1) Výsledné hodnoty odpovídají odhadu přepočtu na 100 %, který byl zpracován na základě dat z mimořádného šetření MŠMT. Hodnoty v tabulce jsou zaokrouhleny na celé desítky. Šetření se zúčastnilo 86,6 % všech ředitelství škol (7 336) resp. 95,4 % ředitelství škol (5 275), které vykázaly v zahajovacích výkazech ke šk. roku 2013/2014 nekvalifikované pedagogické pracovníky-učitele.

2) Hodnoty za jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků-učitelů není možné sčítat, neboť se konkrétní fyzické osoby mohou vyskytovat v rámci více řádků (například učitel 1. stupně ZŠ může být současně i učitelem 2. stupně ZŠ apod. Takovýchto duplicitních kombinací je téměř 1,5 tis.)

Tab. 2: Nekvalifikovaní učitelé (přepočtení na plně zaměstnané)

		Přepočtený počet učitelů bez odborné kvalifikace na plně zaměstnané			
		celkem	již studující	dotčená skupina	
				celkem	riziková
Celkem za Česká republika		13830	5450	8380	5000
učitelé mateřské školy		2990	1510	1480	690
učitelé přípravného stupně základní školy speciální		20	10	10	10
učitelé přípravné třídy základní školy		50	20	30	20
učitelé 1. stupně základní školy		3250	1150	2100	1430
učitelé 2. stupně základní školy		3010	1250	1760	1060
učitelé střední školy (SŠ)		4450	1490	2960	1770
v tom	učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů	1470	550	920	530
	učitelé odborných předmětů	1510	510	1000	650
	učitelé praktického vyučování	140	50	90	60
	učitelé odborného výcviku	1280	360	920	520
	učitelé uměleckých předmětů	60	30	30	20
učitelé v konzervatořích		10	0	10	0
učitelé vyšší odborné školy		50	20	30	10

Poznámka k tabulce:

Výsledné hodnoty odpovídají odhadu přepočtu na 100 %, který byl zpracován na základě dat z mimořádného šetření MŠMT. Hodnoty v tabulce jsou zaokrouhleny na celé desítky. Šetření se zúčastnilo 86,6 % všech

ředitelství škol (7 336) resp. 95,4 % ředitelství škol (5 275), které vykázaly v zahajovacích výkazech ke šk. roku 2013/2014 nekvalifikované pedagogické pracovníky-učitele.

Při analýze jednotlivých škol bylo zjištěno, že je zapotřebí rozlišovat tyto školy z hlediska jejich velikosti (počtu učitelů). Velmi malé školy (včetně malotřídních) s celkovým počtem učitelů do 5, častěji vykazují velké podíly nekvalifikovaných než je tomu u větších škol. Pokud jsou u velmi malé školy například pouze dva učitelé a oba současně jako nekvalifikovaní, vykazuje celá škola 100 % podíl nekvalifikovaných. Více viz kapitola Pohled na jednotlivé školy.

Z územního hlediska je zapotřebí pohlížet na problematiku především z úrovně jednotlivých okresů. Data analyzovaná na krajské úrovni jsou často ovlivněna nejen problémovými okresy, ale rovněž i okresy s dobrým (příjemným) stavem v oblasti nekvalifikovaných. Pokud tedy kraj tvoří více okresů s různým stavem v oblasti nekvalifikovaných (špatný, průměrný i dobrý), výsledná krajská data se v důsledku jeví jako průměrná. Kraje s menším počtem okresů (a převážně špatným stavem v oblasti nekvalifikovaných) pak doplácí na tento hendikep (např. Karlovarský kraj s okresy Karlovy Vary, Cheb a Sokolov).

V rámci analýzy byly všechny územní celky sledovány v 6 zásadních kategoriích pedagogických pracovníků-učitelů (učitel na MŠ, učitel na 1. stupni ZŠ, učitel na 2. stupni ZŠ, učitel VVP na SŠ, učitel OP na SŠ a učitel OV na SŠ), a to ze čtyř hledisek. Jedná se o dopad z hlediska počtu nekvalifikovaných a z hlediska počtu úvazků obsazených nekvalifikovanými, a to vždy za dotčenou skupinu (možní studující a rizikové) a za rizikové samostatně. Celkem byl tedy každý územní celek hodnocen z 24 pohledů.

Následuje abecední výčet krajů a okresů z hlediska výše uvedeného hodnocení (v závorkách jsou vždy uvedeny počty pohledů (max. je 24), ve kterých se hodnoty daného územního celku pohybovaly významně nad celorepublikovým průměrem, tzn., že vykazují nadprůměrné počty nekvalifikovaných nebo nadprůměrné počty úvazků jimi obsazených).

Kraje: **Hlavní město Praha (9)**, Jihočeský kraj (1), Jihomoravský kraj (2), **Karlovarský kraj (21)**, Kraj Vysočina (0), Královéhradecký kraj (6), **Liberecký kraj (11)**, Moravskoslezský kraj (0), Olomoucký kraj (0), Pardubický kraj (3), Plzeňský kraj (3), **Středočeský kraj (17)**, **Ústecký kraj (16)** a Zlínský kraj (0).

Okresy: Beroun (5), Blansko (0), Brno - město (0), Brno - venkov (4), Bruntál (2), Břeclav (0), Česká Lípa (6), České Budějovice (0), Český Krumlov (0), **Děčín (10)**, Domažlice (0), Frýdek - Místek (0), Havlíčkův Brod (0), Hodonín (0), Hradec Králové (0), **Cheb (8)**, Chomutov (2), Chrudim (0), Jablonec nad Nisou (0), **Jeseník (7)**, Jičín (4), Jihlava (0), Jindřichův Hradec (0), **Karlovy Vary (7)**, Karviná (0), **Kladno (9)**, Klatovy (0), Kolín (6), Kroměříž (0), Kutná Hora (0), Liberec (0), Litoměřice (0), Louny (5), **Mělník (10)**, **Mladá Boleslav (8)**, **Most (7)**, Náchod (5), Nový Jičín (0), Nymburk (0), Olomouc (0), Opava (0), Ostrava - město (0), Pardubice (1), Pelhřimov (2), Písek (1), Plzeň - jih (4), Plzeň - město (0), Plzeň - sever (1), **Praha - východ (8)**, **Praha - západ (11)**, Praha 1 (2), Praha 10 (1), Praha 2 (7), Praha 3 (0), Praha 4 (1), Praha 5 (4), Praha 6 (6), Praha 7 (2), Praha 8 (1), Praha 9 (6), Prachatice (2), Prostějov (0), Přerov (0), Příbram (0), Rakovník (0), Rokycany (7), Rychnov nad Kněžnou (2), Semily (2), Sokolov (6), Strakonice (0), Svitavy (0), Šumperk (0), Tábor (0), Tachov (4), **Teplice (16)**, Trutnov (0), Třebíč (1), Uherské Hradiště (0), Ústí nad Labem (0), Ústí nad Orlicí (0), Vsetín (0), Vyškov (0), Zlín (0), Znojmo (0) a Žďár nad Sázavou (0).

Dopad zákona vzhledem k aktuálně vykázanému stavu doplnění kvalifikace u nekvalifikovaných učitelů – krajský a okresní pohled

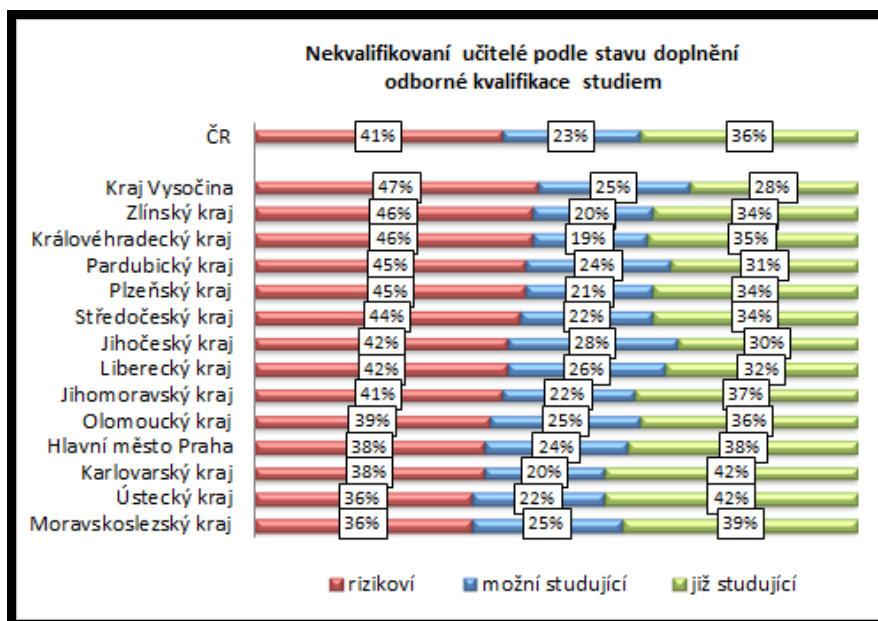
V rámci šetření bylo u jednotlivých nekvalifikovaných učitelů zkoumáno jejich doplnění si odborné kvalifikace studiem. Rozlišovány byly tři následující stavy:

1. Pozitivní skupina nekvalifikovaných učitelů, která si již v době šetření doplňovala požadovanou odbornou kvalifikaci studiem – **již studující**.
2. Nekvalifikovaní učitelé, kteří byli ředitelstvem škol vykázáni jako ti, kteří do 1. ledna 2015 zahájí studium potřebné k získání odborné kvalifikace – **možní studující**.
3. Nekvalifikovaní učitelé, kteří byli ředitelstvem škol vykázáni jako ti, kteří do 1. ledna 2015 nezačnou studium potřebné k získání odborné kvalifikace – **riziková**.

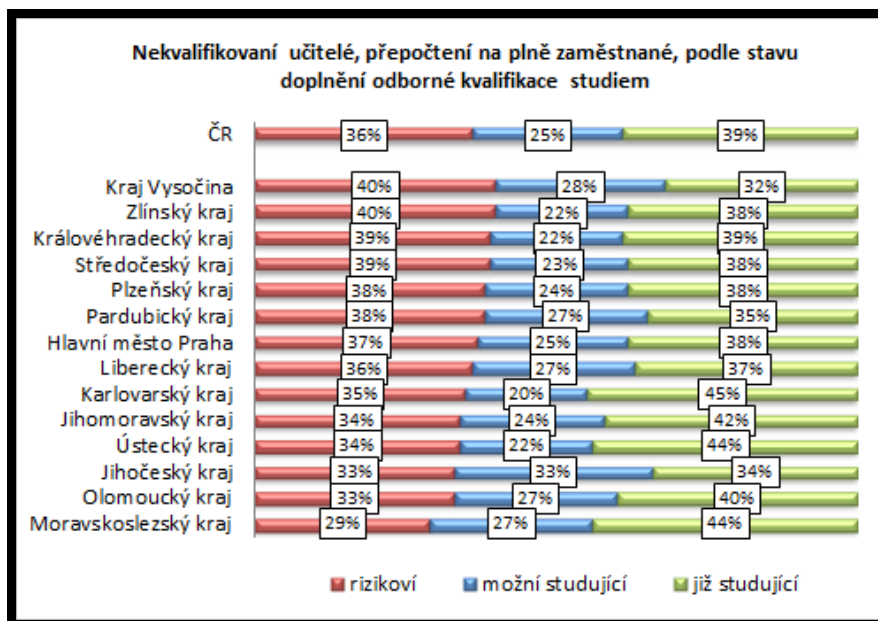
Výše uvedené stavy měly poskytnout představu, společně s atributem nejvyššího dosaženého vzdělání učitele, jakou regionální poptávku po studiu (a jakém studiu) mohou vysoké školy připravující pedagogy očekávat.

Z analytického pohledu jsou **možní studující** a **riziková** stejnou kategorií, neboť vymahatelnost závazku začít studovat do 1. ledna 2015 není ničím zajištěna, jedná se pouze o hodnotu vykázanou ředitelstvem školy, která nemůže do budoucna ovlivnit svobodné rozhodnutí učitele, zda takové studium skutečně zahájí. Navíc zde existuje celá řada překážek, která nemusí být efektivně překonána (učitel nemusí být ke studiu přijat, nabídka vysokých škol nemusí odpovídat jeho potřebám, změna sociálně-ekonomického statusu rodiny, změna priorit ad.) Tyto dvě skupiny jsou ve zprávě, pokud není vhodné rozlišovat mezi nimi, označeny souhrnně jako **dotčená skupina**.

Z hlediska krajského srovnání je možné konstatovat, že se v jednotlivých krajích výrazněji liší podíly již studujících, možných studujících a rizikových na celkovém počtu nekvalifikovaných. Tyto podíly se u již studujících pohybují od 28 % (Kraj Vysočina) do 42 % (Ústecký a Karlovarský kraj), celorepublikový průměr je 36 %. V případě možných studujících je nejnižší podíl 19 % (Královéhradecký kraj) a nejvyšší 28 % (Jihočeský kraj). Celorepublikový průměr zde činí 23 %. V rizikové skupině se tyto podíly pohybují od 36 % (Moravskoslezský a Ústecký kraj) do 47 % (Kraj Vysočina). Srovnání demonstuje následující graf.

K odlišnostem dojdeme v situaci, kdy namísto fyzických osob srovnáme jednotlivé kraje z hlediska úvazků přepočtených na plně zaměstnané, které jsou obsazeny nekvalifikovanými. V takovém případě dochází ke zlepšení celorepublikového průměru již studujících, a to o 3 procentní body, možných studujících o 2 procentní body a u rizikových o pokles ve výši 5 procentních bodů. Míra dopadu je tedy odlišná při pohledu na konkrétní fyzické osoby – nekvalifikované učitele, kde data odpovídají na otázku, kolika osob se zákon dotkne a při pohledu na přepočtené plně zaměstnané (tzv. úvazky), kde data odpovídají na otázku, kolik míst bude zákonem dotčeno. Srovnání z hlediska přepočtených na plně zaměstnané demonstuje následující graf.

Výše uvedená čísla charakterizovala rozložení nekvalifikovaných z pohledu stavu doplnění jejich kvalifikace. Více vypovídajícími hodnotami jsou zde ale absolutní čísla, která více zohlední velikostní rozdíly mezi jednotlivými kraji. Je zapotřebí uvést, že v případě již studujících a možných studujících jsou pozitivními hodnotami hodnoty nadprůměrné, v případě rizikových podprůměrné.

Z hlediska počtu již studujících je pod průměrnou hodnotou (484) celkem devět ze čtrnácti krajů, nejméně již studujících vykázal Kraj Vysočina (210), nejvíce Středočeský kraj (1 233). Pod průměrnou hodnotou možných studujících (307) je nejnižší Zlínský kraj (144 možných studujících) a nejvyšší Středočeský kraj (772 možných studujících). Z hlediska celorepublikového průměru u rizikových (553) jsou nad touto hodnotou čtyři kraje, nejvyšší Středočeský kraj (1 569 rizikových), nejnižší je pak Olomoucký kraj (325 rizikových).

Nejvíce vypovídající hodnotou je podíl dané skupiny na celkovém počtu učitelů v kraji. V takovém případě je celorepublikový průměr již studujících 4,6 %, nejméně dosahuje Jihočeský kraj (2,6 %), nevyšší Ústecký kraj (7,6 %), který je těsně dotahován Středočeským krajem (7,4 %). Nejnižší pod celorepublikovým průměrem možných studujících (2,9 %) je Zlínský kraj (1,7 %), nejvyšší nad průměrem Středočeský kraj (4,7 %), těsně dotahovaný Karlovarským krajem (4,6 %). Pohled na rizikové, kde je celorepublikový průměr 5,3 %, ukazuje, že nad tímto průměrem je celkem pět krajů, extrémních hodnot dosahují Středočeský kraj (9,5 %) a Karlovarský kraj (8,5 %). Zbývajících devět krajů se pohybuje pod celorepublikovým průměrem, nejnižší z nich Moravskoslezský kraj (3,3 %).

Všechna data uvádí přehledně následující tabulka.

Tab. 3: Podíl nekvalifikovaných učitelů na celkovém počtu učitelů (fyzické osoby) – krajské členění

Území	Učitelé celkem	Podíl dotčené skupiny	Podíl již studujících	Podíl možných studujících	Podíl rizikových
ČR	145838	8,2%	4,6%	2,9%	5,3%
Hlavní město Praha	18479	8,6%	5,2%	3,3%	5,3%
Středočeský kraj	16602	14,1%	7,4%	4,7%	9,5%
Jihočeský kraj	9014	6,3%	2,6%	2,5%	3,8%
Plzeňský kraj	7624	7,1%	3,8%	2,3%	4,9%
Karlovarský kraj	3816	13,4%	9,9%	4,6%	8,9%
Ústecký kraj	11316	10,4%	7,6%	3,9%	6,5%
Liberecký kraj	6040	10,0%	4,8%	3,8%	6,2%
Královéhradecký kraj	8082	8,5%	4,6%	2,5%	6,0%
Pardubický kraj	7446	8,1%	3,6%	2,8%	5,3%
Kraj Vysočina	7325	7,5%	2,9%	2,6%	4,8%
Jihomoravský kraj	15868	5,8%	3,4%	2,0%	3,8%
Olomoucký kraj	9066	5,9%	3,4%	2,3%	3,6%
Zlínský kraj	8289	5,7%	3,0%	1,7%	4,0%
Moravskoslezský kraj	16871	5,5%	3,4%	2,3%	3,3%

Následující tabulka uvádí tytéž údaje vztažené na učitele, přepočtené na plně zaměstnané. Z tabulky jednoznačně vyplývá, že velká část rizikových je zaměstnána na malé úvazky (průměr 5,3 % u rizikových v tabulce fyzických osob výše a 3,8 % v tabulce přepočtených níže), a proto u nich nelze studium v budoucnu očekávat – toto zaměstnání je pro ně pravděpodobně jen formou finančního přilepšení.

Tab. 4: Podíl nekvalifikovaných učitelů na celkovém počtu učitelů (přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Učitelé přepočtení na plně zaměstnané celkem	Podíl dotčené skupiny	Podíl již studujících	Podíl možných studujících	Podíl rizikových
ČR	130321,1	6,4%	4,2%	2,6%	3,8%
Hlavní město Praha	15658,5	7,8%	4,9%	3,2%	4,7%
Středočeský kraj	14692,5	11,2%	6,8%	4,1%	7,0%
Jihočeský kraj	8094,1	4,5%	2,3%	2,3%	2,3%
Plzeňský kraj	6817,3	5,4%	3,2%	2,1%	3,3%
Karlovarský kraj	3472,7	11,0%	8,8%	4,0%	7,0%
Ústecký kraj	10440,2	8,7%	6,7%	3,5%	5,2%
Liberecký kraj	5442,1	7,5%	4,3%	3,2%	4,3%
Královéhradecký kraj	7243,8	5,9%	3,8%	2,1%	3,8%
Pardubický kraj	6659,0	5,7%	3,1%	2,4%	3,3%
Kraj Vysočina	6543,3	5,5%	2,5%	2,3%	3,2%
Jihomoravský kraj	14336,5	4,3%	3,1%	1,7%	2,5%
Olomoucký kraj	8251,9	4,4%	3,0%	2,0%	2,4%
Zlínský kraj	7463,5	4,3%	2,7%	1,5%	2,8%
Moravskoslezský kraj	15205,7	4,1%	3,3%	1,9%	2,1%

Tento závěr nepřímo potvrzuje i fakt, kdy procentní rozdíl mezi průměrnou hodnotou již studujících ve fyzických osobách a již studujících v přepočtených na plně zaměstnané je pouze 0,4 procentního bodu, u možných studujících 0,3 procentního bodu, zatímco u rizikových se jednalo o 1,5 procentního bodu.

Průměrná výše úvazku nekvalifikovaných učitelů odpovídá hodnotě 0,80 u nekvalifikovaných celkem, 0,76 u dotčené skupiny a 0,70 u rizikových (u již studujících pak 0,87).

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský, Karlovarský, Ústecký a Liberecký, nejmenší pak Moravskoslezský, Zlínský, Jihomoravský a Olomoucký. Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském a Karlovarském kraji, pořadí krajů s nejmenšími problémy pak doznává drobných změn, je následující: Moravskoslezský, Olomoucký, Jihomoravský a Jihočeský.

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský, Karlovarský a Ústecký, nejmenší pak Moravskoslezský, Zlínský, Jihomoravský a Olomoucký. Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském a Karlovarském kraji, pořadí krajů s nejmenšími problémy pak doznává drobných změn, je následující: Moravskoslezský, Olomoucký, Jihočeský a Jihomoravský.

Pro analýzu situace v jednotlivých okresech je hodnocení, stejně jako u krajů, vztaženo k celorepublikovému průměru, který je v případě fyzických osob u dotčené skupiny 8,2 % z celkového počtu učitelů a u rizikových 5,3 %. V případě přepočtených osob na plně zaměstnané jsou tyto hodnoty 6,4 % u dotčené skupiny a 3,8 % u rizikových.

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (23 %), Mělník (17,6 %), Praha-východ (15,4 %), Kladno (15,1 %) a Jeseník (15,0 %). Celkem 46 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Ostrava-město (3,9 %), Brno-město (4,3 %), Přerov (4,3 %), Olomouc (4,3 %), Plzeň-město (4,6 %) a Praha 3 (4,9 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha-západ (13,2 %), Mělník (10,7 %), Mladá Boleslav (10,3 %) a Kolín (10,1 %). Celkem 49 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Olomouc (1,8 %), České Budějovice (1,8 %), Praha 3 (1,9 %), Ostrava-město (2,2 %), Brno-město (2,6 %), Plzeň-město (2,7 %), Přerov (2,8 %) a Praha 7 (2,8 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (19,7 %), Mělník (13,9 %), Praha-východ (13,4 %), Kladno (12,8 %), Mladá Boleslav (11,9 %), Jeseník (11,9 %), Děčín (11,7 %), Sokolov (11,4 %), Karlovy Vary (11,3 %) a Teplice (11,1 %). Celkem 39 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Hodonín (3,2 %), Přerov (3,2 %), Ostrava-město (3,2 %), Blansko (3,2 %), Jindřichův Hradec (3,5 %) a Olomouc (3,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha-západ (10,3 %), Mladá Boleslav (8,6 %), Praha-východ (8,3 %), Kladno (8,2 %), Mělník (8,2 %), Teplice (7,9 %), Benešov (7,6 %), Cheb (7,1 %), Karlovy Vary (7,0 %), Děčín (7,0 %), Jeseník (6,8 %) a Sokolov (6,8 %). Celkem 41 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy České Budějovice (1,1 %), Olomouc (1,3 %), Ostrava-město (1,5 %), Praha 3 (1,6 %), Hodonín (1,8 %), Frýdek-Místek (1,9 %), Nový Jičín (1,9 %) a Plzeň-město (1,9 %).

V následující části textu bude analyzován předpoklad doplnění si kvalifikace z hlediska jednotlivých kategorií pedagogických pracovníků, které v rámci šetření vykázaly statistickou významnost. Jedná se o kategorie učitel mateřské školy, učitel 1. st. základní školy, učitel 2. st. základní školy, učitel všeobecně vzdělávacích předmětů na střední škole, učitel odborných předmětů na střední škole a učitel odborného výcviku na střední škole. Statistika nedisponuje informacemi o celkovém počtu učitelů vyučujících na daném stupni výuky, neboť učitelé mohou vykonávat činnost v rámci více těchto stupňů a docházelo by tak k duplicitám. Proto jsou všechny

analyzované kategorie vztaženy v případě fyzických počtů učitelů k celkovému počtu učitelů na daném územním celku, který je tak jedinou přesně vypovídající veličinou. V oblasti analýzy fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané bez kvalifikace jsou jednotlivé kategorie vztaženy k celkovému počtu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané na daném území – a to pro zachování srovnatelnosti dat (statistická data za fyzické osoby přepočtené na plně zaměstnané dle jednotlivých kategorií jsou k dispozici, a jsou na základě nich počítány podíly nekvalifikovaných úvazků dané kategorie pedagogických pracovníků-učitelů na celkovém počtu úvazků dané kategorie v tabulkách T4 přílohy).

Poznámka: V následujícím textu jsou v závorkách vždy uvedena procenta z celkového počtu učitelů/úvazků učitelů na daném územním celku (krají/okresu). Hodnocení jednotlivých územních celků je vztaženo vždy k průměrné celorepublikové hodnotě, která je nejlépe patrná z tabulek k jednotlivým kategoriím pedagogických pracovníků. Například v podkapitole Učitelé mateřských škol jsou tyto průměrné hodnoty 1,3 % u dotčené skupiny a 0,7 % u rizikové skupiny u fyzických osob a 1,1 % a 0,5 % u přepočtených fyzických osob na plně zaměstnané (úvazky). Tyto průměry obsahují tabulky vždy v posledních čtyřech sloupcích řádku Česká republika.

Učitelé mateřských škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme přes 3,5 tis. nekvalifikovaných, což představuje 2,4 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 1,8 tis. nekvalifikovaných (1,3 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o více než 950 učitelích (0,7 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme přes téměř 3 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (2,3 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 1,5 tis. úvazků (1,1 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu více než 690 úvazků (0,5 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,85 u nekvalifikovaných celkem, 0,80 u dotčené skupiny a 0,72 u rizikových (u již studujících pak 0,90).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský (2,5 %), Karlovarský (1,6 %) a Hlavní město Praha (1,5 %), nejmenší pak kraj Zlínský (0,3 %), Pardubický (0,8 %) a Královéhradecký (0,9 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském kraji (1,3 %) a Karlovarském kraji (0,9). Pořadí krajů s nejmenšími problémy je pak následující: Zlínský (0,2 %), Pardubický (0,3 %) a Ústecký (0,4 %) kraj.

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský (2,3 %), Hlavní město Praha (1,6 %) a Karlovarský kraj (1,3 %), nejmenší pak kraj Zlínský (0,3 %) a Pardubický (0,7 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském kraji (1,0 %) a Hlavní město Praha (0,7 %), pořadí krajů s nejmenšími problémy se pak nemění a je následující: Zlínský kraj (0,1 %) a Pardubický kraj (0,2 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích mateřských škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 5: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé mateřských škol (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	1848	1477,75	956	691,19	1,3%	0,7%	1,1%	0,5%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	275	255,87	144	131,93	1,5%	0,8%	1,6%	0,7%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	97	72,54	54	32,49	1,1%	0,6%	0,9%	0,4%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	175	124,42	98	60,58	1,1%	0,6%	0,9%	0,4%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	60	45,48	35	23,35	1,6%	0,9%	1,3%	0,6%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	86	57,84	45	28,25	1,2%	0,6%	0,9%	0,4%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	74	53,43	39	23,52	0,9%	0,5%	0,7%	0,3%
Liberecký kraj	6040	5442,1	81	61,01	38	23,62	1,3%	0,6%	1,1%	0,4%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	167	131,57	77	52,45	1,0%	0,5%	0,9%	0,3%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	117	90,81	61	43,06	1,3%	0,7%	1,1%	0,5%
Pardubický kraj	7446	6659	57	45,11	23	16,91	0,8%	0,3%	0,7%	0,2%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	100	78,43	57	39,02	1,3%	0,7%	1,2%	0,5%
Středočeský kraj	16602	14692,5	407	333,71	222	171,55	2,5%	1,3%	2,3%	1,0%
Ústecký kraj	11316	10440,2	123	102,73	50	34,15	1,1%	0,4%	1,0%	0,3%
Zlínský kraj	8289	7463,5	29	24,8	13	10,31	0,3%	0,2%	0,3%	0,1%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (6,8 %), Praha-východ (5,3 %), Jeseník (3,2 %), Plzeň-jih (3,2 %), Mělník (3,1 %), Brno-venkov (2,9 %), Praha 5 (2,8 %) a Tachov (2,6 %). Celkem 37 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Praha 2, Vsetín a Most (shodně 0,3 %) a Praha 1, Uherské Hradiště, Zlín, Kroměříž, Pardubice a Ústí nad Labem (shodně 0,4 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha-východ (3,4 %), Praha-západ (3,1 %), Jeseník (2,1 %) a Praha 5, Brno-venkov a Plzeň-jih (shodně 1,7 %). Celkem 33 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Pardubice (0,0 %), Semily, Zlín a Jičín (shodně 0,1 %) a Praha 1, Vsetín, Kroměříž, Ústí nad Labem, Praha 3, Kutná Hora, Brno-město, Hodonín, České Budějovice a Trutnov (shodně 0,2 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (6,8 %), Praha-východ (5,0 %), Jeseník (3,4 %), Praha 5 (2,9 %), Plzeň-jih (2,9 %), Praha 6 (2,6 %), Mělník (2,4 %) a Brno-venkov (2,3 %). Celkem 35 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Hodonín a Uherské Hradiště (shodně 0,2 %) a dále Jičín, Most, Blansko, Praha 2 a Vsetín (shodně 0,3 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou opět okresy Praha-východ (3,3 %) a Praha-západ (2,9 %), dále pak Jeseník (2,3 %), Praha 5 (1,7 %), Praha 4 (1,3 %), Praha 6 (1,3 %), Plzeň-jih (1,3 %), Benešov (1,2 %), Brno-venkov (1,1 %) a Plzeň-sever (1,1 %). Celkem 32 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Jičín (0,0 %), dále Pardubice, Zlín, Hodonín, Semily,

Kroměříž, Praha 7, Trutnov, Blansko a Ústí nad Labem (shodně 0,1 %) a Plzeň-město, Kutná Hora, Brno-město, Ostrava-město, Most, Třebíč, České Budějovice a Ústí nad Orlicí (shodně 0,2 %).

Učitelé 1. stupně základních škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme téměř 5,1 tis. nekvalifikovaných, což představuje 3,6 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 3,5 tis. nekvalifikovaných (2,4 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o více než 2,5 tis. učitelích (1,8 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme téměř 3,3 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (2,5 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 2,1 tis. úvazků (1,6 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu více než 1,4 tis. úvazků (1,0 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,64 u nekvalifikovaných celkem, 0,6 u dotčené skupiny a 0,56 u rizikových (u již studujících pak 0,73).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský (4,9 %), Karlovarský (3,7 %), Liberecký a Pardubický (shodně 2,7 %) a Královéhradecký (2,5 %), nejmenší pak kraj Jihočeský (1,3 %), Olomoucký (1,6 %) a Jihomoravský (1,8 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském kraji (3,6 %) a Karlovarském kraji (2,7 %). Pořadí krajů s nejmenšími problémy je pak následující: Jihočeský kraj (1,0 %), Olomoucký kraj (1,2 %) a Hlavní město Praha (1,3 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský (3,5 %), Karlovarský kraj (2,9 %) a Hlavní město Praha (1,9 %), nejmenší pak kraj Jihočeský (0,5 %) a Olomoucký (0,9 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají ve Středočeském kraji (2,2 %) a Karlovarském kraji (1,8 %), kraje s nejmenšími problémy jsou pak Jihočeský (0,3 %) a Olomoucký (0,6 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích 1. stupně základních škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 6: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé na 1. stupni základní školy (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	3513	2103,1	2554	1433,39	2,4%	1,8%	1,6%	1,0%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	387	305,13	241	187	 2,1%	 1,3%	 1,9%	 1,0%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	116	42,4	92	30,76	 1,3%	 1,0%	 0,5%	 0,3%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	287	156,76	216	108,3	 1,8%	 1,4%	 1,1%	 0,7%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	143	102,01	102	69,94	 3,7%	 2,7%	 2,9%	 1,8%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	148	84,93	107	55,78	 2,0%	 1,5%	 1,3%	 0,8%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	204	96,33	168	76,57	 2,5%	 2,1%	 1,3%	 0,9%
Liberecký kraj	6040	5442,1	166	89,15	112	56,22	 2,7%	 1,9%	 1,6%	 0,9%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	339	190,45	236	118,26	 2,0%	 1,4%	 1,3%	 0,7%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	147	77,37	113	57,92	 1,6%	 1,2%	 0,9%	 0,6%
Pardubický kraj	7446	6659	199	98,48	146	65,57	 2,7%	 2,0%	 1,5%	 0,9%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	149	76,17	121	57,06	 2,0%	 1,6%	 1,1%	 0,7%
Středočeský kraj	16602	14692,5	806	519,6	598	371,06	 4,9%	 3,6%	 3,5%	 2,2%
Ústecký kraj	11316	10440,2	248	158,46	171	104,99	 2,2%	 1,5%	 1,5%	 0,9%
Zlínský kraj	8289	7463,5	174	105,86	131	73,96	 2,1%	 1,6%	 1,4%	 0,9%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (9,2%), Mělník (7,0 %), Praha-východ (5,8 %), Kolín (5,4 %), Beroun (4,8 %), Cheb a Kladno oba shodně (4,7 %), Mladá Boleslav (4,6 %), Rokycany (4,3 %), Sokolov (4,1 %), Bruntál a Jeseník (oba shodně 4,0 %). Celkem 43 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Olomouc a Praha 1 (oba shodně 0,6 %), Brno-město, Plzeň-město a Hradec králové (všechny shodně 0,7 %) a Tábor a České Budějovice (oba shodně 0,9 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha-západ (6,4 %), Mělník (4,8 %), Rokycany (4,1 %), Cheb (4,0 %), Prahy-východ (3,9 %), Kolín, Beroun a Mladá Boleslav (všechny shodně 3,8 %) a Kladno (3,6 %). Celkem 42 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Praha 1 a Hradec Králové (0,3 %), Praha 7 (0,4 %) a Olomouc, Brno-město a České Budějovice (shodně 0,5 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (7,2 %), Mělník (5,7 %), Praha-východ (4,7 %), Mladá Boleslav (3,9 %), Kladno (3,8 %), Cheb (3,5 %), Sokolov (3,2 %) a Kolín (3,0 %). Celkem 40 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Plzeň-město, Písek a Olomouc (0,3 %), Hradec Králové a České Budějovice (0,4 %) a Strakonice, Tábor, Prachatice a Praha 1 (všechny shodně 0,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha-západ (4,9 %), Mělník (3,9 %), Mladá Boleslav (3,3 %), Praha-východ a Cheb (oba shodně 2,9 %), Kladno (2,8 %), Rokycany (2,4 %), Beroun (2,3 %), Bruntál (2,1 %) a Náchod (2,0 %). Celkem 44 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým

průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Hradec Králové (0,1%), České Budějovice, Plzeň-město, Praha 1 a Písek (všechny shodně 0,2 %) a Olomouc a Tábor (oba shodně 0,3 %).

Učitelé 2. stupně základních škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme přes 4,3 tis. nekvalifikovaných, což představuje 2,9 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 2,6 tis. nekvalifikovaných (1,8 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o téměř 1,7 tis. učitelích (1,2 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme téměř 3,0 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (2,3 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o téměř 1,8 tis. úvazků (1,3 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu téměř 1,1 tis. úvazků (0,7 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,7 u nekvalifikovaných celkem, 0,67 u dotčené skupiny a 0,62 u rizikových (u již studujících pak 0,75).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Karlovarský (4,1 %), Středočeský (3,5 %), Ústecký (3,3 %) a Liberecký (2,1 %), nejmenší pak kraj Olomoucký (0,9 %), Jihomoravský (0,9 %) a Jihočeský (1,0 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají v Karlovarském kraji (2,5 %), Středočeském (2,3 %), Ústeckém (2,0 %) i Libereckém kraji (1,5 %). Pořadí krajů s nejmenšími problémy je pak následující: Jihomoravský kraj (0,5 %), Olomoucký kraj (0,6 %) a Plzeňský a Moravskoslezský kraj (shodně 0,7 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Karlovarský (3,3 %), Středočeský a Ústecký (shodně 2,6 %), Pardubický kraj a Hlavní město Praha (shodně 1,4 %), nejmenší pak kraj Jihomoravský (0,6 %), Jihočeský a Olomoucký (shodně 0,7 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy i nadále přetrvávají v Karlovarském kraji (1,7 %), Středočeském kraji (1,5 %) a Ústeckém kraji (1,4 %), kraje s nejmenšími problémy jsou pak Jihomoravský (0,3 %) a Jihočeský, Moravskoslezský, Olomoucký, Plzeňský a Zlínský (všechny shodně 0,4 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích 2. stupně základních škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 7: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé na 2. stupni základní školy (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	2641	1756,37	1694	1056,58	1,8%	1,2%	1,3%	0,7%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	340	224,23	217	135,48	1,8%	1,2%	1,4%	0,7%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	91	53,42	68	35,71	1,0%	0,8%	0,7%	0,4%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	138	88,29	87	50,13	0,9%	0,5%	0,6%	0,3%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	158	114,47	95	66,17	4,1%	2,5%	3,3%	1,7%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	88	60,91	59	39,92	1,2%	0,8%	0,9%	0,5%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	139	84,08	82	43,64	1,7%	1,0%	1,2%	0,5%
Liberecký kraj	6040	5442,1	128	78,18	89	52,66	2,1%	1,5%	1,4%	0,9%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	208	130,15	115	66,26	1,2%	0,7%	0,9%	0,4%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	81	54,03	58	37,16	0,9%	0,6%	0,7%	0,4%
Pardubický kraj	7446	6659	136	90,76	81	49,32	1,8%	1,1%	1,4%	0,7%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	87	58,54	56	33,23	1,1%	0,7%	0,9%	0,4%
Středočeský kraj	16602	14692,5	576	385,21	388	248,02	3,5%	2,3%	2,6%	1,5%
Ústecký kraj	11316	10440,2	369	274,01	231	162,8	3,3%	2,0%	2,6%	1,4%
Zlínský kraj	8289	7463,5	102	60,09	68	36,08	1,2%	0,8%	0,8%	0,4%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (5,4 %), Sokolov (4,9 %), Děčín (4,8 %), Kladno a Mělník (oba shodně 4,4 %), Mladá Boleslav (4,3 %), Karlovy Vary (4,2 %), Most (3,8 %) a Teplice (3,6 %). Celkem 35 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Olomouc (0,3 %) a České Budějovice, Prostějov a Strakonice (všechny shodně 0,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Mladá Boleslav (3,5 %), Sokolov (3,4 %), Kladno a Praha-západ (oba shodně 3,2 %), Děčín, Most a Teplice (všechny shodně 2,8 %) a Mělník a Beroun (oba shodně 2,3 %). Celkem 35 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Brno-venkov a Olomouc (oba shodně 0,2 %), České Budějovice, Prostějov a Plzeň-jih (všechny shodně 0,3 %) a Brno-město, Plzeň-město, Žďár nad Sázavou a Opava (všechny shodně 0,4 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha-západ (4,2 %), Kladno, Sokolov a Děčín (všechny shodně 3,8 %), Karlovy Vary a Mělník (oba shodně 3,7 %), Mladá Boleslav a Most (oba shodně 3,3 %), Teplice (2,9 %) a Chomutov (2,6 %). Celkem 36 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Olomouc (0,2 %), Strakonice, České Budějovice a Žďár nad Sázavou (všechny shodně 0,3 %) a Brno-venkov, Brno-město, Prostějov a Hradec Králové (všechny shodně 0,4 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Kladno (2,8 %), Mladá Boleslav a Sokolov (oba shodně 2,6 %), Most (2,4 %), Děčín (2,2 %), Praha-západ a Teplice (2,1 %), Mělník (1,9 %), Karlovy Vary (1,8 %), Beroun (1,6 %), Chomutov, Česká Lípa, Benešov a Praha 8 (všechny shodně 1,5 %). Celkem 44 okresů

z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Brno-venkov, České Budějovice a Olomouc (všechny shodně 0,1 %) a Opava, Žďár nad Sázavou, Plzeň-město, Prostějov, Brno-město a Hradec Králové (všechny shodně 0,2 %).

Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů středních škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme téměř 1,9 tis. nekvalifikovaných, což představuje 1,3 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o 1,2 tis. nekvalifikovaných (0,8 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o téměř 730 učitelích (0,5 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme téměř 1,5 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (1,1 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o téměř 930 úvazků (0,7 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu téměř 530 úvazků (0,4 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,79 u nekvalifikovaných celkem, 0,77 u dotčené skupiny a 0,72 u rizikových (u již studujících pak 0,83).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují Karlovarský kraj (1,4 %), Hlavní město Praha (1,3 %) a kraje Liberecký, Středočeský a Ústecký (všechny shodně 1,1 %), nejmenší pak kraj Jihomoravský (0,4 %) a Moravskoslezský a Plzeňský (oba shodně 0,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy přetrvávají v Karlovarském kraji (1,0 %), Hlavním městě Praze (0,8 %) a Středočeském a Ústeckém kraji (oba shodně 0,7 %). Pořadí krajů s nejmenšími problémy je pak následující: Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj (oba shodně 0,2 %) a Jihočeském a Plzeňském kraji (oba shodně 0,3 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují Karlovarský kraj a Hlavní město Praha (oba shodně 1,2 %), Liberecký a Ústecký kraj (oba shodně 1,0 %) a Středočeský kraj (0,9 %), nejmenší pak kraj Jihomoravský (0,6 %), Moravskoslezský a Olomoucký (všechny shodně 0,4 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy i nadále přetrvávají v Karlovarském kraji (0,7 %) a Hlavním městě Praze a Ústeckém kraji (oba shodně 0,6 %), kraje s nejmenšími problémy jsou pak Jihomoravský (0,1 %) a Jihočeský, Moravskoslezský, Olomoucký a Plzeňský (všechny shodně 0,2 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích všeobecně vzdělávacích předmětů středních škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 8: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů středních škol (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	1200	923,31	726	525,62	0,8%	0,5%	0,7%	0,4%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	241	181,07	154	111,41	1,3%	0,8%	1,2%	0,6%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	68	56,14	29	22,47	0,8%	0,3%	0,7%	0,2%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	68	54,19	34	23,03	0,4%	0,2%	0,4%	0,1%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	54	42,52	38	28,09	1,4%	1,0%	1,2%	0,7%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	66	49,81	34	21,47	0,9%	0,5%	0,8%	0,3%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	66	47,95	45	30,87	0,8%	0,6%	0,7%	0,4%
Liberecký kraj	6040	5442,1	66	56,18	34	29,72	1,1%	0,6%	1,0%	0,5%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	77	60,5	41	30,67	0,5%	0,2%	0,4%	0,2%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	53	35	33	20,44	0,6%	0,4%	0,4%	0,2%
Pardubický kraj	7446	6659	53	36,74	31	19,64	0,7%	0,4%	0,6%	0,3%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	39	32,22	23	18,67	0,5%	0,3%	0,5%	0,2%
Středočeský kraj	16602	14692,5	177	126,82	118	80,21	1,1%	0,7%	0,9%	0,5%
Ústecký kraj	11316	10440,2	122	101,89	80	64,35	1,1%	0,7%	1,0%	0,6%
Zlínský kraj	8289	7463,5	50	42,28	32	24,58	0,6%	0,4%	0,6%	0,3%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha 2 (4,3 %), Benešov (2,2 %), Karlovy Vary (1,9 %), Česká Lípa (1,7 %), Praha 6, Praha 7 a Teplice (všechny shodně 1,6 %) a Most a Praha 10 (oba shodně 1,4 %). Celkem 41 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Plzeň-jih a Brno-venkov (oba shodně 0,2 %) a Nový Jičín, Frýdek-Místek, Opava, Zlín, Znojmo a Praha 3 (všechny shodně 0,3 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Praha 2 (3,2 %), Benešov (1,9 %), Karlovy Vary (1,5 %), Praha 6 (1,3 %), Teplice (1,2 %) a Praha 1, Děčín a Česká Lípa (všechny shodně 1,0 %). Celkem 33 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Praha-západ, Nový Jičín, České Budějovice a Hodonín (všechny shodně 0,1 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Praha 2 (3,6 %), Česká Lípa (1,9 %), Karlovy Vary (1,6 %) a Praha 6, Benešov, Most, Teplice a Praha 7 (všechny shodně 1,4 %). Celkem 38 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Brno venkov a Plzeň-jih (oba shodně 0,1 %) a Zlín, Frýdek-Místek, Znojmo, Nový Jičín, Přerov a Praha 3 (všechny shodně 0,2 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou opět okresy Praha 2 (2,7 %), Karlovy Vary (1,2 %), Praha 6, Česká Lípa a Benešov (všechny shodně 1,1 %) a Teplice a Děčín (oba shodně 1,0 %). Celkem 32 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Tachov a Praha-západ (oba shodně 0,0 %).

Učitelé odborných předmětů středních škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme přes 2,0 tis. nekvalifikovaných, což představuje 1,4 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o téměř 1,4 tis. nekvalifikovaných (1,0 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o téměř 950 učitelích (0,7 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme více než 1,5 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (1,2 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o téměř 1,0 tis. úvazků (0,8 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu téměř 650 úvazků (0,4 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,75 u nekvalifikovaných celkem, 0,72 u dotčené skupiny a 0,68 u rizikových (u již studujících pak 0,83).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Ústecký a Karlovarský (oba shodně 1,5 %), Liberecký (1,3 %) a Plzeňský, Královéhradecký a Jihočeský (všechny shodně 1,2 %), nejmenší pak kraj Moravskoslezský (0,4 %) a Jihomoravský (0,6 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy charakterizuje kraj Ústecký a Karlovarský (oba shodně 1,0 %) a Pardubický a Liberecký (oba shodně 0,9 %). Pořadí krajů s nejmenšími problémy je pak následující: Olomoucký a Moravskoslezský kraj (oba shodně 0,3 %) a Jihomoravský kraj (0,4 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Ústecký (1,4 %), Karlovarský (1,3 %) a Liberecký a Plzeňský (oba shodně 1,0 %), nejmenší pak kraj Moravskoslezský (0,3 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy i nadále přetrvávají v Ústeckém kraji (0,9 %) Karlovarském kraji (0,8 %) a kraji Libereckém a Plzeňském (oba shodně 0,6 %), kraje s nejmenšími problémy jsou pak Moravskoslezský a Olomoucký kraj (oba shodně 0,2 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích odborných předmětů středních škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 9: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé odborných předmětů středních škol (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	1392	997,81	949	645,16	1,0%	0,7%	0,8%	0,4%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	184	139,24	115	86,83	1,0%	0,6%	0,9%	0,5%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	108	71,68	62	35,58	1,2%	0,7%	0,9%	0,4%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	97	68,05	69	45,81	0,6%	0,4%	0,5%	0,3%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	57	45,71	37	30,52	1,5%	1,0%	1,3%	0,8%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	73	40,95	57	27,49	1,0%	0,8%	0,6%	0,4%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	94	63,75	68	41,96	1,2%	0,8%	0,9%	0,5%
Liberecký kraj	6040	5442,1	76	51,99	57	38,41	1,3%	0,9%	1,0%	0,6%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	64	47,47	43	31,17	0,4%	0,3%	0,3%	0,2%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	61	46,57	23	14,71	0,7%	0,3%	0,6%	0,2%
Pardubický kraj	7446	6659	81	50,89	65	39,45	1,1%	0,9%	0,8%	0,5%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	93	70,49	62	45,6	1,2%	0,8%	1,0%	0,6%
Středočeský kraj	16602	14692,5	181	118,33	136	81,49	1,1%	0,8%	0,8%	0,5%
Ústecký kraj	11316	10440,2	169	142,78	115	99,31	1,5%	1,0%	1,4%	0,9%
Zlínský kraj	8289	7463,5	54	39,91	40	26,83	0,7%	0,5%	0,5%	0,3%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Rokycany (2,1 %), Praha 2, Kolín a Cheb (všechny shodně 2,0 %), Děčín a Teplice (oba shodně 1,9 %), Pelhřimov (1,8 %) a Benešov, Pardubice a Praha 9 (všechny shodně 1,7 %). Celkem 42 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Praha 6 a Ostrava-město (oba shodně 0,1 %) a Praha-západ, Praha 7, Vyškov a Opava (všechny shodně 0,2 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Teplice, Rokycany a Pelhřimov (všechny shodně 1,7 %), Benešov (1,6 %), Kolín (1,5 %) a Děčín a Cheb (1,4 %). Celkem 37 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Praha 6, Praha-západ, Ostrava-město, Přerov, Praha 3 a Vyškov (všechny shodně 0,1 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Rokycany (2,1 %), Cheb a Děčín (1,9 %), Praha 2 (1,8 %), Teplice (1,7 %) a Praha 1 (1,6 %). Celkem 34 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Praha 7, Praha 6, Praha-západ a Ostrava-město (všichni shodně 0,1 %) a Hodonín, Nový Jičín, Opava a Vyškov (všichni shodně 0,2 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou opět okresy Rokycany (1,6 %), Teplice (1,5 %), Děčín a Cheb (1,3 %), Benešov (1,2 %), Česká Lípa a Praha 9 (oba shodně 1,1 %), Louny, Most a Praha 2 (1,0 %) a Karlovy Vary (0,9 %). Celkem 42 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Praha-západ, Přerov a Praha 6 (všechny shodně 0,0 %) a Praha 3, Ostrava-město, Jeseník, Praha 7, Vyškov a Hodonín (všechny shodně 0,1 %).

Učitelé odborného výcviku středních škol

Z celorepublikového pohledu zde evidujeme více než 1,4 tis. nekvalifikovaných, což představuje 1,0 % všech učitelů v České republice. Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o téměř 1,1 tis. nekvalifikovaných (0,7 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu o téměř 640 učitelích (0,4 %).

Při přepočtu na plně zaměstnané evidujeme téměř 1,3 tis. úvazků obsazených nekvalifikovanými (1,0 % všech úvazků v České republice). Pokud se soustředíme pouze na dotčenou skupinu, jedná se o více než 0,9 tis. úvazků (0,7 %). Samotní rizikové reprezentují skupinu téměř 530 úvazků (0,4 %).

Průměrná výše úvazku odpovídá hodnotě 0,87 u nekvalifikovaných celkem, 0,85 u dotčené skupiny a 0,82 u rizikových (u již studujících pak 0,91).

Krajské srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Královéhradecký (1,1 %), Středočeský (1,0 %) a Ústecký, Liberecký a Jihomoravský (všechny shodně 0,9 %), nejmenší pak kraj Moravskoslezský (0,4 %) a Hlavní město Praha (0,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy vykazuje kraj Královéhradecký (0,8 %) a dále Ústecký, Karlovarský a Jihomoravský (všechny shodně 0,6 %). Krajem s nejmenšími problémy je Moravskoslezský (0,2 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují kraje Středočeský, Liberecký a Královéhradecký (všechny shodně 1,0 %) a Ústecký (0,9 %), nejmenší pak kraj Moravskoslezský (0,3 %) a Plzeňský (0,5 %).

Pokud zohledníme možné studující, největší problémy i nadále přetrvávají v Královéhradeckém kraji (0,6 %) a kraji Ústeckém (0,5 %) a dále se objevují i v kraji Karlovarském (0,5 %), kraje s nejmenšími problémy jsou pak Moravskoslezský (0,1 %) a Olomoucký (0,2 %).

Konkrétní čísla o nekvalifikovaných učitelích odborného výcviku středních škol viz následující tabulka pro krajské srovnání.

Tab. 10: Učitelé celkem bez ohledu na stupeň školy a nekvalifikovaní učitelé odborného výcviku středních škol (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané) – krajské členění

Území	Celkový počet učitelů	Celkový počet úvazků	Dotčená skupina - počet	Dotčená skupina - úvazky	Riziková celkem	Riziková - úvazky	Dotčená skupina (% z celkového počtu učitelů)	Riziková (% z celkového počtu učitelů)	Dotčená skupina (% z celkového počtu úvazků)	Riziková (% z celkového počtu úvazků)
Česká republika	145838	130321,1	1075	917,52	635	523,67	0,7%	0,4%	0,7%	0,4%
Hlavní město Praha	18479	15658,5	98	87,25	68	61,2	0,5%	0,4%	0,6%	0,3%
Jihočeský kraj	9014	8094,1	75	64,81	31	24,54	0,8%	0,3%	0,8%	0,3%
Jihomoravský kraj	15868	14336,5	140	108,85	91	68,38	0,9%	0,6%	0,8%	0,4%
Karlovarský kraj	3816	3472,7	25	21,55	21	17,36	0,7%	0,6%	0,6%	0,5%
Kraj Vysočina	7325	6543,3	59	55,11	36	32,83	0,8%	0,5%	0,8%	0,4%
Královéhradecký kraj	8082	7243,8	88	70,95	66	51,49	1,1%	0,8%	1,0%	0,6%
Liberecký kraj	6040	5442,1	56	51,83	27	23,89	0,9%	0,4%	1,0%	0,4%
Moravskoslezský kraj	16871	15205,7	61	50,61	28	20,83	0,4%	0,2%	0,3%	0,1%
Olomoucký kraj	9066	8251,9	57	47,69	25	18,27	0,6%	0,3%	0,6%	0,2%
Pardubický kraj	7446	6659	49	45,25	26	23,29	0,7%	0,3%	0,7%	0,3%
Plzeňský kraj	7624	6817,3	43	33,61	26	19,8	0,6%	0,3%	0,5%	0,3%
Středočeský kraj	16602	14692,5	163	142,12	85	71,52	1,0%	0,5%	1,0%	0,4%
Ústecký kraj	11316	10440,2	106	93,42	64	57,43	0,9%	0,6%	0,9%	0,5%
Zlínský kraj	8289	7463,5	55	44,47	41	32,84	0,7%	0,5%	0,6%	0,4%

Okresní srovnání

Z hlediska fyzických osob největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Náchod (2,0 %), Semily (1,9 %), Jeseník, Jičín a Teplice (všechny shodně 1,7 %), Louny a Tachov (oba shodně 1,6 %) a Praha 9 (1,5 %). Celkem 40 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Rokycany, Praha 7, Praha 3 a Praha 1 (všechny shodně 0,0 %), Praha 2 (0,1 %) a Ostrava-město, Praha 6, Karviná a Jindřichův Hradec (všechny shodně 0,2 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou okresy Náchod (1,6 %), Jičín (1,5 %), Louny, Jeseník a Tachov (všechny shodně 1,3 %), Prachatice (1,1 %), Teplice a Praha 9 (oba shodně 1,0 %) a Rychnov nad Kněžnou a Třebíč (oba shodně 0,9 %). Celkem 41 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou spojeny s okresy Rokycany, Praha 7, Praha 3, Praha 1, Praha 2 a Kutná Hora (všechny shodně 0,0 %).

Z pohledu fyzických osob přepočtených na plně zaměstnané největší problémy z hlediska dotčené skupiny charakterizují okresy Semily (2,0 %), Jičín (1,8 %), Teplice a Louny (oba shodně 1,7 %), Praha 9 (1,6 %), Náchod a Písek (oba shodně 1,5 %) a Kladno (1,4 %). Celkem 37 okresů z 86 se pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou z tohoto pohledu spojeny s okresy Rokycany, Praha 7, Praha 3 a Praha 1 (všechny shodně 0,0 %) a Jindřichův Hradec a Praha 2 (oba shodně 0,1 %).

Pokud zohledníme možné studující, největším problémem jsou opět okresy Jičín (1,6 %), Louny (1,3 %), Náchod (1,2 %), Teplice (1,1 %), Praha 9, Tachov a Prachatice (všechny shodně 1,0 %) a Rychnov nad Kněžnou a Kolín (0,9 %). Celkem 33 okresů z 86 se zde pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Nejmenší problémy jsou

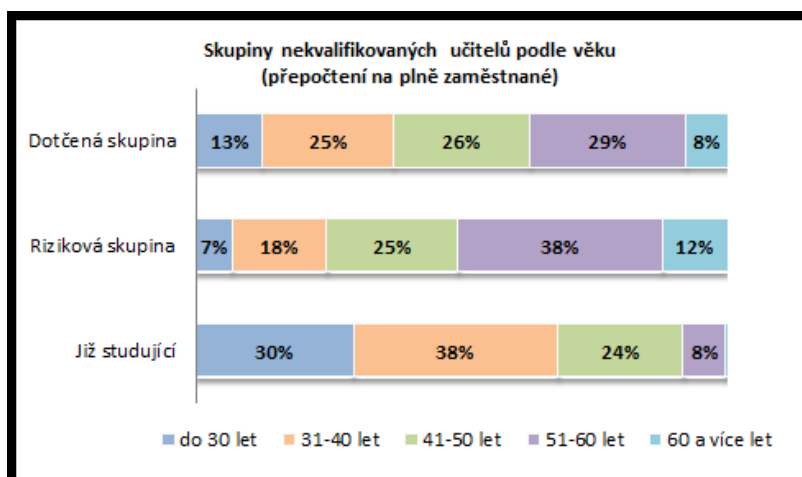
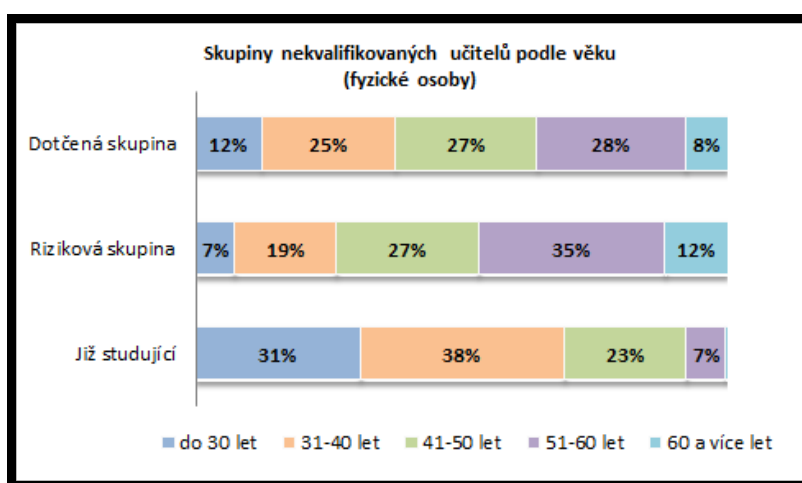
spojeny s okresy Rokycany, Praha 7, Praha 3, Praha 1, Praha 2, Kutná Hora a Břeclav (všechny shodně 0,0 %).

Věkové složení nekvalifikovaných učitelů

V rámci šetření byla dále zjišťována věková struktura nekvalifikovaných učitelů. V této části se zaměříme na dotčenou a rizikovou skupinu nekvalifikovaných učitelů, případně na již studující nekvalifikované učitele z hlediska jejich věku (a to podle pěti věkových skupin – do 30 let, do 40 let, do 50 let, do 60 let a nad 60 let).

Učitelé celkem

Následující dva grafy znázorňují, jak jsou jednotlivé věkové skupiny zastoupeny u těchto tří sledovaných skupin nekvalifikovaných učitelů, a to jednak z pohledu fyzických osob a jednak z pohledu úvazků (viz následující grafy). Je patrné, že mezi oběma pohledy se rozložení nekvalifikovaných učitelů podle věkových skupin téměř nemění, případně je rozdíl nepatrný (většinou o 1 procentní bod, maximálně však o 3 procentní body, a to v případě věkové skupiny 51-60 let u rizikových nekvalifikovaných učitelů).

Z pohledu tří zkoumaných skupin nekvalifikovaných učitelů připadá největší podíl těch, kteří do 1. 1. 2015 nezačnou studium, na věkové skupiny 51–60 let (35 % z pohledu fyzických osob, 38 % z pohledu úvazků) a 41–50 let (cca čtvrtina). Zahrneme-li k rizikovým nekvalifikovaným učitelům ty, kteří předpokládají, že studium do tohoto termínu zahájí, pak jsou v rámci dotčené skupiny ohroženy hned tři věkové skupiny, a to zejména učitelé ve věku 51-60 let (28 % z pohledu fyzických osob, 29 % z pohledu úvazků) a 41-50 let (27 % z pohledu fyzických osob, 26 % z pohledu úvazků), následovaná věkovou skupinou 31-40 let (čtvrtina nekvalifikovaných učitelů resp.

úvazků obsazených nekvalifikovanými učiteli). V případě již studujících nekvalifikovaných učitelů, jich je 38 % ve věku 31–40 let a necelá třetina ve věku do 30 let.

Krajské srovnání

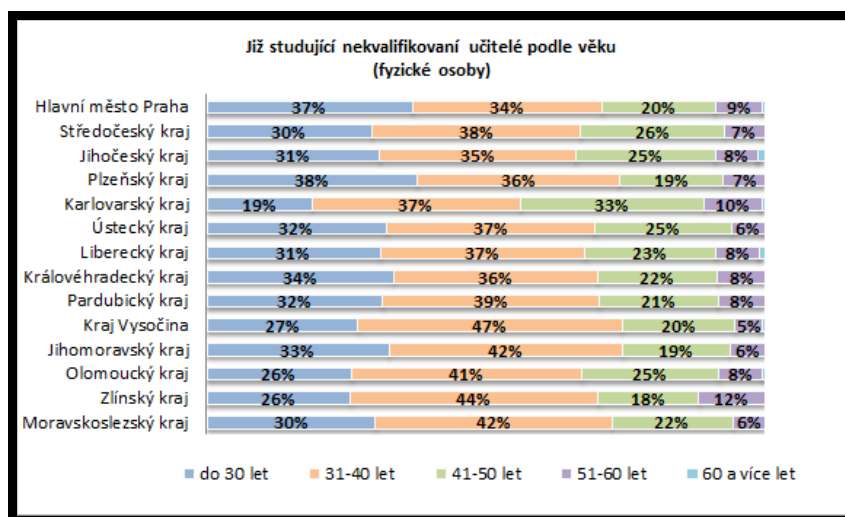
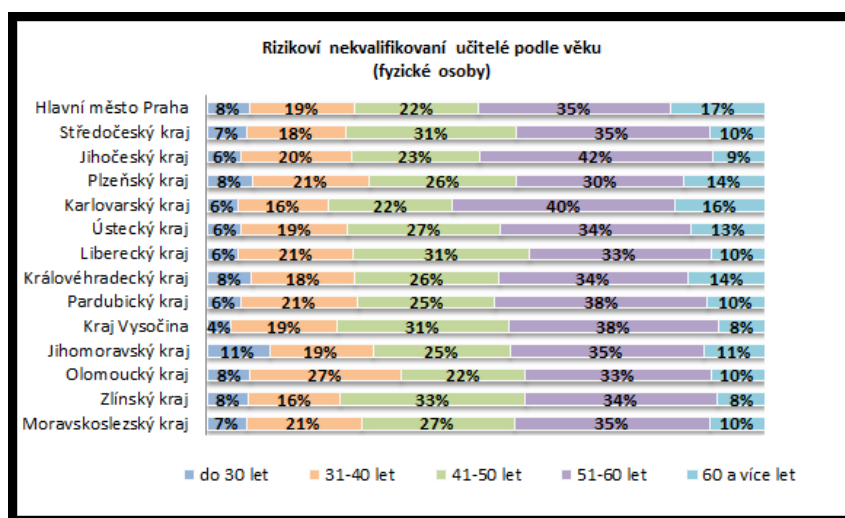
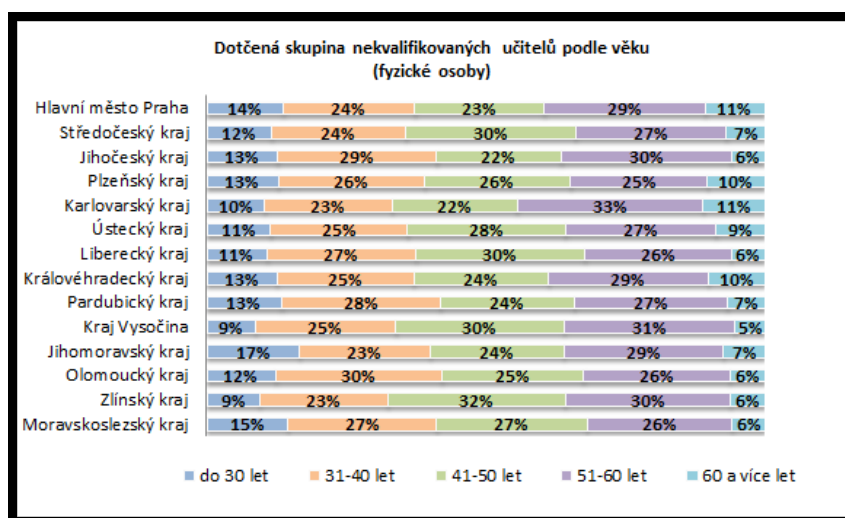
Z hlediska krajského srovnání je možné konstatovat, že se v jednotlivých krajích neliší nejčteněji zastoupená věková skupina nijak výrazně, rozdíly mezi kraji však nastávají ve výši podílů dominantní věkové skupiny.

Zaměříme-li se na dotčenou skupinu nekvalifikovaných učitelů, tak pro většinu krajů platí, že nejvyšší zastoupení se dělí mezi tři věkové skupiny – pro 4 kraje je touto věkovou skupinou 51-60 let, jejíž podíl se pohybuje od 29 do 33 % (Praha, Královéhradecký, Jihomoravský, Karlovarský), pro další tři kraje (Středočeský, Liberecký a Zlínský) je dominantní věkovou skupinou 41-50 let (její podíl se pohybuje od 30 do 33 %), pro jeden kraj (Olomoucký) je nejčteněji zastoupenou věkovou skupinou 31-40 let (30 %). Pro zbývající kraje jsou učitelé nejčteněji zastoupeni stejnoměrně ve dvou věkových skupinách – ve věku 31-40 let a 51-60 let v Jihočeském a Pardubickém kraji, ve věku 31-40 let a 41-50 let v Plzeňském a Moravskoslezském kraji a do 41-50 let a 51-60 let v kraji Vysočina a Ústeckém kraji.

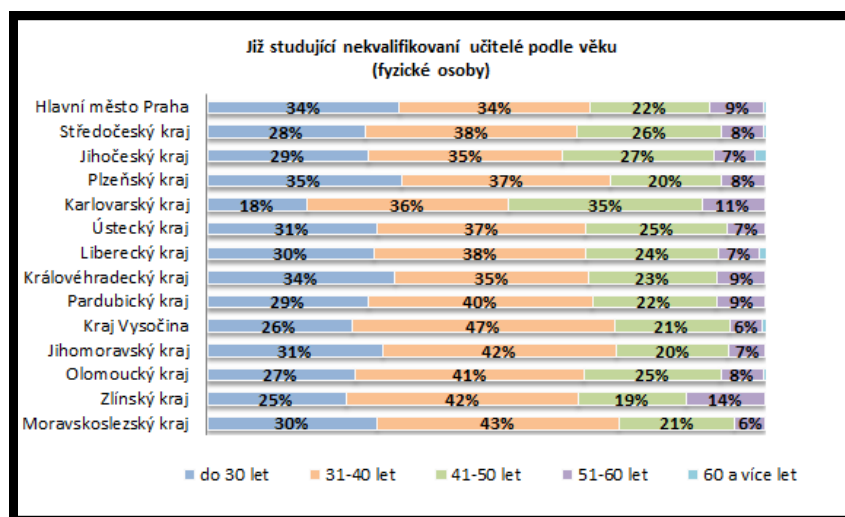
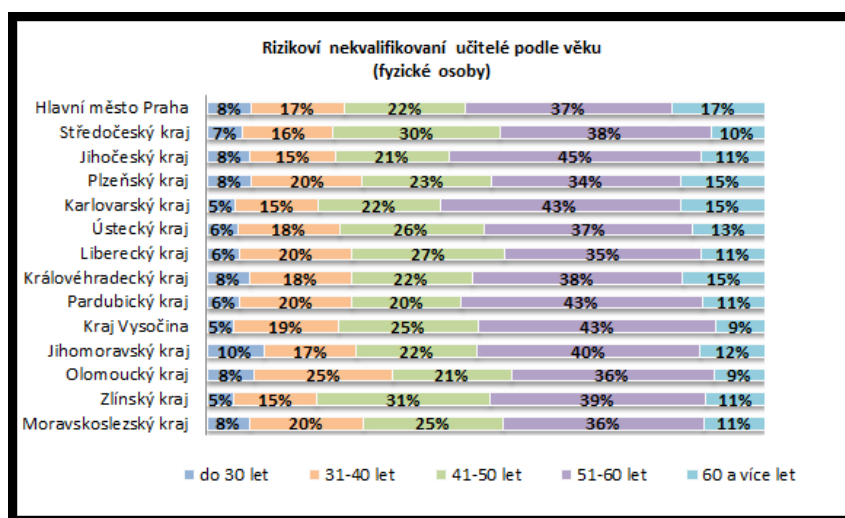
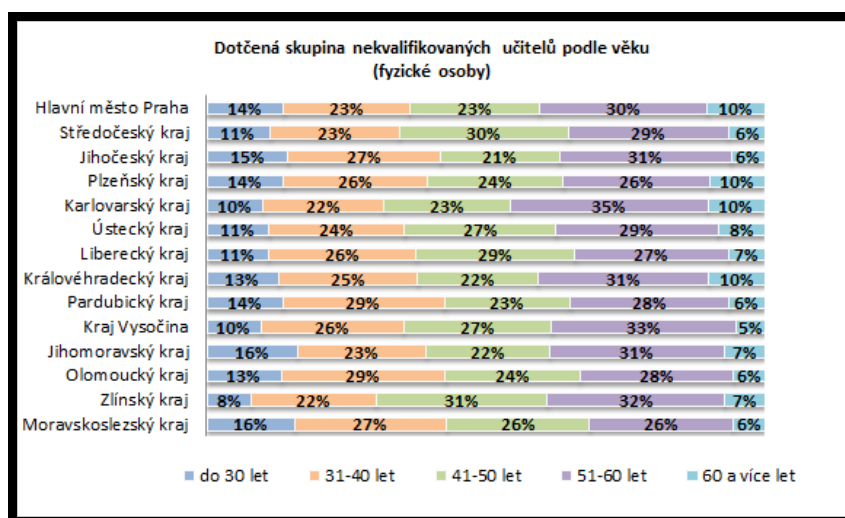
Další hodnocenou skupinou jsou nekvalifikovaní učitelé, kteří studium nezahájí (tzv. riziková skupina). U této rizikové skupiny je ve všech krajích nejčteněji zastoupenou věkovou skupinou 51-60 let (nejvíce v Jihočeském kraji s 42 % z pohledu fyzických osob a s 45 % z pohledu úvazků; nejméně v Plzeňském kraji s 30 % z pohledu fyzických osob a 34 % z pohledu úvazků). Zajímá-li nás podíl rizikových nekvalifikovaných učitelů, kteří jsou ve věku 51 let a více, tak zjistíme, že celorepublikový průměr je téměř 47 % z pohledu fyzických osob a 51 % z pohledu úvazků. Na krajské úrovni je pořadí krajů s nejvyšším (resp. nejnižším) podílem rizikových nekvalifikovaných učitelů ve věku nad 51 let rozdílný z pohledu fyzických osob a z pohledu úvazků. Zatímco z pohledu fyzických osob je více než poloviční podíl této věkové skupiny jen u tří krajů, tak z pohledu úvazků se jedná o osm krajů. Nejvyšší zastoupení nekvalifikovaných učitelů ve věku 51+, kteří se nehodlají vzdělávat, lze nalézt z pohledu fyzických osob v kraji Karlovarském (56 %), v Hlavním městě Praze (51 %) a Jihočeském kraji (51 %) a z pohledu úvazků v Karlovarském (58 %), Jihočeském (57 %) a Pardubickém kraji (54 %). Naopak nejnižší podíl rizikových nekvalifikovaných učitelů nad 51 let, který nepřesahuje 50 %, je z pohledu fyzických osob ve Zlínském (43 %), Olomouckém (43 %) a Libereckém kraji (42 %) a z pohledu úvazků v Moravskoslezském (47 %), Libereckém (47 %) a Olomouckém kraji (45 %).

Poslední hodnocenou skupinou jsou nekvalifikovaní učitelé, kteří si již odbornou kvalifikaci doplňují. U této skupiny je sice ve většině krajů nejčteněji zastoupenou věkovou skupinou 31-40 let s tím, že nejvyššího podílu dosahuje v kraji Vysočina (47 %) a naopak nejnižšího v Jihočeském kraji (35 % z pohledu fyzických osob) a v Královéhradeckém kraji (též 35 %, ale z pohledu úvazků). Výjimku však tvoří 2 kraje, u nichž je dominantní věkovou skupinou 30 let a méně (a to z pohledu fyzických osob Plzeňský kraj s 38 % a Hlavní město Praha s 37 %; z pohledu úvazků je u Hlavního města Prahy zastoupení věkových skupin do 30 let a 31-40 let vyrovnané – s 37 %).

Následující tři grafy znázorňují rozložení jednotlivých věkových skupin, a to jednak pro dotčenou skupinu, mezi kterou patří mozní studující nekvalifikovaní učitelé a riziková nekvalifikovaní učitelé (první graf), tak zvlášť pro rizikovou skupinu nekvalifikovaných učitelů, kteří se nechystají do 1. ledna 2015 studium zahájit (druhý graf), a dále pro již studující nekvalifikované učitelé (třetí graf). Všechny tři grafy zohledňují tyto skupiny nekvalifikovaných učitelů ve fyzických osobách.

Další tři grafy znázorňují rozložení jednotlivých věkových skupin, rovněž pro dotčenou skupinu nekvalifikovaných učitelů (první graf), pro rizikové nekvalifikované učitele (druhý graf) a již studující nekvalifikované učitele (třetí graf). Tentokrát tyto tři grafy zohledňují zmíněné skupiny nekvalifikovaných učitelů z pohledu úvazků, tj. přepočtených na plně zaměstnané.

Okresní srovnání

Vzhledem k tomu, že učitelé dotčené skupiny jsou nejčastěji zastoupeny hned ve třech věkových skupinách 51-60 let, 41-50 let a 31-40 let, zaměříme se na tyto věkové skupiny nejprve jako na jednu věkovou skupinu 30-60 let. Mezi okresy, které mají přes 90 % učitelů v této věkové skupině (z pohledu fyzických osob i úvazků), patří Havlíčkův Brod, Jindřichův Hradec a Uherské Hradiště. Naopak méně než 70 % učitelů dotčené skupiny lze nalézt

v okresech Praha 6, Plzeň-jih a Brno-město. Vezmeme-li tuto sjednocenou věkovou skupinu po jednotlivých skupinách, pak věková skupina 31-40 let je nejvíce zastoupena v okresech Přerov, Nový Jičín a Semily (z pohledu fyzických osob i úvazků, a to 35-41 %); naopak nejméně v okresech Příbram, Trutnov (z pohledu fyzických osob, a to 18 %), Třebíč, Břeclav (z pohledu úvazků, cca 15 %) a Vsetín (z obou pohledů, a to 15 %). Nejvyšší podíl nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny ve věku 41-50 let mají okresy Havlíčkův Brod (z pohledu fyzických osob, téměř 40 %), Jeseník (z pohledu úvazků, 34 %), Mělník a Uherský Brod (z obou pohledů, necelých 40 %); naopak nejnižšího podílu dosahují v okresech Vyškov, Prachatice a Praha 6 (z pohledu fyzických osob i úvazků, cca 15 %). Co se týká věkové skupiny 51-60 let najdeme maximální hodnoty (40 %) u okresů Praha 5, Sokolov (z pohledu fyzických osob), Písek, Rychnov nad Kněžnou (z pohledu úvazků) a Jindřichův Hradec (z obou pohledů). Minimální hodnoty (pod 20 %) jsou v případě věkové skupiny 51-60 let vykázány v okresech Klatovy (z pohledu fyzických osob), Praha 8 a Plzeň-jih (z pohledu fyzických osob i úvazků).

Podíváme-li se v rámci okresního srovnání na rizikové nekvalifikované učitele, jejichž podíl ve věku nad 50 let dosahuje hodnoty 50 % a více, napočítáme celkem 40 okresů z pohledu fyzických osob a 48 okresů z pohledu úvazků. Mezi ty, které mají úplně nejvyšší podíl rizikových nekvalifikovaných učitelů nad 50 let, se řadí z pohledu fyzických osob Praha 5 (66 %), Pardubice (61 %), Karviná (61 %) Písek (60 %) a Praha 10 (60 %). Z pohledu fyzických osob je počet okresů majících ve věkové skupině nad 50 let více než 60 % rizikových nekvalifikovaných učitelů celkem pět (okresy zmíněné v předchozí větě). Z pohledu úvazků je však takovýchto okresů 17 (např. Pardubice se 72 %, Hodonín s 68 %, Prostějov s 68 %, Písek s 65 % a České Budějovice se 65 %). Pokud však soustředíme pozornost jen na věkovou skupinu 51–60 let, pak jsou nejvyšší podíly zaznamenány v okresech Jindřichův Hradec (51 %), Praha 5 (50 %), Písek a Pelhřimov (oba se 48 %) z pohledu fyzických osob a Jindřichův Hradec (59 %) a Znojmo (56 %) z pohledu úvazků. Naopak nejnižších podílů rizikových učitelů ve věku 51-60 let je dosaženo z pohledu fyzických osob i úvazků v okresech Klatovy a Praha 7 (cca 20 %).

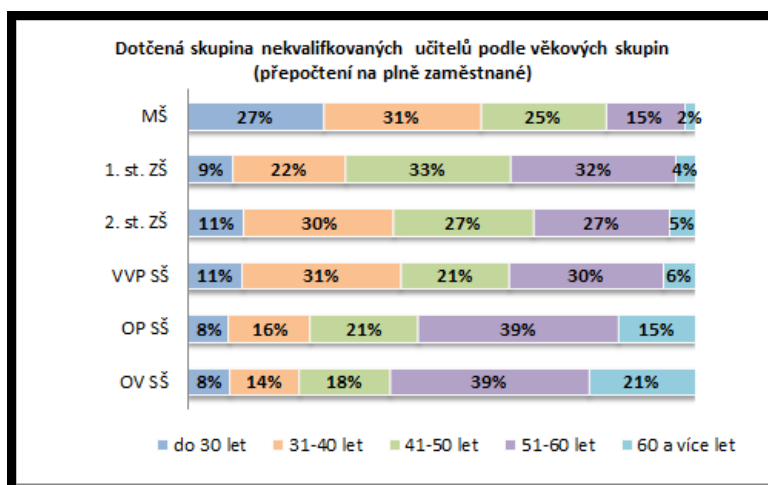
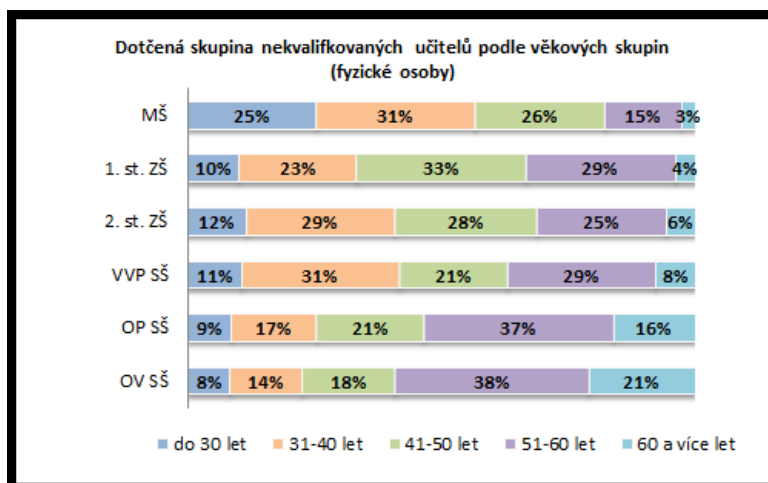
Co se týká již studujících nekvalifikovaných učitelů, ti jsou nejčteněji zastoupeni ve věku 31–40 let a následně ve věku do 30 let. Vezmeme-li tyto dvě věkové skupiny jako jednu kategorii (tj. do věku 40 let, pak se zde nachází okresy, které vykázaly až 90% podíl již studujících nekvalifikovaných učitelů – např. Havlíčkův Brod (93 %) a Rokycany 86 %) z pohledu fyzických osob a v obráceném pořadí z pohledu úvazků, tj. Rokycany (93 %) a Havlíčkův Brod (90 %). Budeme-li brát tyto dvě skupiny odděleně, potom je nejvyšší podíl již studujících nekvalifikovaných učitelů ve věku do 30 let v okresech Praha 3 (54 %), Praha 1 (50 %) a Rokycany (50 %) z pohledu fyzických osob a v okresech Praha 3 (51 %), Praha 1 (45 %), Praha 7 (45 %) a Rokycany (45 %) z pohledu úvazků. Věková skupina 31–40 let dosahuje nejvyšších hodnot v případě okresů Prachatice (67 % z pohledu fyzických osob a 58 % z pohledu úvazků) a Havlíčkův Brod (63 % z pohledu fyzických osob a 67 % z pohledu úvazků).

Učitelé podle kategorií pedagogických pracovníků (typ školy/předměty)

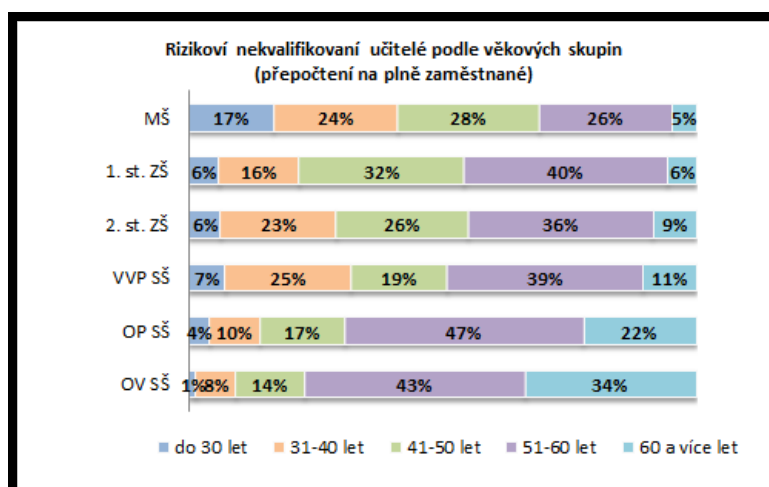
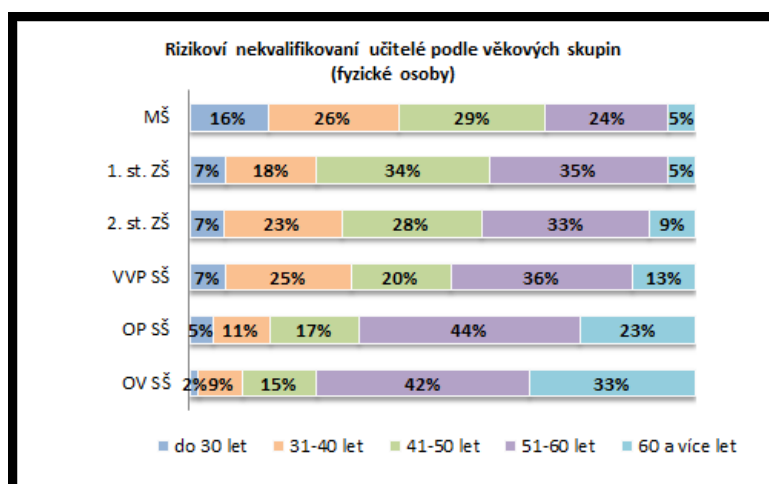
Vzhledem k tomu, že v popředí zájmu stojí zejména dotčená skupina nekvalifikovaných učitelů, kteří s největší pravděpodobností nebudou do 1. 1. 2015 splňovat podmínky zákona, vynecháváme v dalším popisu nekvalifikované učitele, kteří v současné době již studují. V následujícím textu se tedy zaměříme na hodnocení rozložení věkových skupin u těchto dvou stěžejních skupin nekvalifikovaných učitelů (dotčená skupina a její podmnožina riziková), a to z hlediska jednotlivých kategorií učitelů (tzn. z hlediska toho, zda působí jako učitelé na mateřské škole, na 1. stupni základní školy, na 2. stupni základní školy či jako učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů na střední škole, učitelé odborných předmětů na střední škole nebo jako učitelé odborného výcviku na střední škole). Učitelé v přípravném stupni ZŠ speciální, v přípravné třídě ZŠ, praktického vyučování na SŠ, uměleckých předmětů na SŠ, v konzervatoři a na VOŠ nejsou do této analýzy vzhledem ke statisticky nevýznamným hodnotám zahrnuti.

Následující dva grafy zobrazují rozložení věkových skupin dotčených nekvalifikovaných učitelů (jak z pohledu fyzických osob, tak z pohledu úvazků), přičemž jsou v nich porovnávány jednotlivé kategorie pedagogických

pracovníků, resp. působení. Nejčteněji zastoupená věková skupina se u jednotlivých kategorií liší – věková skupina 31-40 let dominuje v případě učitelů mateřských škol a všeobecně vzdělávacích předmětů, věková skupina 41-50 let je nejvýznamněji zastoupenou skupinou v případě 1. stupně ZŠ a věková skupina 51-60 let je nejvíce zastoupena v případě učitelů odborných předmětů a učitelů odborného výcviku. V případě 2. stupně základních škol je stejný podíl nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny ve věku 31-40 let a 41-50 let z pohledu fyzických osob, z pohledu úvazků je nejvyšší podíl dosažen u věkové skupiny 31-40 let.

Zaměříme-li se pouze na rizikové nekvalifikované učitele, nejvyšší podíl je buď ve věku 41-50 let (v případě mateřských škol), nebo ve věku 51-60 let (v případě 2. st. ZŠ, všeobecně vzdělávacích předmětů, odborných předmětů, odborného výcviku). Učitelé 1. stupně ZŠ jsou z pohledu fyzických osob zastoupeni nejvíce ve dvou věkových skupinách (41-50 let a 51-60 let), z pohledu úvazků je to jen jedna věková skupina (51-60 let). V případě odborných předmětů a odborného výcviku nelze opominout věkovou skupinu nad 60 let, kde je významný podíl rizikových nekvalifikovaných učitelů.

V rámci krajského a okresního srovnání se zaměříme na rizikové nekvalifikované učitele, jejichž podíl ve věku nad 50 let dosahuje hodnoty 50 % a více. Hlavním důvodem je to, že nekvalifikovaní učitelé, kteří patří do této věkové skupiny, mají jen minimální motivaci pro to, aby zahájili studium k získání potřebné kvalifikace.

V případě rizikových učitelů mateřských škol nedosahuje žádný z krajů minimálně 50% podílu. Nejvyšší podíl je v kraji Pardubickém a Hlavním městě Praze z pohledu fyzických osob (cca 40 %) a v Hlavním městě Praze (39 %) a Ústeckém kraji (35 %) z pohledu úvazků. Avšak na úrovni okresů najdeme takovýchto okresů celkem 14 z pohledu fyzických osob a 13 z pohledu úvazků (z obou pohledů nad 60 % mají Pardubice, Praha 1, Praha 5, Praha 8, Jindřichův Hradec; z pohledu fyzických osob Ústí nad Labem a z pohledu úvazků Trutnov).

Co se týká prvního stupně základních škol, dosahuje podíl rizikových nekvalifikovaných učitelů ve věkové skupině 51 let a více nad 50 % ve dvou krajích (Karlovarském a Hlavním městě Praze) a ve 23 okresech z pohledu fyzických osob a 29 okresech z pohledu úvazků (okresy Strakonice a Praha 5 vykazují dokonce více než 80 % nekvalifikovaných učitelů nad 51 let). Mezi další okresy s 60 % a více se řadí například Praha 10, Tachov, Plzeň-jih a Praha 9 (z pohledu fyzických osob) a Znojmo, Pelhřimov, Praha 9, Tachov, Praha 3, Cheb, Karlovy Vary, Kutná Hora, Jičín, Chrudim, Vsetín, Praha 10 a Prostějov (z pohledu úvazků).

Více než 50 % rizikových učitelů druhého stupně základních škol je ve věku nad 51 let v Karlovarském kraji (z pohledu fyzických osob i úvazků) a Jihočeském kraji z pohledu úvazků. Okresů je celkem 33 z pohledu fyzických osob (nad 70 % mají okresy Prachatice, Brno-venkov, Karviná, Praha 5, Praha 7, Praha-západ) a 39 okresů z pohledu úvazků (více než 70% podíl vykazují okresy Prachatice, Brno-venkov, Praha 7, Karviná, Plzeň-město, Hodonín, Prostějov, Praha-západ, České Budějovice a Praha 1).

U všeobecně vzdělávacích předmětů, vykazují rizikovní nekvalifikovaní učitelé ve věku nad 51 let více než 50% podíl v 6 krajích z pohledu fyzických osob i úvazků (více než 60 % jich je v Jihočeském a Karlovarském kraji). To se týká 73 okresů z pohledu úvazků a 48 okresů z pohledu fyzických osob.

Rizikovní učitelé odborných předmětů, kteří jsou starší 51 let, tvoří více než polovinu ve všech čtrnácti krajích (s výjimkou Libereckého kraje, ale jen z pohledu fyzických osob). Pouze 13 okresů z pohledu fyzických osob a 11 okresů z pohledu úvazků vykazují méně než 50 % rizikových nekvalifikovaných učitelů ve věku 51 let a více.

Podobně je tomu v případě rizikových učitelů odborného výcviku - více než polovina učitelů ve věku nad 51 let je ve všech čtrnácti krajích (s výjimkou Zlínského kraje, ale jen z pohledu fyzických osob). Pouze 6 okresů z pohledu fyzických osob a 4 okresy z pohledu úvazků dosahují nižšího než 50% podílu rizikových nekvalifikovaných učitelů ve věku 51 let a více.

Nejvyšší dosažené vzdělání nekvalifikovaných učitelů

Parametr nejvyšší dosažené vzdělání byl sledován z důvodu zajištění potřebné absorpční kapacity vysokých škol/fakult pro případný zájem nekvalifikovaných pracovníků k doplnění potřebné odborné kvalifikace. Níže jsou uvedeny základní pohledy na nekvalifikované z hlediska rozdělení jednotlivých kategorií nejvyššího dosaženého vzdělání.

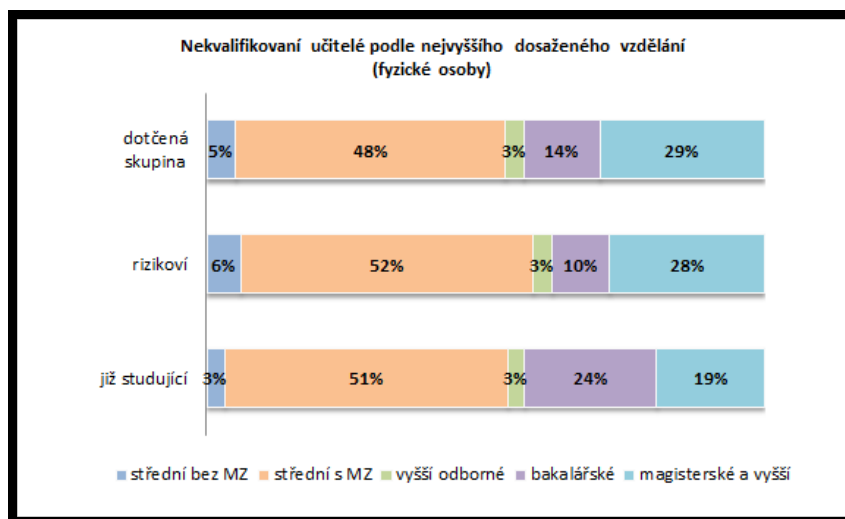
Více než 40 % nekvalifikovaných učitelů má vysokoškolské vzdělání, u čtvrtiny z nich je nejvyšším dosaženým vzděláním magisterské a vyšší a zbývajících 17 % připadá na bakalářský stupeň vzdělání. Nejvyšší podíl je však vykázán v případě středního vzdělání s maturitní zkouškou – tento stupeň vzdělání má téměř polovina nekvalifikovaných učitelů. Ostatní nejvyšší dosažená vzdělání mají nízké zastoupení – střední s výučním listem (cca 5 %), vyšší odborné (cca 3%), základní a střední bez výučního listu (jen 0,5 %).

Tab. 11: Struktura nekvalifikovaných učitelů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

nejvyšší dosažené vzdělání	celkem	již studující	dotčená skupina	
			celkem	rizikovní
základní	0,3%	0,1%	0,2%	0,2%
střední bez výučního listu	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
střední s výučním listem	4,7%	1,2%	3,5%	2,6%
střední s maturitní zkouškou	49,3%	18,4%	30,9%	21,5%
vyšší odborné	3,2%	1,1%	2,1%	1,4%
bakalářské	16,7%	8,3%	8,4%	4,1%
magisterské a vyšší	25,6%	6,9%	18,7%	11,4%
Celkem	100,0%	36,1%	63,9%	41,2%

Zaměříme-li se na dotčenou skupinu, pak rozložení nekvalifikovaných učitelů podle dvou převažujících stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání je následující: vysokoškolské (43 %) a střední s maturitní zkouškou (48 %). Z vysokoškolsky vzdělaných nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny, jich má magisterské a vyšší vzdělání 29 %.

V případě rizikových nekvalifikovaných učitelů je více těch, kteří mají střední vzdělání s maturitou (52 %) než těch, kteří mají vysokoškolské vzdělání (38 %). Z těch, kteří ukončili studium na vysoké škole, jich 28 % připadá na magisterský stupeň.

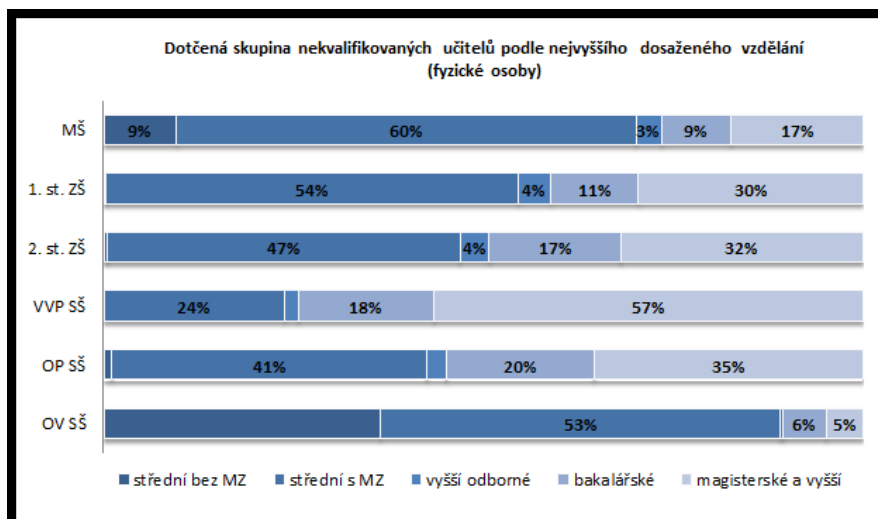
Z hlediska jednotlivých kategorií učitelů připadá z celkového 48 procentního podílu nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny, kteří mají střední vzdělání s maturitou, 15 % na učitele 1. stupně základních škol, 10 % na učitele 2. stupně základních škol, 10 % na učitele mateřských škol, 5 % na učitele odborných předmětů, 5 % na učitele odborného výcviku a necelá 3 % na učitele všeobecně vzdělávacích předmětů. Zajímají-li nás jen riziková nekvalifikovaní učitelé, pak jich více než polovina (52 %) ukončila střední vzdělání s maturitou – z tohoto podílu připadá pětina na učitele 1. stupně základních škol, více než desetina na učitele 2. stupně základních škol, necelých 8 % na učitele mateřských škol, 6 % na učitele odborných předmětů, 4 % na učitele odborného výcviku a necelá 3 % na učitele odborného výcviku.

Vysokoškolské vzdělání má 42 % nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny, z toho 13 % bakalářské a přibližně 30 % magisterské a vyšší. Nejvyšší podíl nekvalifikovaných učitelů s magisterským titulem připadá na učitele 1. stupně základních škol (téměř 9 %), na učitele 2. stupně základních škol (cca 7 %) a učitele všeobecně vzdělávacích předmětů (cca 6 %).

Tab. 12: Struktura nekvalifikovaných učitelů v jednotlivých kategoriích podle nejvyššího dosaženého vzdělání

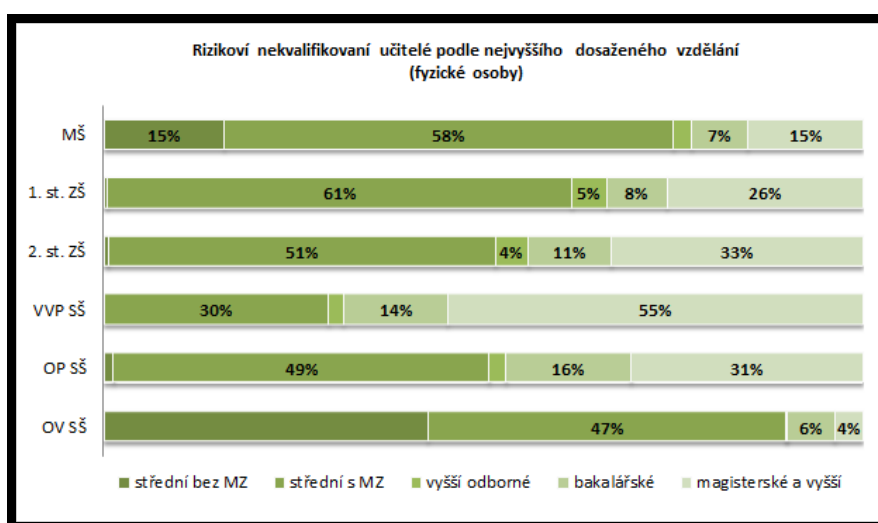
nejvyšší dosažené vzdělání	dotčená skupina													
	celkem							riziková						
	celkem	uč. MŠ	uč. 1. st.	uč. 2. st.	uč. VVP	uč. OP	uč. OV	celkem	uč. MŠ	uč. 1. st.	uč. 2. st.	uč. VVP	uč. OP	uč. OV
základní	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
střední bez výučního listu	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
střední s výučním listem	5,4%	1,5%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	3,6%	6,3%	2,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	3,9%
střední s maturitní zkouškou	48,4%	10,0%	15,4%	10,4%	2,5%	5,0%	5,0%	52,2%	7,7%	20,0%	11,4%	2,9%	6,3%	4,0%
vyšší odborné	3,2%	0,6%	1,2%	0,9%	0,2%	0,3%	0,0%	3,3%	0,3%	1,5%	1,0%	0,2%	0,2%	0,0%
bakalářské	13,2%	1,6%	3,1%	3,9%	1,9%	2,4%	0,4%	10,0%	1,0%	2,6%	2,5%	1,4%	2,2%	0,4%
magisterské a vyšší	29,4%	2,9%	8,5%	7,1%	6,1%	4,4%	0,5%	27,6%	2,0%	8,4%	7,3%	5,5%	4,0%	0,3%
Celkem	100,0%	17,0%	28,1%	22,4%	10,7%	12,2%	9,6%	100,0%	13,6%	32,7%	22,3%	9,9%	12,9%	8,6%

Většina nekvalifikovaných učitelů mateřských škol patří k dotčené skupině má střední vzdělání s maturitou (tj. 60 %) a zhruba čtvrtina je vysokoškolsky vzdělaných (z toho 17 % má bakalářský stupeň). V případě 1. stupně ZŠ a odborného výcviku má střední vzdělání s maturitou více než polovina nekvalifikovaných učitelů, vysokoškolský titul má přes 40 % učitelů 1. stupně ZŠ, ale jen 11 % učitelů odborného výcviku (u nich je druhou nejčetnější skupinou střední vzdělání bez maturitní zkoušky – 36 %). Vysokoškolské vzdělání převažuje u učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – tři čtvrtiny všech nekvalifikovaných učitelů VVP mají vysokoškolské vzdělání (z nich dokonce téměř 60 % magisterský či vyšší stupeň). Taktéž více než polovina učitelů odborných předmětů má vysokoškolské vzdělání (55 %, z toho 35 % magisterské a vyšší) a zhruba 40 % jich má střední vzdělání s maturitou.

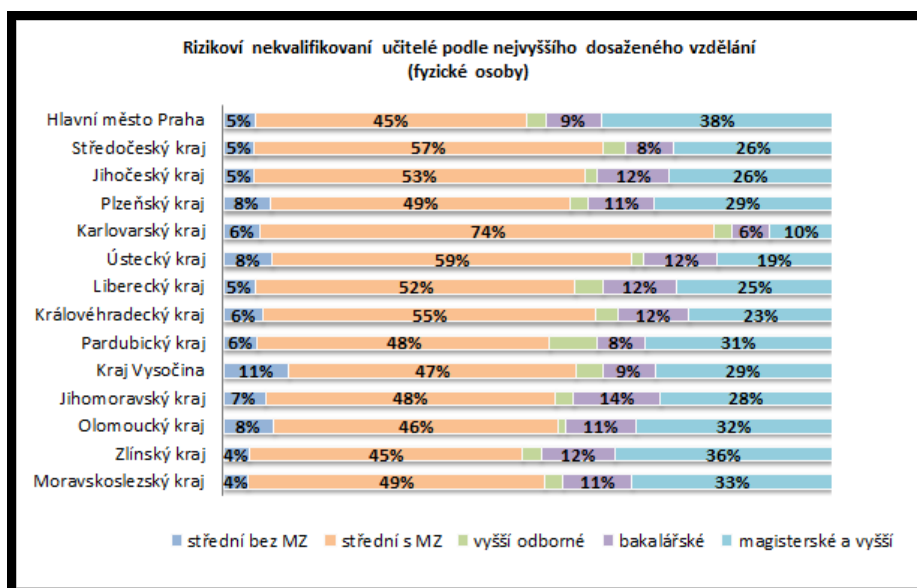
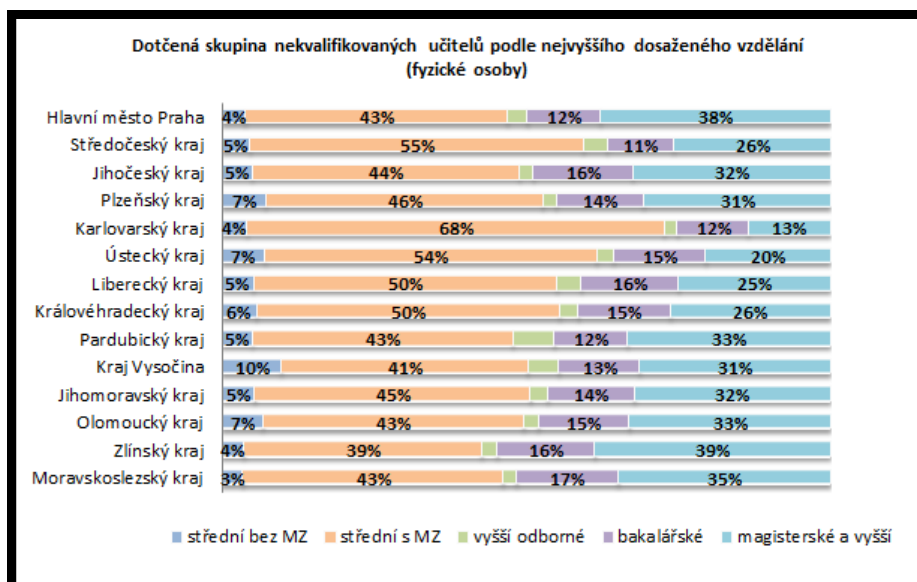

Vezmeme-li v úvahu jen rizikové nekvalifikované učitele, tak zde je rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání u jednotlivých kategorií obdobné jako v případě dotčené skupiny:

- učitelé MŠ spadající do rizikové skupiny mají převážně střední vzdělání s maturitní zkouškou (58 %), následuje vysokoškolské vzdělání (22 %) a střední vzdělání bez maturity (15 %);
- učitelé na 1. stupni ZŠ mají z větší části střední vzdělání s maturitní zkouškou (cca 60 %) a dále vysokoškolské vzdělání (34 %);
- polovina učitelů na 2. stupni ZŠ má střední vzdělání s maturitou a necelých 45 % je vysokoškolsky vzdělaných;
- u učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů převažuje vysokoškolské vzdělání (téměř 70 %, z toho 55 % má magisterský či vyšší stupeň);
- téměř polovina (49 %) učitelů odborných předmětů má střední vzdělání s maturitní zkouškou a téměř stejný podíl (47 %) jich má vysokoškolské vzdělání (z toho necelá třetina má magisterský a vyšší stupeň vzdělání);
- v případě učitelů odborného výcviku je nejčteněji zastoupeným nejvyšším vzděláním střední vzdělání s maturitou (47 %) a střední vzdělání bez maturity (43 %), pouze 10 % má vysokoškolské vzdělání (z toho 6 % připadá na bakalářský stupeň a 4 % na magisterský a vyšší stupeň).

Následující dva grafy znázorňují regionální rozdíly v rozložení nekvalifikovaných učitelů podle nejvyššího dosaženého vzdělání, jednak pro dotčenou skupinu a jednak pro rizikové. Dále se soustředíme jen na nejvýznamnější stupně nejvyššího dosaženého vzdělání, kterými jsou střední vzdělání s maturitou (průměrná hodnota je 47 % v případě dotčené skupiny a 52 % v případě rizikových), magisterský stupeň vysokoškolského vzdělání (průměrná celorepubliková hodnota je 30 % v případě dotčené skupiny a 27 % v případě rizikových) a bakalářské vysokoškolské vzdělání (průměrná celorepubliková hodnota je 14 % v případě dotčené skupiny a 10 % v případě rizikových). V rámci středního vzdělání s maturitou je maximální hodnoty dosaženo v Karlovarském kraji (68 % v případě dotčené skupiny a 74 % v případě rizikových) a minimální hodnoty ve Zlínském kraji (39 % v případě dotčené skupiny a 45 % v případě rizikových). Co se týká magisterského stupně vzdělání, nejvyšší hodnotu vykazuje Zlínský kraj (39 % v případě dotčené skupiny a 36 % v případě rizikových) a Hlavní město Praha (38 % v případě dotčené skupiny i rizikových) a naopak nejnižší hodnotu vykazuje Karlovarský kraj (13 % v případě dotčené skupiny a 10 % v případě rizikových). V rámci bakalářského stupně vzdělání je maximální hodnoty dosaženo v Moravskoslezském kraji (17 % v případě dotčené skupiny) a Jihomoravském (14 % v případě rizikových) a minimální hodnoty ve Středočeském kraji (11 % v případě dotčené skupiny) a v Karlovarském kraji (8 % v případě rizikových).

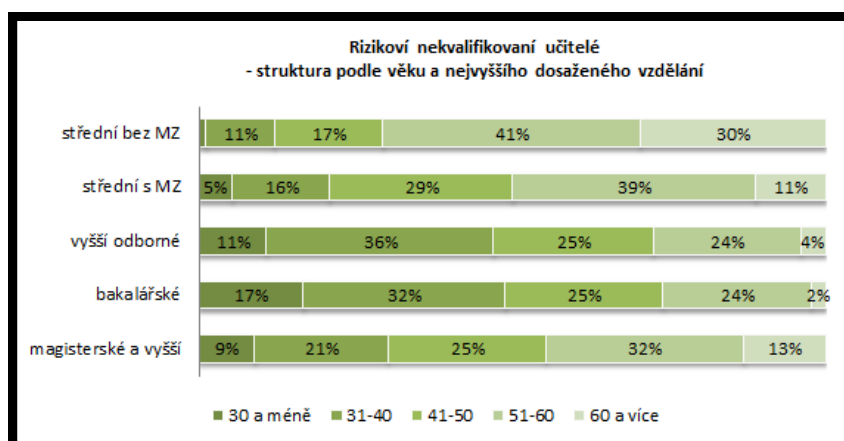
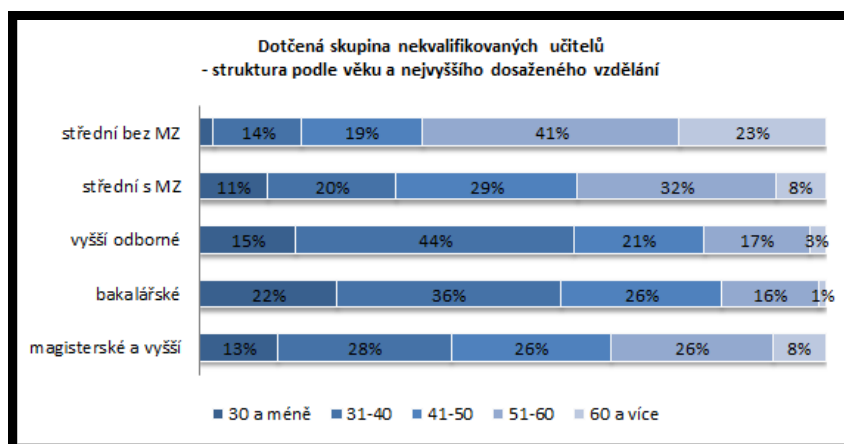

Na závěr se ještě zmíníme o vzdělanostní struktuře nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny a rizikových podle věku. Zaměříme se především na střední vzdělání s maturitní zkouškou a vysokoškolské vzdělání. Základní vzdělání vzhledem k zanedbatelnému podílu v grafech vynecháváme.

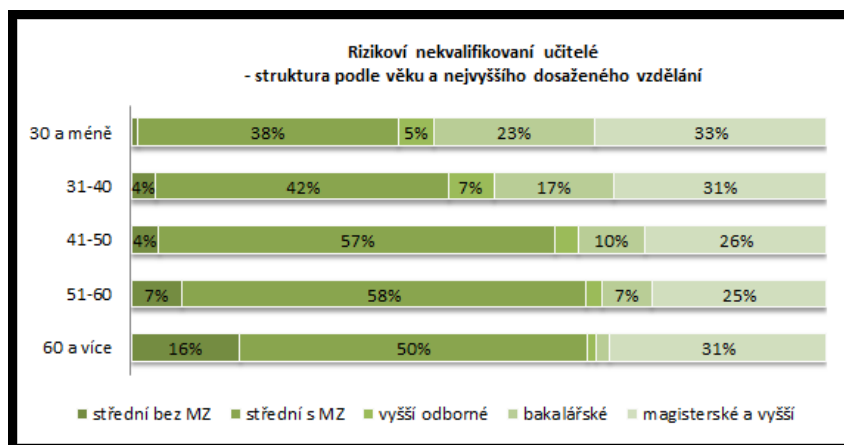
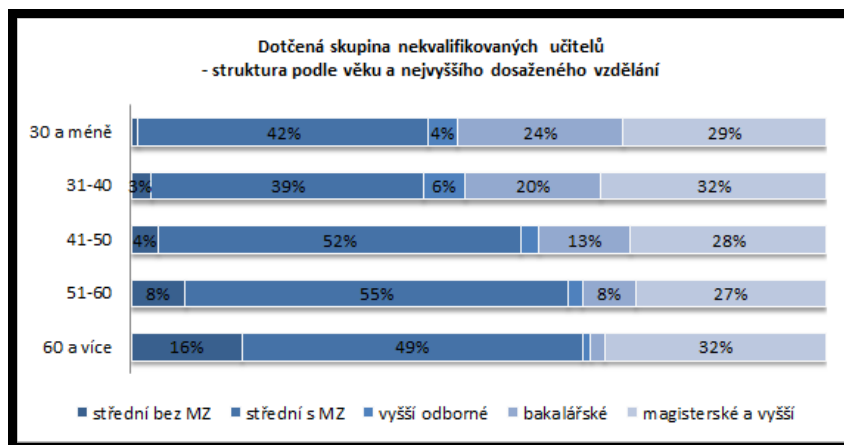
Tab. 13: Struktura nekvalifikovaných učitelů podle nejvyššího dosaženého vzdělání a podle věku

nejvyšší dosažené vzdělání	dotčená skupina											
	celkem						riziková					
	celkem	do 30 let	31-40 let	41-50 let	51-60 let	více než 60	celkem	do 30 let	31-40 let	41-50 let	51-60 let	více než 60
základní	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%
střední bez výučního listu	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
střední s výučním listem	5,5%	0,1%	0,8%	1,0%	2,3%	1,3%	6,3%	0,1%	0,7%	1,1%	2,6%	1,9%
střední s maturitní zkouškou	48,4%	5,4%	9,9%	13,9%	15,3%	3,9%	52,1%	2,7%	8,2%	15,2%	20,2%	5,9%
vyšší odborné	3,2%	0,5%	1,4%	0,7%	0,5%	0,1%	3,3%	0,3%	1,2%	0,9%	0,8%	0,1%
bakalářské	13,2%	2,9%	4,7%	3,3%	2,1%	0,2%	10,0%	1,7%	3,3%	2,5%	2,4%	0,2%
magisterské a vyšší	29,3%	3,6%	8,1%	7,5%	7,5%	2,6%	27,6%	2,5%	5,9%	6,8%	8,6%	3,8%
Celkem	100,0 %	12,6 %	24,9 %	26,6 %	27,9 %	8,1 %	100,0 %	7,3 %	19,2 %	26,6 %	34,8 %	12,1 %

Následující dva grafy zobrazují, jak jsou rozloženy věkové skupiny v rámci jedné úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání, která představuje 100 %. Nekvalifikovaní učitelé, kteří mají střední vzdělání s maturitou, jsou nejčastěji ve věku 41–60 let (61 % v případě dotčené skupiny a 68 % v případě rizikových). Bakalářského stupně dosahují nekvalifikovaní učitelé nejčastěji ve věku 31–50 let (62 % v případě dotčené skupiny a 57 % v případě rizikové skupiny). Mezi věkové skupiny 31–60 let jsou rovnoměrně rozloženi nekvalifikovaní učitelé s magisterským stupněm, kteří tvoří 80 % nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny s tímto nejvyšším dosaženým vzděláním. Riziková nekvalifikovaní učitelé s magisterským stupněm jsou nejčastěji ve věku 31–60 let (celkem 78 %, přičemž téměř třetina je ve věku 51–60 let, čtvrtina ve věku 41–50 let a pětina ve věku 31–40 let).

Další dva grafy ukazují, jaké je rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny a rizikových z pohledu jednotlivých věkových skupin (patříčná věková skupina představuje 100 %). Pokud se například podíváme na dvě nejstarší věkové skupiny, tj. nad 51 let, tak zjistíme, že více než polovina nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny i rizikových ve věku 51-60 let a přibližně polovina nekvalifikovaných učitelů dotčené skupiny i rizikových ve věku nad 60 let má střední vzdělání s maturitní zkouškou. Naopak v nejmladší věkové skupině do 30 let má polovina nekvalifikovaných učitelů této věkové skupiny vysokoškolské vzdělání (53 % v případě dotčené skupiny a 56 % v případě rizikových).

Četnosti úvazků

V rámci analýzy četností úvazků bylo zjištěno, že pouze 19 % všech nekvalifikovaných má úvazek nižší než 0,5. Většina úvazků (80 %) se pohybuje v rozmezí 0,5-1,0, maximální hodnotu představuje úvazek 1,0 (59,3 %). Situace se samozřejmě liší v rámci jednotlivých sledovaných skupin. U již studujících se jedná o 10 % učitelů s úvazkem nižším 0,5, u dotčené skupiny o 24 % a u rizikových o 31 %. Úvazky ve výši 0,5-1,0 charakterizují u již studujících 89% podíl, u dotčené skupiny 75% podíl a u rizikových podíl ve výši 68 %. Z dat jednoznačně nevyplyvá, že s rostoucím úvazkem roste ochota k doplnění si kvalifikace studiem, a to s výjimkou plného úvazku (1,0), kde lze zaznamenat silnou závislost (téměř 66,5 % možných studujících má úvazek ve výši 1,0, již studujícím odpovídá hodnota 67,5 %). U rizikových má úvazek ve výši 1,0 více než 48 % učitelů (okolo 3,4 tis.), což odpovídá 19,9 % všech nekvalifikovaných. Četnosti jednotlivých výší úvazků na celkovém počtu úvazků uvádí následující tabulka (drobné odlišnosti v součtech jsou dány zaokrouhlením).

Tab. 14: Struktura nekvalifikovaných učitelů podle výše úvazku

Výše úvazku	Celkem	Již studující	Dotčená skupina		
			Celkem	Možní studující	Rizikovní
0-0,1	2,2%	0,2%	2,0%	0,1%	1,9%
0,1-0,2	4,6%	0,6%	3,9%	0,4%	3,5%
0,2-0,3	5,1%	1,0%	4,1%	0,7%	3,4%
v tom 0,25	0,7%	0,1%	0,6%	0,2%	0,4%
0,3-0,4	3,6%	0,8%	2,8%	0,6%	2,2%
0,4-0,5	3,5%	1,0%	2,6%	0,6%	1,9%
0,5-0,6	6,8%	2,1%	4,7%	1,5%	3,2%
v tom 0,5	4,5%	1,4%	3,1%	0,9%	2,2%
0,6-0,7	3,3%	1,1%	2,3%	0,9%	1,4%
0,7-0,8	2,9%	1,1%	1,8%	0,7%	1,1%
0,8-0,9	3,9%	1,7%	2,2%	1,0%	1,2%
0,9-1	3,9%	1,8%	2,1%	0,9%	1,2%
1-1,1	59,6%	24,4%	35,2%	15,1%	20,0%
v tom 1,0	59,3%	24,3%	34,9%	15,1%	19,9%
1,1-1,2	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%
1,2-1,3	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
1,3-1,4	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
>1,4	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Celkem	100,0%	36,1%	63,9%	22,7%	41,2%

V následující tabulce je uvedeno, jak jsou jednotlivé sledované skupiny (již studující, možní studující a rizikovní) rozděleni v rámci daného rozmezí výše úvazku. Z celkového počtu více než 10,1 tis. nekvalifikovaných učitelů s plným úvazkem (tj. úvazkem 1,0) připadá na dotčenou skupinu 58,9 % z nich. Při zohlednění možných studujících se jedná již jen o 33,5 %, což však fyzicky představuje již výše zmíněných 3,4 tis. učitelů. Obě tabulky v této kapitole tedy prezentují stejná čísla, každá však z jiného pohledu.

**Tab. 15: Struktura nekvalifikovaných učitelů podle výše úvazku
(rozložení sledovaných skupin v rámci daného rozmezí výše úvazku)**

Výše úvazku	Celkem	Již studující	Dotčená skupina		
			Celkem	Možní studující	Rizikovní
0-0,1	100,0%	9,8%	90,2%	6,6%	83,6%
0,1-0,2	100,0%	13,7%	86,3%	9,3%	77,0%
0,2-0,3	100,0%	19,7%	80,3%	13,8%	66,6%
v tom 0,25	100,0%	14,7%	85,3%	25,0%	60,3%
0,3-0,4	100,0%	23,4%	76,6%	16,7%	59,9%
0,4-0,5	100,0%	27,5%	72,5%	17,9%	54,6%
0,5-0,6	100,0%	30,7%	69,3%	22,0%	47,3%
v tom 0,5	100,0%	31,2%	68,8%	20,6%	48,2%
0,6-0,7	100,0%	31,7%	68,3%	25,5%	42,8%
0,7-0,8	100,0%	36,7%	63,3%	24,1%	39,2%
0,8-0,9	100,0%	43,8%	56,3%	24,5%	31,7%
0,9-1	100,0%	45,7%	54,3%	23,5%	30,9%
1-1,1	100,0%	41,0%	59,0%	25,4%	33,6%
v tom 1,0	100,0%	41,1%	58,9%	25,4%	33,5%
1,1-1,2	100,0%	48,0%	52,0%	18,0%	34,0%
1,2-1,3	100,0%	50,0%	50,0%	22,2%	27,8%
1,3-1,4	100,0%	36,4%	63,6%	45,5%	18,2%
>1,4	100,0%	50,0%	50,0%	42,9%	7,1%

Pohled na jednotlivé školy

Při analýze, která se soustředila na jednotlivé školy, muselo být jednoznačně odlišováno mezi velmi malými školami (často i malotřídními) s celkovým počtem učitelů do 5, malými školami s celkovým počtem učitelů 6 až 15 a velkými školami s celkovým počtem učitelů převyšujícím 15 osob. Pokud škola dosahuje 100% podílu nekvalifikovaných na celkovém počtu učitelů, znamená to, že se, dle vykázaných údajů, na škole nenachází žádný učitel s potřebnou odbornou kvalifikací podle zákona, což na straně jedné sice představuje ohrožení provozu takové školy, na straně druhé je však zapotřebí přihlídnout k její velikosti. Jiné důsledky způsobí výpadek v případě velmi malé školy, kdy bude zapotřebí zajistit jen pár učitelů, jiné pak výpadek u velké školy, kdy může jít o potřebu zajištění kvalifikovanými učiteli v řádu i několika desítek kvalifikovaných osob.

Pokud velké školy vykázaly velmi vysoký podíl nekvalifikovaných (více než 80%), existuje důvodné podezření, že jimi data nebyla vykázána správně, protože existuje základní rozpor mezi daty uvedenými v zahajovacích výkazech ke školnímu roku 2013/14 a daty uvedenými v tomto šetření. Takové školy jsou celkem 2, první je střední škola z okresu Uherské Hradiště (28 učitelů/28 nekvalifikovaných), druhou střední škola z okresu Mladá Boleslav (47/46). Tyto školy jsou v současné době prověřovány, aby mohlo dojít k případné úpravě dat.

Následující tabulka ukazuje počty škol dle velikosti, které v dané skupině nekvalifikovaných vykázaly jejich 50% a vyšší podíl na celkovém počtu svých učitelů. Tabulka jasně ukazuje, že nejkritičtější situace je spojena s velmi malými školami, kde výpadek jednoho učitele může představovat značný problém.

Tab. 16: Počet škol podle velikosti, které v šetření vykázaly nekvalifikované učitele

Velikost školy	Celkový počet učitelů na škole	Počet škol, které vykázaly nekvalifikované v šetření		
		Celkem	Z toho s podílem nekvalifikovaných 50 % a vyšším	
			Dotčená skupina	Riziková
Velké školy	16 a více	2586	11	5
Malé školy	6-15	1706	72	38
Velmi malé školy	1-5	983	220	106
Celkem		5275	303	149

U velkých škol je dotčená skupina tvořena především středními školami, ale vyskytují se zde i čtyři školy základní. Jedná se o školy v okresech Mladá Boleslav, Uherské Hradiště, Praha – východ, Pelhřimov, Kladno, Děčín, Klatovy, Příbram, Praha – západ, Praha 5 a Kolín. Při zohlednění možných studujících se jedná již jen o okresy Mladá Boleslav, Uherské Hradiště, Praha – východ, Pelhřimov a Klatovy.

U malých škol je dotčená skupina tvořena především základními a mateřskými školami. Okresy s největším počtem takových škol jsou Praha – východ (6), Praha – západ (5), Mělník (4), Brno – venkov (3), Karlovy Vary (3), Liberec (3) a Šumperk (3). Při zohlednění možných studujících pak nejvyšší počty dosahují okres Praha-východ (4) a Liberec (3).

U velmi malých škol je dotčená skupina tvořena převážně mateřskými školami. Dále se zde vyskytují čteně i základní školy a základní školy kombinované se školami mateřskými. Okresy s největším počtem takových škol jsou Praha - východ (9), Nymburk (9), Kolín (7), Praha - západ (7), Svitavy (7), Karlovy Vary (7), Brno - venkov (6), Znojmo (6), Přerov (6), Havlíčkův Brod (6), Beroun (6), Domažlice (5), Kladno (5), Mladá Boleslav (5), Děčín (5), Pelhřimov (5), Litoměřice (5), Jeseník (4), Mělník (4), Šumperk (4), Rychnov nad Kněžnou (4), Jindřichův Hradec

(4), Třebíč (4), Rakovník (4), Náchod (3), Bruntál (3), Plzeň - jih (3), Pardubice (3), Žďár nad Sázavou (3), Klatovy (3), Nový Jičín (3), Kroměříž (3), Chrudim (3), Vyškov (3), Plzeň - sever (3) a Ústí nad Orlicí (3). Při zohlednění možných studujících pak nejvyšší počty dosahují okresy Praha - východ (4), Nymburk (4), Přerov (4), Karlovy Vary (4), Jindřichův Hradec (4), Domažlice (3), Kolín (3), Mladá Boleslav (3), Náchod (3), Šumperk (3), Znojmo (3), Bruntál (3), Svitavy (3), Klatovy (3), Havlíčkův Brod (3), Třebíč (3), Chrudim (3) a Beroun (3).

Následující tabulka ukazuje počty všech škol dle velikosti, které vykázaly učitele v dané skupině nekvalifikovaných.

Tab. 17: Počet škol podle velikosti, které v šetření vykázaly nekvalifikované učitele v dané skupině

Velikost školy	Celkový počet učitelů na škole	Počet škol, které vykázaly nekvalifikované v šetření								
		Celkem	Z toho s podílem nekvalifikovaných max. 10 %		Z toho s podílem nekvalifikovaných max. 25 %		Z toho s podílem nekvalifikovaných více než 25 % a méně než 50 %		Z toho s podílem nekvalifikovaných 50 % a vyšším	
			Dotčená skupina	Riziková	Dotčená skupina	Riziková	Dotčená skupina	Riziková	Dotčená skupina	Riziková
Velké školy	16 a více	2586	1832	2135	619	399	124	47	11	5
Malé školy	6-15	1706	692	1005	674	516	268	147	72	38
Velmi malé školy	1-5	983	270	495	319	254	174	128	220	106
Celkem		5275	2794	3635	1612	1169	566	322	303	149

Při přepočtu na procenta z tabulky vyplývá, že 53 % škol, které vykázaly nekvalifikované učitele v dotčené skupině, mají podíl nekvalifikovaných na všech svých učitelích nižší nebo roven 10 %. V případě rizikové skupiny je to dokonce 69 % škol. Podíl nekvalifikovaných vyšší než 25 % má v dotčené skupině jen 16 % škol, při zohlednění možných studujících jen 9 % škol. Těmito hodnotám však výrazně napomáhají velké školy, kterých je nejvíce a mají největší počet učitelů. Bez ohledu na velikost školy však více jak 50 % škol vykázalo do max. 10 % rizikových (velké školy 82,6 %, malé školy 58,9 % a velmi malé školy 50,3 %).

Nejčastější kombinace činností nekvalifikovaných pedagogů v rámci více stupňů (druhů) vzdělávání

V rámci šetření nekvalifikovaných učitelů proběhlo i zkoumání těch učitelů, kteří vyučují v rámci svých úvazků duplicitně, tj. na dvou různých stupních (druzích) vzdělávání.

V současné době zaznamenáváme 1387 takovýchto učitelů, což představuje téměř 1 % všech učitelů v České republice. 551 z nich bylo vykázáno jako ti, kteří neplánují začít se studiem do konce tohoto roku (riziková), 349 bylo vykázáno s příznakem, že studovat začne (možní studující) a 487 jako těch, kteří již studují (již studující). Ve výsledku je tedy dotčená skupina (možní studující a riziková) tvořena 900 nekvalifikovanými učiteli, kteří se v šetření vyskytují duplicitně.

Největší množství rizikových s duplicitou se vyskytuje na základních školách (včetně učitelů přípravných tříd a přípravných stupňů základní školy), jedná se o 73,5 % všech rizikových s duplicitou (405 učitelů/296,07 úvazků, dále v kapitole jen 405/296,07). Nejčastější kombinací je zde úvazek v rámci 1. a 2. stupně základních škol, jedná se o 80 % všech rizikových s duplicitou, které se na základních školách nachází (325/258,13). V rámci rizikových s duplicitou učících na základních i mateřských školách mluvíme o 14 % z celkového jejich počtu (55/19,67). 6 % rizikových s duplicitou se nachází současně na školách základních a středních (25/18,27).

Celkový počet rizikových s duplicitou na základních školách je nejvyšší ve Středočeském kraji, který představuje 24,4 % z celkového jejich počtu (99/75,07). Je následován Ústecký krajem (39/31,69) a Hlavním městem Prahou (37/29,15 úvazku).

Z celkového počtu rizikových s duplicitou se jich 25 % nachází na středních školách s rozloženým úvazkem v rámci předmětů VVP, OP, PV, OV a uměleckých (138/106,38).

V celkovém pohledu na všechny stupně/druhy vzdělávání je nevyšší počet rizikových duplicitních ve Středočeském kraji, který obsahuje 24 % z celkového počtu rizikových s duplicitou (130/99,15), následuje Hlavní město Praha (51/40,62) a Jihomoravský kraj (46/29). Nejnížší je naopak v Plzeňském (20/16,4) a Zlínském kraji (22/20,78).

Nejvyšší počet rizikových s duplicitou v rámci okresů reprezentuje Kladno (20/15,98), kde se jedná především o kombinaci učitelů učících na 1. a 2. stupni základní školy (14/ 11,28 úvazku) a učitelů středních škol s rozloženým úvazkem v rámci skupin předmětů zde vyučovaných (6/4,7). Druhým okresem v pořadí je Praha 4 (19/15,46), kde tvoří nejčastější kombinaci rovněž učitelé na 1. a 2. stupni základní školy (13/10,52) a třetím Mladá Boleslav (17/12), kde se opět jedná především o kombinaci učitelé na 1. a 2. stupni základní školy (13/ 9,66).

Pokud se zaměříme na duplicitu v rámci možných studujících, největší množství těchto nekvalifikovaných se opět vyskytuje na základních školách (včetně učitelů přípravných tříd a přípravných stupňů základní školy), jedná se o 78 % všech možných studujících s duplicitou (272/237,04). Nejčastější kombinací je zde úvazek v rámci 1. a 2. stupně základních škol, jedná se 86,8 % všech duplicitních úvazků, které se na základních školách nachází (236/208,33). V rámci rizikových s duplicitou učících na základních i mateřských školách mluvíme o 6,6 % (18/13,2). 6,6 % možných studujících s duplicitou se nachází současně na školách základních a středních (18/15,51).

Celkový počet možných studujících s duplicitou na základních školách je nejvyšší ve Středočeském kraji, který představuje 17,2 % z celkového jejich počtu (47/ 40,67). Je následován Moravskoslezským krajem (33/ 30,47) a krajem Ústeckým (33/30,42).

Z celkového počtu možných studujících s duplicitou se jich 19 % nachází na středních školách s rozloženým úvazkem v rámci předmětů VVP, OP, PV, OV a uměleckých (65/58,48).

V celkovém pohledu na všechny stupně/druhy vzdělávání je nevyšší počet možných studujících s duplicitou ve Středočeském kraji (17,7 %, 62/54,77), následuje kraj Moravskoslezský (43/38,2) a Ústecký (41/ 37,92). Nejnížší je naopak v Plzeňském kraji (11/10,28) a kraji Zlínském (11/9,75).

Nejvyšší počet možných studujících s duplicitou v rámci okresů reprezentuje Karviná (20/17,1), kde se jedná především o kombinaci učitelů učících na 1. a 2. stupni základní školy (12/10,97) a učitelů středních škol s rozloženým úvazkem v rámci skupin předmětů zde vyučovaných (7/5,38). Druhým okresem v pořadí je Děčín (13/10,96), kde tvoří nejčastější kombinaci rovněž učitelé na 1. a 2. stupni základní školy (11/9,6) a třetím Kolín (11/10,59), kde se opět jedná především o kombinaci učitelé na 1. a 2. stupni základní školy (6/5,96).

Z analyzovaných dat může být tedy učiněn jednoznačný závěr, že v naprosté většině případů jsou z hlediska kombinací výuk na různých stupních/druzích vzdělávání (nekvalifikovaným) učitelům charakteristické právě kombinace v rámci 1. a 2. stupně základní školy.

Platné znění části první zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 422/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 198/2012 Sb. a zákona č. 333/2012 Sb.)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět a rozsah úpravy

(1) Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém.

(2) Tento zákon se vztahuje na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení¹⁾ (dále jen „škola“), a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.

§ 2

Pedagogický pracovník

(1) Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu¹⁾ (dále jen "přímá pedagogická činnost"); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb.

(2) Přímou pedagogickou činnost vykonává

- a) učitel,
- b) pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- c) vychovatel,
- d) speciální pedagog,
- e) psycholog,
- f) pedagog volného času,
- g) asistent pedagoga,

- h) trenér,
- i) metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně²⁰⁾,
- j) vedoucí pedagogický pracovník.

HLAVA II

PŘEDPOKLADY PRO VÝKON ČINNOSTI PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Díl 1

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka a předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy

§ 3

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka

(1) Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotně způsobilý a
- e) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Posuzování předpokladu podle odstavce 1 písm. d) se řídí zvláštním právním předpisem.³⁾

(3) Uznávání odborné kvalifikace a splnění předpokladu bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti u státních příslušníků členských států Evropské unie, případně jejich rodinných příslušníků, a státních příslušníků ostatních států, kteří jsou v členském nebo jiném státě oprávněni konat přímou pedagogickou činnost, se řídí zvláštními právními předpisy⁴⁾.

§ 4

Znalost českého jazyka

(1) Fyzická osoba, která získala příslušnou odbornou kvalifikaci stanovenou tímto zákonem v jiném vyučovacím jazyce než českém, je povinna prokázat znalost českého jazyka zkouškou, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Zkoušku z českého jazyka lze vykonat na vysoké škole v rámci programu celoživotního vzdělávání⁵⁾ nebo v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků¹⁾ nebo v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.¹⁾

(3) Zkouška nenahrazuje odbornou kvalifikaci k výuce českého jazyka na základních, středních a vyšších odborných školách.

(4) Prokázání znalosti českého jazyka se nevyžaduje u fyzické osoby,

- a) která bude působit ve škole s jiným vyučovacím jazykem než českým,

- b) která úspěšně vykonala maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury,
- c) která vyučuje cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce.

(5) Pedagogičtí pracovníci, kromě pedagogických pracovníků uvedených v § 6 a 7, mohou prokázat znalost českého jazyka předložením dokladu o složení jazykové zkoušky v zahraničí.

§ 5

Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy

(1) Ředitelem školy může být fyzická osoba, která splňuje předpoklady podle § 3 a získala praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce

- a) 3 roky pro ředitele mateřské školy,
- b) 4 roky pro ředitele základní školy, základní umělecké školy a školských zařízení s výjimkou školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče,
- c) 5 let pro ředitele střední školy, jazykové školy, konzervatoře, vyšší odborné školy a školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče.

(2) Ředitelem školy zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen "ministerstvo"), krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství (dále jen "svazek obcí"), může být jen ten, kdo vedle předpokladů uvedených v odstavci 1 získal nejpozději do 2 let ode dne, kdy začal vykonávat činnost ředitele školy, znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a).

(3) Povinnost absolvovat studium pro ředitele školy zřizované ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí se nevztahuje na ředitele, který znalosti v oblasti řízení školství získal vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu⁵⁾ školský management, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na organizaci a řízení školství.

Díl 2

Získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků

§ 6

Učitel mateřské školy

(1) Učitel mateřské školy získává odbornou kvalifikaci

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy,
- b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v ~~oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy nebo vychovatelství nebo pedagogiku volného času nebo studijního oboru pedagogika studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti~~

pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času, a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy,

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy¹⁾ v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy,

d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy,

e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání¹⁾ v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy,

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vykonáním jednotlivé zkoušky⁸⁾, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce profilové části maturitní zkoušky z předmětu zaměřeného na pedagogiku předškolního věku, nebo

g) vzděláním podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

(2) Učitel mateřské školy, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě nebo škole zřízené pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku,

b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na speciální pedagogiku, nebo

c) vzděláním stanoveným pro učitele mateřské školy podle odstavce 1 a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku.

§ 7

Učitel prvního stupně základní školy

(1) Učitel prvního stupně základní školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem

a) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,

b) v akreditovaném magisterském studijním programu ~~v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy nebo studijního oboru pedagogika~~ **studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času,** a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,

c) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, nebo
 2. doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace podle § 22 odst. 2 (dále jen „doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace“),
- d) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy,
 - e) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu,
 - f) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka, nebo
 - g) podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

(2) Učitel prvního stupně základní školy, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě nebo škole zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, získává odbornou kvalifikaci

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele,
- b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, studijního oboru speciální pedagogika, a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, nebo
- c) vzděláním stanoveným pro učitele prvního stupně základní školy podle odstavce 1 a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku.

§ 8

Učitel druhého stupně základní školy

(1) Učitel druhého stupně základní školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

- a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy,
 - b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
 - c) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
 - d) studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a
1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo střední školy, nebo

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy,

e) v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy,

f) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy, nebo

3. doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace,

g) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu,

h) zaměřeném na tělesnou výchovu a sport jen pro výuku tělesné výchovy, nebo

i) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka.

(2) Učitel druhého stupně základní školy, který vzdělává ve třídě nebo škole zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, studijního oboru speciální pedagogika, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní školy nebo střední školy, nebo

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů základní školy nebo střední školy,

c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku, nebo

d) vzděláním stanoveným pro učitele druhého stupně základní školy podle odstavce 1 a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku.

(3) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu druhého stupně základní školy odpovídajícího uměleckému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající

činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla nebo vykonává činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.

§ 8a

Učitel přípravné třídy základní školy

Učitel přípravné třídy základní školy¹⁶⁾ získává odbornou kvalifikaci vzděláním podle § 6 nebo § 7.

§ 8b

Učitel přípravného stupně základní školy speciální

Učitel přípravného stupně základní školy speciální¹⁷⁾ získává odbornou kvalifikaci vzděláním podle § 7 odst. 2.

§ 9

Učitel střední školy

(1) Učitel všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

- a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- c) ve studijním oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného všeobecně-vzdělávacího předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

- d) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy, nebo

3. doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace,

- e) podle § 8 odst. 1 písm. a) jen pro výuku na nižším stupni víceletého gymnázia,

- f) zaměřeném na tělesnou výchovu a sport jen pro výuku tělesné výchovy, nebo

g) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka.

(2) Učitel odborných předmětů střední školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů odborných předmětů střední školy,

b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného odborného předmětu,

c) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného odborného předmětu, nebo

d) studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného odborného předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

3. studiem pedagogiky podle § 22 (dále jen „studium pedagogiky“).

(3) Učitel praktického vyučování získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru praktického vyučování, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

3. studiem pedagogiky,

b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru praktického vyučování, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

3. studiem pedagogiky, nebo

c) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

3. studiem pedagogiky.

(4) Učitel praktického vyučování zdravotnických oborů vzdělání musí mít také způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ v oboru, který vyučuje.

(5) Učitel odborného výcviku získává odbornou kvalifikaci

a) podle odstavce 3, nebo

b) středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

3. studiem pedagogiky.

(6) Učitel odborného výcviku zdravotnických oborů vzdělání získává odbornou kvalifikaci vzděláním podle odstavců 3 a 4.

(7) Učitel střední školy, který vzdělává ve třídě nebo škole zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, získává odbornou kvalifikaci

a) vzděláním stanoveným pro učitele střední školy podle odstavců 1 až 6 a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku, nebo

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku,

b) studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy, nebo

c) pro výuku v praktické škole jednoleté a praktické škole dvouleté studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele.

(8) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem, uznávaným odborníkem v oboru nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu střední školy odpovídajícího uměleckému nebo odbornému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla, vykonává činnost v oboru, v němž je uznávaným odborníkem, nebo činnost, pro niž splňuje odbornou

kvalifikaci podle § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.

§ 10

Učitel uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři

(1) Učitel uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného uměleckého předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd,
2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo
3. studiem pedagogiky,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy jen pro výuku v základní umělecké škole,

c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů studijního oboru zaměřeného na hru na hudební nástroj nebo na sólový zpěv jen pro výuku těchto předmětů v základní umělecké škole,

d) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů studijního oboru zaměřeného na výtvarnou výchovu jen pro výuku výtvarného oboru v základní umělecké škole,

e) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením osmiletého nebo šestiletého vzdělávacího programu oboru vzdělání konzervatoře¹⁾, který odpovídá charakteru vyučovaného uměleckého předmětu,

f) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného uměleckého předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd,
2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo
3. studiem pedagogiky,

g) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením odpovídající části vzdělávacího programu konzervatoře a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

3. studiem pedagogiky, nebo

h) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného uměleckého předmětu, a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

3. studiem pedagogiky.

~~(2) Ředitel základní umělecké školy, střední školy a konzervatoře může v odůvodněných případech rozhodnout, že upouští od předpokladu splnění odborné kvalifikace u učitele uměleckého předmětu, který vykonává umělecko-pedagogickou činnost, pokud je nebo byl výkonným umělcem⁷⁾. Rozhodnutí musí být vydáno písemnou formou. Tímto rozhodnutím se pro pracovněprávní účely považuje předpoklad odborné kvalifikace učitele na dané škole za splněný.~~

(2) U toho, kdo je nebo byl výkonným umělcem⁷⁾ nebo výtvarným umělcem, může ředitel základní umělecké školy, střední školy nebo konzervatoře v odůvodněných případech písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu odpovídajícího uměleckému zaměření zaměstnance pro účely tohoto zákona na dané škole za splněný.

§ 11

Učitel vyšší odborné školy

(1) Učitel všeobecně-vzdělávacích předmětů nebo odborných předmětů vyšší odborné školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného všeobecně-vzdělávacího nebo odborného předmětu.

(2) Učitel praktického vyučování a odborné praxe získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru praktického vyučování,

b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru praktického vyučování, nebo

c) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu.

(3) Učitel praktického vyučování a odborné praxe zdravotnických oborů vzdělání musí mít také způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ v oboru, který vyučuje.

~~(4) Ředitel vyšší odborné školy může v odůvodněných případech rozhodnout, že upouští od předpokladu splnění odborné kvalifikace u učitele uměleckého předmětu, který vykonává umělecko-pedagogickou činnost, pokud je nebo byl výkonným umělcem.~~

~~Rozhodnutí musí být vydáno písemnou formou. Tímto rozhodnutím se pro pracovněprávní účely považuje předpoklad odborné kvalifikace učitele na dané škole za splněný.~~

(4) U toho, kdo je nebo byl výkonným umělcem⁷⁾ nebo výtvarným umělcem, může ředitel vyšší odborné školy v odůvodněných případech písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu odpovídajícího uměleckému zaměření zaměstnance pro účely tohoto zákona na dané škole za splněný.

(5) Zaměstnanci, který je uznávaným odborníkem v oboru nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu vyšší odborné školy odpovídajícího odbornému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy vykonává činnost v oboru, v němž je uznávaným odborníkem, nebo činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.

§ 12

Učitel jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

Učitel jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem

a) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů příslušných cizích jazyků,

b) jiného akreditovaného studijního programu v oblasti pedagogických věd než podle písmene a), vykonáním jazykové zkoušky z příslušného cizího jazyka odpovídající minimálně úrovni C1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a doplňujícím didaktickým studiem příslušného jazyka,

c) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti společenských věd zaměřené na příslušné cizí jazyky a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů,

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů, nebo

3. studiem pedagogiky, nebo

d) jiného akreditovaného magisterského studijního programu než podle písmen a), b) a c) a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů, nebo

2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů, a vykonáním jazykové zkoušky z příslušného cizího jazyka odpovídající minimálně úrovni C1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a doplňujícím didaktickým studiem příslušného jazyka.

§ 13

Učitel v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru vzdělávacího předmětu, a pedagogickou praxí nebo praxí v oboru, který odpovídá charakteru vzdělávacích předmětů, v délce nejméně 4 let.

§ 14

Učitel náboženství

Učitel náboženství získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

- a) v oblasti teologických věd,
- b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů náboženství, nebo
- c) v oblasti pedagogických nebo společenských věd a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů náboženství, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů náboženství.

§ 15

Učitel odborného výcviku v zařízení sociálních služeb

Učitel odborného výcviku v zařízení sociálních služeb získává odbornou kvalifikaci jako učitel odborného výcviku podle § 9 odst. 5 a současně absolvováním akreditovaného vzdělávacího programu zaměřeného na speciální pedagogiku a uskutečňovaného zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

§ 16

Vychovatel

(1) Vychovatel získává odbornou kvalifikaci

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd,
- b) vysokoškolským vzděláním podle § 7 až 10, 12 a 14,
- c) vysokoškolským vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného studijního programu než podle písmen a) a b) a
 - 1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání v oblasti pedagogických věd uskutečňovaném vysokou školou, nebo
 - 2. studiem pedagogiky,
- d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na vychovatelství nebo na pedagogiku volného času nebo na speciální pedagogiku nebo na sociální pedagogiku,
- e) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného vzdělávacího programu než podle písmene d) a
 - 1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na vychovatelství nebo sociální pedagogiku nebo pedagogiku volného času nebo na přípravu učitelů základní školy nebo střední školy, nebo

2. studiem pedagogiky,

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu střední školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů nebo pedagogů volného času,

g) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů předškolního vzdělávání a vykonáním jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce profilové části maturitní zkoušky z předmětu zaměřeného na vychovatelství, nebo

h) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene f) a g) a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na vychovatelství nebo sociální pedagogiku nebo pedagogiku volného času nebo přípravu učitelů základní školy nebo střední školy.

(2) Vychovatel, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve školském výchovném a ubytovacím zařízení nebo v jeho oddělení zřízeném pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, nebo ve středisku výchovné péče, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku nebo sociální pedagogiku,

b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na speciální pedagogiku, nebo

c) vzděláním stanoveným pro vychovatele podle odstavce 1 a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku.

§ 17

Pedagog volného času

(1) Pedagog volného času, který vykonává komplexní přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd,

b) vysokoškolským vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného studijního programu než podle písmene a) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

2. studiem pedagogiky,

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením,

d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného vzdělávacího programu než podle písmene c) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

2. studiem pedagogiky,

e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením, nebo

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene e) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

2. studiem pedagogiky.

(2) Pedagog volného času, který vykonává dílčí přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, získává odbornou kvalifikaci

a) vzděláním podle odstavce 1, nebo

b) středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

2. studiem pedagogiky.

(3) Zaměstnanci, který je výkonným umělcem⁷⁾, výtvarným umělcem nebo který má odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace pedagoga volného času pro aktivity zájmového vzdělávání odpovídající uměleckému zaměření nebo odborné kvalifikaci zaměstnance za splněný, pokud týdenní pracovní doba tohoto zaměstnance u právnické osoby vykonávající činnost školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a pokud tento zaměstnanec mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy provádí umělecké výkony, vytváří umělecká díla nebo vykonává činnost, pro niž splňuje odbornou kvalifikaci podle § 10 odst. 1 nebo § 21. Uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace platí pro účely tohoto zákona po dobu, po kterou zaměstnanec splňuje podmínky podle věty první.

§ 18

Speciální pedagog

Speciální pedagog získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd

a) zaměřené na speciální pedagogiku,

b) zaměřené na pedagogiku předškolního věku nebo na přípravu učitelů základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy nebo na přípravu vychovatelů a doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace uskutečňovaném vysokou školou, nebo

c) studijního oboru pedagogika a doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace uskutečňovaném vysokou školou.

§ 19

Psycholog

Psycholog získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu psychologie.

§ 19a

Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně

Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu.

§ 20

Asistent pedagoga

(1) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami¹⁸⁾, nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou individuální integrace¹⁹⁾, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem jiného akreditovaného studijního programu než podle písmene a) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. absolvováním vzdělávacího programu pro asistenty pedagoga uskutečňovaného vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „studium pro asistenty pedagoga“),

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením,

d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného vzdělávacího programu než podle písmene c) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. studiem pro asistenty pedagoga,

e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením, nebo

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene e) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. studiem pro asistenty pedagoga.

(2) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve

školském výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, získává odbornou kvalifikaci

- a) vzděláním podle odstavce 1,
- b) středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a studiem pedagogiky,
- c) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu asistentů pedagoga,
- d) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a
 - 1. studiem pedagogiky, nebo
 - 2. studiem pro asistenty pedagoga, nebo
- e) základním vzděláním a studiem pro asistenty pedagoga.

§ 21

Trenér

Trenér získává odbornou kvalifikaci

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů tělesné výchovy a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu ve studijním oboru tělesná výchova a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti zaměřené na tělesnou výchovu a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na sportovní, tělovýchovné a pohybové činnosti a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, nebo
- e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání nebo středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a trenérskou školou tělovýchovných fakult vysokých škol a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace.

§ 22

Společná ustanovení k získávání ~~odborné kvalifikace~~ odborné kvalifikaci

(1) Studiem pedagogiky se rozumí vzdělání získané studiem ve vzdělávacím programu akreditovaném pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a uskutečňovaném vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

- a) pro učitele odborných předmětů střední školy, pro učitele praktického vyučování střední školy, pro učitele odborného výcviku střední školy, pro učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři a pro učitele jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky s obsahovým zaměřením na pedagogiku, psychologii a didaktiku,

b) pro vychovatele, pedagoga volného času a asistenta pedagoga s obsahovým zaměřením na pedagogiku a psychologii.

(2) Doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace se rozumí vzdělání získané studiem ve vzdělávacím programu akreditovaném pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a uskutečňovaném vysokou školou, kterým získávají absolventi magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů způsobilost vykonávat přímou pedagogickou činnost na jiném stupni nebo druhu školy.

(3) Učitel, který splňuje předpoklad odborné kvalifikace podle § 8 odst. 1 písm. d), § 9 odst. 1 písm. c), § 9 odst. 2 nebo § 11 odst. 1, získává odbornou kvalifikaci pro výuku dalšího odborného předmětu také ukončením akreditovaného bakalářského studijního programu, který odpovídá charakteru tohoto vyučovaného předmětu.

(4) Předpokladem odborné kvalifikace učitelů vykonávajících přímou pedagogickou činnost s dětmi, žáky a studenty, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, je také prokázaná znalost českého znakového jazyka, případně dalších komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob.

(5) Pedagogický pracovník, pro kterého je příslušný cizí jazyk rodným jazykem nebo který jej ovládá na úrovni rodného jazyka, splňuje pro účely tohoto zákona předpoklad odborné kvalifikace pro výuku konverzace v tomto cizím jazyce, získal-li alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou, nebo pro výuku tohoto cizího jazyka, získal-li vysokoškolské vzdělání.

~~(5)~~**(6) Pedagogický pracovník, který vedle přímé pedagogické činnosti, pro kterou má odbornou kvalifikaci, vykonává také další přímou pedagogickou činnost v rámci druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě, pro kterou nemá odbornou kvalifikaci, splňuje pro pracovněprávní účely předpoklad podle § 3 odst. 1 písm. b). Větu první nelze uplatnit u pedagogického pracovníka, který má odbornou kvalifikaci pouze pro příslušný předmět nebo příslušnou aktivitu podle odstavce 5 nebo § 8 odst. 3, § 9 odst. 8, § 10 odst. 2, § 11 odst. 4 a 5 a § 17 odst. 3.**

(7) Právníká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací. Tím není dotčena odpovědnost ředitele školy nebo školského zařízení za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb podle zvláštního právního předpisu²¹⁾.

HLAVA III

PRACOVNÍ DOBA A PŘÍMÁ PEDAGOGICKÁ ČINNOST

§ 22a

Pracovní doba pedagogických pracovníků

(1) Pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době

- a) přímou pedagogickou činnost,
- b) práce související s přímou pedagogickou činností.

(2) Pedagogický pracovník je povinen být na pracovišti zaměstnavatele v době stanovené rozvrhem jeho přímé pedagogické činnosti, v době stanovené rozvrhem jeho dohledu nad dětmi a žáky, v době zastupování jiného pedagogického pracovníka a v případech, které stanoví v souladu se zákoníkem práce zaměstnavatel.

(3) Jde-li o výkon jiné práce než podle odstavce 2, vykonává pedagogický pracovník sjednanou práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje, a na místě, které si sám určí. Náklady, které pedagogickému pracovníkovi vzniknou výlučně v souvislosti s výkonem práce na jiném místě než na pracovišti zaměstnavatele podle věty první, se nepovažují za náklady vzniklé v souvislosti s výkonem závislé práce, a není-li dohodnuto jinak, hradí je pedagogický pracovník.

§ 23

Rozsah přímé pedagogické činnosti

(1) Týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti stanoví ředitel školy pedagogickému pracovníkovi na období školního vyučování nebo na pololetí školního vyučování.¹⁾ Ředitel školy s celoročním provozem a ředitel zařízení sociálních služeb stanoví rozsah hodin přímé pedagogické činnosti na období kalendářního roku.

(2) Ředitel školy zřizované ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí stanoví týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti podle prováděcího právního předpisu. Při sjednání kratší než stanovené týdenní pracovní doby se úměrně tomu sníží rozsah přímé pedagogické činnosti.

(3) Ředitel školy nebo ředitel zařízení sociálních služeb může nařídít pedagogickému pracovníkovi konání přímé pedagogické činnosti nad jemu stanovený rozsah nejvýše v rozsahu 4 hodin týdně, další hodiny s ním může dohodnout.

(4) Za přímou pedagogickou činnost nad rozsah hodin stanovený ředitelem školy nebo zařízením sociálních služeb se považuje vykonaná přímá pedagogická činnost podle odstavce 3 i v případě, že pedagogický pracovník nesplnil ředitelem stanovený týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti vyplývající z týdenního rozvrhu přímé pedagogické činnosti, protože v době, která se posuzuje jako výkon práce^{8b)}, přímou pedagogickou činnost nevykonával. U pedagogických pracovníků s kratší pracovní dobou je přímou pedagogickou činností nad stanovený rozsah přímá pedagogická činnost přesahující týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti odpovídající stanovené týdenní pracovní době^{8c)}; těmto pedagogickým pracovníkům není možné konání přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah nařídít.

(5) Vláda stanoví nařízením rozsah přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků škol zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí.

HLAVA IV

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ A KARIÉRNÍ SYSTÉM PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ ŠKOL ZŘIZOVANÝCH MINISTERSTVEM, KRAJEM, OBCÍ A SVAZKEM OBCÍ A ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

§ 24

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

(1) Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci.

(2) Pedagogičtí pracovníci se mohou účastnit dalšího vzdělávání, kterým si zvyšují kvalifikaci. Zvýšením kvalifikace se podle zvláštního právního předpisu ⁹⁾ rozumí též její získání nebo rozšíření.

(3) Ředitel školy organizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků podle plánu dalšího vzdělávání, který stanoví po předchozím projednání s příslušným odborovým orgánem. Při stanovení plánu dalšího vzdělávání je nutno přihlížet ke studijním zájmům pedagogického pracovníka, potřebám a rozpočtu školy.

(4) Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje

a) na vysokých školách, v zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních (dále jen „vzdělávací instituce“) na základě akreditace udělené ministerstvem,

b) samostudiem,

c) dalším vzděláváním zdravotnických pracovníků podle zvláštního právního předpisu ⁶⁾ v případě učitelů zdravotnických studijních oborů.

(5) Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání podle odstavce 4 písm. a) je osvědčení vydané vzdělávací institucí, která další vzdělávání uskutečňovala.

(6) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy a podmínky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a způsob jeho ukončení. Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo obrany stanoví prováděcím právním předpisem druhy a podmínky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a způsob jeho ukončení pro pedagogické pracovníky škol, které zřizuje.

(7) K dalšímu vzdělávání uvedenému v odstavci 4 písm. b) pedagogickým pracovníkům přísluší volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce, nebrání-li tomu vážné provozní důvody nebo účast pedagogického pracovníka na dalším vzdělávání podle odstavce 1 nebo 2; dobu čerpání volna určuje ředitel školy. Za dobu čerpání tohoto volna přísluší náhrada platu, která se rovná výši ušlého platu. Trvá-li pracovní poměr jen část školního roku, přísluší za každý měsíc trvání pracovního poměru jedna dvanáctina volna podle věty první. Při sjednání kratší než stanovené týdenní pracovní doby se úměrně tomu sníží rozsah volna podle věty první. Nevyčerpané volno či jeho poměrná část bez dalších nároků zaniká. Volno podle věty první se pro pracovníprávní účely považuje za překážku v práci na straně zaměstnance.

(8) Další vzdělávání pedagogických pracovníků se nepovažuje za rekvalifikaci podle zvláštního právního předpisu ^{9a)}.

§ 25

Akreditace vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů

(1) Ministerstvo akredituje pro účely tohoto zákona vzdělávací instituce a jejich vzdělávací programy zaměřené na další vzdělávání pedagogických pracovníků na základě žádosti fyzické nebo právnické osoby (dále jen "žadatel") a za podmínek stanovených tímto zákonem. Ministerstvo vede evidenci žadatelů. Osobní údaje o fyzických osobách vedené v této evidenci zpracovává ministerstvo v souladu se zvláštním zákonem.¹⁰⁾

(2) Ministerstvo při akreditaci vychází ze stanoviska akreditační komise (§ 28).

(3) Ministerstvo vede

a) evidenci žadatelů,

- b) seznam akreditovaných vzdělávacích institucí,
- c) seznam akreditovaných vzdělávacích programů;

aktualizované seznamy podle písmen b) a c) zveřejňuje na počátku školního roku způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Akreditace vzdělávací instituce nebo akreditace vzdělávacího programu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce.

(5) Ministerstvo kontroluje činnost akreditovaných vzdělávacích institucí při uskutečňování akreditovaných programů.

(6) Zjistí-li ministerstvo při kontrole nedostatky při uskutečňování vzdělávacího programu, vyzve vzdělávací instituci, aby v přiměřené lhůtě zjedнала nápravu. Nejednala-li vzdělávací instituce ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo jí akreditaci vzdělávací instituce nebo akreditaci vzdělávacího programu odejme.

(7) Ministerstvo akreditaci vzdělávací instituce nebo akreditaci vzdělávacího programu odejme i v případě, že na straně vzdělávací instituce nastaly takové okolnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí žádosti o akreditaci vzdělávací instituce nebo akreditaci vzdělávacího programu.

(8) Při kontrole činnosti akreditovaných vzdělávacích institucí postupuje ministerstvo podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾

§ 26

Akreditace vzdělávací instituce

(1) Součástí žádosti o akreditaci vzdělávací instituce musí být i žádost o akreditaci alespoň jednoho vzdělávacího programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 27.

(2) K žádosti o akreditaci vzdělávací instituce se přiloží

- a) oprávnění ke vzdělávací činnosti podle zvláštního právního předpisu,¹²⁾
- b) přehled o personálním, technickém a materiálním vybavení žadatele o akreditaci vzdělávací instituce v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- c) přehled o dosavadní činnosti žadatele o akreditaci,
- d) vzdělávací program, o jehož akreditaci se současně žádá.

(3) Ministerstvo udělí akreditaci vzdělávací instituci, jen když žadatel je bezúhonný a pokud ministerstvo současně udělí akreditaci alespoň jednomu vzdělávacímu programu přiloženému žadatelem.

(4) Akreditace se uděluje na dobu 6 let. Tato doba se automaticky prodlužuje, dokud trvá akreditace alespoň jednoho vzdělávacího programu téhož žadatele.

§ 27

Akreditace vzdělávacího programu

(1) K žádosti o akreditaci vzdělávacího programu se přiloží

- a) kopie akreditace vzdělávací instituce, která bude vzdělávací program uskutečňovat, nebo žádost fyzické nebo právnické osoby o akreditaci vzdělávací instituce,
- b) vzdělávací program.

(2) Vzdělávací program obsahuje

- a) název, typ, formu a cíle vzdělávacího programu; typ vzdělávacího programu vyjadřuje druh dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; forma vzdělávacího programu vyjadřuje, zda jde o vzdělávání prezenční, distanční nebo o jejich kombinaci,
- b) obsahová témata vzdělávacího programu a jejich anotace,
- c) vzdělávací plán vzdělávacího programu, který stanoví časovou posloupnost obsahových témat a dobu vzdělávání,
- d) seznam lektorů a garantů s uvedením jejich jmen, příjmení a odborných předpokladů pro vzdělávací program.

(3) Ministerstvo akreditaci neudělí, jestliže

- a) žadatel není bezúhonný,
- b) přiložený vzdělávací program neodpovídá svým pojetím, obsahem nebo cíli dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, nebo
- c) přiložený vzdělávací program neskýtá záruku řádného uskutečňování vzdělávání, zejména pro nesplnění odborných předpokladů lektorů nebo garantů.

(4) Akreditace se uděluje na dobu 3 let. Tuto dobu lze na žádost držitele prodloužit o další 3 roky, a to i opakovaně. Pro rozhodování o žádosti o prodloužení akreditace platí ustanovení odstavce 1 až 3 obdobně s tím, že v přílohách žádosti podle odstavce 1 se uvádějí pouze změny oproti přílohám předchozí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace.

§ 28

Akreditační komise

(1) Ministerstvo zřizuje akreditační komisi jako svůj poradní orgán pro udělování akreditací podle § 25 až 27.

(2) Členy akreditační komise jmenuje a odvolává ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem složení akreditační komise a pravidla její činnosti.

(3) Akreditační komise posuzuje zejména

- a) plnění podmínek pro udělení akreditace,
- b) pojetí, obsah a cíle vzdělávacího programu,
- c) záruky řádného uskutečňování vzdělávání podle vzdělávacího programu, zejména odborné předpoklady lektorů a garantů.

(4) Na základě posouzení skutečností uvedených v odstavci 3 zpracuje akreditační komise stanovisko k žádosti.

§ 29

Kariérní systém

(1) Kariérní systém je soubor pravidel, stanovených pro zařazení pedagogických pracovníků do kariérních stupňů.

(2) Kariérní stupeň je určen popisem činností, odbornou kvalifikací, popřípadě dalšími kvalifikačními předpoklady a systémem hodnocení, které musí pedagogický pracovník plnit, aby tyto činnosti mohl vykonávat.

(3) Zařazení pedagogického pracovníka do vyššího kariérního stupně je podmíněno

a) výkonem činností

1. specializovaných, nebo metodických, nebo metodologických, nebo náročnějších zejména z hlediska psychické námahy a náročnosti na přípravu,

2. řídicích,

b) plněním odborné kvalifikace podle § 6 až 21 a u činností, které stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem, též plněním dalších kvalifikačních předpokladů.

(4) Dalšími kvalifikačními předpoklady jsou

a) pedagogická praxe, kterou se rozumí výkon přímé pedagogické činnosti,

b) osvědčení o způsobilosti k výkonu specializované nebo metodické nebo metodologické nebo řídicí činnosti vydané akreditovanou vzdělávací institucí (dále jen „osvědčení o způsobilosti“).

(5) Podmínky zařazení pedagogického pracovníka do kariérního stupně, popis činností, délku pedagogické praxe, podmínky získávání osvědčení a systém hodnocení stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem vydaným podle § 24 odst. 6.

(6) Osvědčení o způsobilosti podle odstavce 4 písm. b) vydané pedagogickému pracovníkovi musí obsahovat tyto náležitosti

a) jméno, příjmení, titul, datum a místo narození pedagogického pracovníka,

b) číslo akreditace příslušného vzdělávacího programu a pořadové číslo osvědčení,

c) název a sídlo vzdělávací instituce a název příslušného vzdělávacího programu,

d) datum vydání,

e) razítko vzdělávací instituce,

f) podpis oprávněného pracovníka.

§ 29a

(1) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje

a) při posuzování předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka (§ 3) nebo žádosti o udělení akreditace vzdělávací instituce (§ 26) nebo akreditace vzdělávacího programu (§ 27) fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena

1. za trestný čin spáchaný úmyslně, nebo

2. za trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka, pokud se na ni podle zákona nehledí, jako by nebyla odsouzena,

b) při posuzování žádosti o udělení akreditace vzdělávací instituce (§ 26) nebo akreditace vzdělávacího programu (§ 27) právnická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin, pokud pro tento trestný čin neskýtá záruku řádného výkonu akreditované činnosti a pokud se na ni podle zákona nehledí, jako by odsouzena nebyla.

(2) Fyzická osoba prokazuje bezúhonnost před vznikem pracovněprávního vztahu nebo při podání žádosti o akreditaci předložením výpisu z evidence Rejstříku trestů; výpis nesmí být starší než 3 měsíce. V průběhu trvání pracovněprávního vztahu je pedagogický pracovník povinen informovat do deseti pracovních dnů ředitele školy nebo ředitele zařízení sociálních služeb o tom, že byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jímž by mohl pozbýt

předpoklad bezúhonnosti; do jednoho měsíce od nabytí právní moci rozsudku předloží pedagogický pracovník nový výpis z evidence Rejstříku trestů.

(3) Bezúhonnost právnické osoby se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů. Výpis z evidence Rejstříku trestů si vyžádá ministerstvo podle jiného právního předpisu¹⁵⁾. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

HLAVA V

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 30

Za pedagogické pracovníky podle tohoto zákona se považují též pedagogičtí pracovníci, kteří ke dni účinnosti tohoto zákona splňují předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle dosavadních právních předpisů.

§ 31

Další kvalifikační předpoklady získané v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona podle dosavadních právních předpisů zůstávají nedotčeny.

§ 32

(1) Fyzická osoba, která nesplňuje předpoklad podle § 3 odst. 1 písm. b), může vykonávat přímou pedagogickou činnost po dni nabytí účinnosti tohoto zákona

a) pokud ke dni účinnosti tohoto zákona dosáhla 50 let věku a dlouhodobým výkonem přímé pedagogické činnosti na příslušném druhu nebo typu školy nejméně po dobu 15 let prokázala schopnost výkonu požadované činnosti,

b) nejdéle po dobu deseti let, pokud v této době nezahájí studium, kterým potřebný předpoklad získá, a toto studium úspěšně ukončí,

c) jestliže v době vzniku základního pracovněprávního vztahu neuskutečňovaly vysoké školy pro výuku odborných předmětů ve střední a vyšší odborné škole akreditovaný magisterský studijní program příslušného studijního oboru; v tomto případě se získáním nejvyššího dosažitelného vzdělání v příslušném oboru považuje předpoklad odborné kvalifikace pro pracovněprávní účely za splněný, **nebo**

d) pokud ke dni 1. ledna 2015 dosáhla alespoň 55 let věku a pokud vykonávala přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy nejméně po dobu 20 let.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na psychologa.

~~§ 32a~~

~~Ředitelem školy může být fyzická osoba, která nesplňuje předpoklad podle § 3 odst. 1 písm. b), pokud získala vzdělání studiem v akreditovaném magisterském studijním programu a nejpozději do dvou let ode dne, kdy začala vykonávat činnost ředitele školy, zahájí studium, kterým potřebný předpoklad získá, a toto studium úspěšně ukončí.~~

§ 33

Ředitel školy zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, který nezískal znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) a vykonává činnost

ředitele školy ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, může vykonávat tuto činnost nejdéle po dobu 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud nevykonává činnost ředitele školy alespoň 10 let.

§ 34

O žádosti k udělení akreditace vzdělávací instituce nebo vzdělávacího programu ministerstvo rozhodne do 120 dnů od jejího doručení.

§ 35

Služební poměry pedagogických pracovníků škol zřizovaných Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem spravedlnosti se řídí zvláštními právními předpisy.¹⁴⁾ Na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany se ustanovení § 5, § 9 odst. 2, 3 a 5, § 11, § 24 a 29 vztahují přiměřeně.

§ 36

Na osobu vykonávající funkci ředitele školy ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se ustanovení § 5 odst. 1 písm. a), b) a c) nevztahují.

§ 37

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.
2. Nařízení vlády č. 153/1999 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.
3. Nařízení vlády č. 400/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.
4. Vyhláška č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Na ředitele školy nebo školského zařízení, který byl jmenován na vedoucí pracovní místo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje § 32a zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

-
- 1) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
 - 3) Směrnice Ministerstva zdravotnictví č. 49/1967 Věstníku Ministerstva zdravotnictví o posuzování zdravotní způsobilosti k práci (reg. v částce 2/1968 Sb.), ve znění pozdějších předpisů.
 - 4) Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.
 - 5) Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
 - 6) Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta.
Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních).
 - 7) Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
 - 8) § 113 školského zákona.
 - 8b) § 348 zákoníku práce.
 - 8c) § 79 zákoníku práce.
 - 9) § 231 odst. 1 zákoníku práce.
 - 9a) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
 - 10) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.
 - 11) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
 - 12) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
Zákon č. 111/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Živnostenský zákon.
Obchodní zákoník.
 - 14) Zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.
 - 15) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.
 - 16) § 47 školského zákona.
 - 17) § 48a školského zákona.
 - 18) § 16 odst. 9 školského zákona.

- ¹⁹⁾ § 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.
- ²⁰⁾ § 5 odst. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.
- ²¹⁾ **§ 164 odst. 1 písm. c) školského zákona.**